

Luk
ndê ñawaê ñayham
Yom whê ñawaê ñayham dindéc
sa-ñga

Luk in̄ Yisu ndê ñgacsêñom dom, ma in̄ ñgac Israel-ñga dom. In̄ ñgac Grik-ñga, ma in̄ dokta, ma bocdinañ tanyalê bu in̄ ñgac tiguauc. Luk dau gêlic gêñ hon̄ nañ Yisu kôm, nañ dom, magoc in̄ kip yom hon̄ sa yêc lau nañ sêmbô sêwhin̄ Yisu têtñ ndoc in̄ gic hu ndê gwelen̄ e in̄ mbu pi undambê gi (1:1-4). Luk ndê ñawaê ñayham hêganôn̄ Yisu ti in̄ ndê gwelen̄, ma in̄ to bapia dan̄ tiyham (Aposel) pi gwelen̄ nañ lau aposel sêkôm ña Nalau Dabun̄ ndê ñaclai.

Yêc in̄ ndê yom ñamata-ñga, Luk sôm bu in̄ to yom têtñ ñgac atu dan̄ ñaê Tiopilas. Njaê dau danem kwi bu ‘ñgac nañ atac whin̄ Anötö.’ Magoc in̄ to tu ñgac tigen̄ dinañ-ñga dom, in̄ to ndê ñawaê ñayham hêganôn̄ lau nañ lau Israel dom gitôm in̄ dau, ma lau Israel-ñga sêwhin̄. In̄ tac whin̄ bu ñac sêñyalê bu Yisu, in̄ lau Israel-ñga si Mesaya, ma in̄ men̄ gic waê lau Israel-ñga tawasê dom, magoc men̄ bu ti lau hon̄ si Pômdau, ma bu mbac ndu tu lau hon̄-ñga. Ma bocdinañ Luk tac whin̄ bu Yisu ndê ñawaê sa têtñ gameñ nom-ñga hon̄, bu lau sêñgô ma sêkêñ whin̄ Yisu, dec oc sêtap Anötö ndê mwasiñ nem ñac si-ñga sa.

Yom Namata-ñga

¹ O ngac atu Tiopilas. Lau daêsam sênsahê bu sêto yom pi gêñ hoñ nanñ ñandô sa yêc yac mba gameñ.

² Ñac sêto sêñkuc yom nanñ lau nanñ sêmbo sêwhiñ Yisu têtñ ndoc inñ gic hu ndê gwelen, nanñ sic dulu têtñ yac. Lau dau sêlic gêñ hoñ nanñ Yisu kôm pi tandô, dec sêhoc ñawaê ñayham asê pi gêñ dau.

³ Ma aô bocdinañ, gakip yom hoñ sa pi gêñ ñamata-nga ma meñ têtñ kwahic dec, ma galic ñayham bu wato sip bapia dindéc ma wanñiñ têtñ am. Aô gato yom kakuc ñadênañ tôm gêñ hoñ nanñ hóc asê. Tu dinañ-nga O ngac atu Tiopilas,

⁴ am oc êmyalê bu yom hoñ pi Yisu nanñ am ngô su, nanñ yom ñandô.

Jon, Ngac Kêku Lau-nga ndê puc dinda kôc inñ-nga

⁵ Têtñ têtñ Kinñ †Herod gêm gôliñ gameñ Judia-nga, nanñ †dabuñsiga danñ mbo, inñ ndê ñaê Sekaria. Inñ kôm ndê gwelen whiñ dabuñsiga nanñ sêmbo dabuñsiga ñamata-nga Abaisa* ndê toñ. Sekaria ndê awhê ndê ñaê Elisabet, ma inñ Aron† ndê wakuc danñ, gitôm Sekaria dau.

---

* **1:5:** Abaisa - dabuñsiga ñamata-nga danñ nanñ mbo têtñ Kinñ Dawid ndê têtñ. Têtñ têtñ dinañ lau Israel si dabuñsiga sêwhê dau kôc ti toñ 24 kêtuc dabuñsiga ñamata-nga si ñaê (1 Kr 24:7-19; ma Nia 12:11-17). Ma tiñambu sêkôm gwelen tôm ñatoñ 24 dinañ sêyô dau sêyô dau. Têtñ Yisu ndê têtñ, lau dabuñsiga daêsam sêndöc gameñ ñamakê-nga, ma sêpi Jerusalem tu sêkôm gwelen yêc flôm dabuñ tôm ñac si toñ si ndoc, ma tiñambu sêmbo sêtêtñ si gameñ si (Luk 1:8, 23). Alic yom whê ñaê 'dabuñsiga' sa-nga yêc buku dindéc ñambu-nga. † **1:5:** Aron - lau Israel si dabuñsiga ñamata-nga nanñ gêm akiñ Anötô têtñ Moses ndê têtñ. Alic Eks 7:1-6; ma 28:1.

⁶ Anötö gêlic inlu sêsa lêtj gitên yêc inj anğô-nga, sêñsêlêtj sêñkuc Anötö ndê yomsu ti ñagôlinj ñalêtj ñayham.

⁷ Inlu sêti awhê andô ma ñgac andô su, magoc balêkoc mba, bu Elisabet inj awhê gapoc.

⁸ Têtj têtj danj Sekaria ndê tonj si ndoc sênem akinj Anötö-nga hôc asê, ma inj gêm ndê gwelenj dabuñsiga-nga mbo Anötö ndê lôm dabuñ yêc Jerusalem.

⁹ Ma gitôm dabuñsiga si mêtê, sêpuc gapoc gi sip Sekaria, bu sôc lôm dabuñ ñalôm ndi, ma kêtj da ñamalu ñayham.

¹⁰ Ma têtj ndoc inj sôc gi bu kêtj da ñamalu ñayham, nanj lau Israel-nga honj nanj sêkac sa tu s êtoc Anötö sa-nga, nanj sêteñ mbec sêlhac awê.

¹¹ Têtj ndoc dinanj Pômdau ndê anjela danj hoc dau asê têtj Sekaria, ma kalhac alta da ñamalu-nga ñandö-nga.

¹² Têtj ndoc Sekaria tandô pi anjela dau, inj sö ti töc dau ñandô.

¹³ Magoc anjela sôm têtj inj, “Töc daôm dom Sekaria, bu Pômdau ngô mbec nanj am teñ. Am nem awhê Elisabet oc kôc atômñgac danj, ma am oc sam inj ndê ñaê bu Jon.

¹⁴ Inj oc kôm am atac ñayham atu, ma lau daêsam oc sêtisambuc tu dinda kôc inj-nga,

¹⁵ bu inj oc ti ñgac tiwaê yêc Pômdau anğô-nga. Inj oc nôw wain me bu ñanğa dom, magoc têtj têtj inj yêc dinda atac ñalôm eñ, nanj Ñalau Dabuñ oc nem inj ahuc, ma mbo whin inj ñapanj.

¹⁶ Ma têtj ndoc inj tiatu, nanj inj oc nem lau Israel-nga daêsam kwi, sêmbu sêsôc Pômdau ñac si Anötö

ņapu.

17 Inj oc ti propet ñanga ma ti ñaclai gitôm propet ñamata-ņga Elaija. Ma inj oc muņ Pômdau, bu nem lau daêsam si ñalôm kwi. Dambai oc atac whiņ atui, ma lau daņgapêc oc sêti lau ti gauc naņ sêsa si lêņ gitêņ. Ñalêņ dinaņ inj oc êmasaņ lau si ñalôm bu sêkôc Pômdau sa.”

18 Sekaria ñgô aņela ndê yom dinaņ su, goc sôm têņ inj, “Alu ati awê andô ma ñgac andô su. Bocdinaņ ñalêņ bocke dec aö waņyalê bu am nem yom oc ñandô sa?”

19 Goc aņela ô yom ma sôm, “Aö Gabriel naņ galhac Pômdau aņgô-ņga, ma inj kêkiņ aö bu wahoc ñawaê ñayham dindêc asê têņ am.

20 Gêņ naņ aö gasôm yom pi, naņ oc ñandô sa tôm ñandoc. Tigeņ am kêņ whiņ aö dom, ma bocdinaņ am oc awham mba sa, ma sôm yom dom e gêņ hoņ dindêc hôc asê su.”

21 Têņ dinaņ lau naņ sêmbo awê, naņ sêhônj Sekaria ma gauc gêm bu bocke ma inj mbo tiwandêc yêc lôm dabuņ ñalôm.

22 Ma têņ ndoc Sekaria mbu sa awê gi, naņ gitôm dom bu sôm yom, ma gic amba ñambwa têņ ñac, dec ñac si gauc sa bu inj gêlic gêņ ñagatu daņ yêc lôm dabuņ ñalôm.

23 Tiņambu inj ndê bêc gwelenj-ņga pacndê, ma inj kôlhö mbu têņ ndê malac gi.

24 Ma inj ndê awê Elisabet daê, dec timêtê dau ñapep, ma mbo teņ mbo iņlu si andu gitôm ayô amaņdaņ. Elisabet sôm,

25 “Pômdau kôm gêņ dindêc ma gêm aö sa. Ñamata-ņga aö gambo ti mayañ yêc lau aņgô-

nga, bu aö awhê gapoc, tigen kwahic dec Pômdau tawalô aö, ma kôc aö mayan su.”

Yisu ndê puc dinda kôc in-nga

²⁶ Elisabet daê gitôm ayô 6 su, goc Anötö kêkin anjela Gabriel têtj malac Nasaret nan yêc gamen Galili-nga,

²⁷ bu kêñ ahen têtj awhê akiñ dan. In ndê ñaê Maria, ma lau sêhoc yom asê su bu Maria oc nem ngac dan ñaê Josep, nan Kin Dawid ndê apanğac dan.

²⁸ Anjela dau têtj Maria gi ma sôm, “O awhê nan Anötö tac whiñ am ndu andô, Pômdau whiñ am.”

²⁹ Yom dau kôm Maria sö ñandô, ma in gauc gêm têtj dau bu, “In awha gic aö tu sake-nga?”

³⁰ Goc anjela sôm têtj in, “Töc daôm dom Maria, bu Anötö gêlic am ñayham kêlêc.

³¹ Am oc daêm ma kôc balêkoc ngac dan, ma sam in ndê ñaê bu Yisu.

³² In oc ti ngac tiwaê, ma lau oc sêsam in bu Anötö Naclai ti Nawasi Ndadu ndê Atu. Pômdau Anötö oc kêñ in wêkain apanğac Dawid ndê pôn kin-nga.

³³ In oc nem gôlin †Jakob ndê wakuc lau Israel-nga, ma in ndê gôlin oc pacndê dom.”

³⁴ Goc Maria ndac anjela dau bu, “Aö gayêc gawhiñ ngac dan dom, ma bocdinañ yom dau oc ñandô sa ñalên bocke?”

³⁵ Ma anjela ô yom ma sôm, “Nalau Dabuñ oc têtj am meñ, ma Anötö, Naclai ti Nawasi Ndadu ndê ñaclai oc nem am ahuc. Tu dinañ-nga balêkoc dabuñ nan am oc kôc, nan lau oc sêsam in bu Anötö ndê Atu.

³⁶ Ma am ngô! Elisabet, awhê andô nan yêc am apami si ton, nan daê ma oc kôc balêkoc dan. Sêsôm

bu in awê gapoc, magoc kwahic in daê tøm ayô 6 su.

³⁷ Bu gêñ dan yêc dom, nañ Anötö gitøm dom bu køm ñandô sa.”

³⁸ Ma Maria ô yom ma sôm, “Pômdu ndê awê akind aö. Bocdinañ, yom nañ am sôm, nañ ñandô sa pi aö.” Maria sôm yom dinañ su, goc añela hu in sinj.

Maria gic Elisabet kêsi

³⁹ Têñ tøm dinañ Maria kêmasañ dau, ma kêselêñ ñagahô têt malac dan yêc gameñ ñabaö Judia-ñga gi.

⁴⁰ In hóc asê ma têt Sekaria ndê andu gi, ma ta Elisabet ndê ñaê.

⁴¹ Têñ tøm Elisabet ñgô Maria ndê yom, nañ balêkoc nañ yêc in ñalôm kwê soc ti ñanga, ma Nalau Dabun gêm Elisabet ahuc.

⁴² Ma in sôm yom awê atu, “Anötö toc am sa hóc gêlêc lauwhê sambob su, ma oc toc balêkoc nañ am oc kôc, nañ sa bocdinañ.

⁴³ Aö awê bocke, dec am, aneñ Pômdu dinda mweñ bu lic aö?

⁴⁴ Têñ ndoc aö ganğô am mbwêc aö, nañ balêkoc nañ yêc aö ñatac, nañ kwê soc ti atac ñayham.

⁴⁵ Am kêñ whiñ bu Pômdu ndê yom p i am oc ñandô sa, ma tu dinañ-ñga am tap in ndê mwasiñ sa!”

Maria po Anötö ndê waê sa

⁴⁶⁻⁴⁷ Ma Maria sôm:

“Aö wapo Pômdu ndê waê sa ti aneñ ñalôm sambuc, ma aö atac ñayham kêlêc tu Anötö nañ gêm aö si-ñga.

48 Nahu bu in kêlhin in ndê awhê akin nambwa, aö dec sin dom. Têh kwahic dec ma ndi, lau hon oc sêsam aö bu awhê nan Anötö kêmwasin.

49 In Nanga Naudau nan kôm gêh atu têt aö, ma in ndê naê dabun.

50 Tôm têt sambob, in tawalô lau hon nan sêtoc in ma sêtoc in sa.

51 In amba nanga kôm gêh atu, ma lau nan yom sêtoc dau sa-nga gêm nac si nalôm ahuc, nan in soc nac su sêlhö têtêt.

52 In kêmasuc kin nom-nga su yêc nac si pôn kin-nga, magoc lau nan sêngwini dau, nan in toc nac sa.

53 In kêmwasin lau nalôm sawa na gêh nayham-nayham, magoc in kêkin lau ti lêlôm sêsa amba sawa si.

54-55 In gêm in ndê lau akin Israel-nga sa, ma tôm yom nan in gic bata têt aban Abraham, ma têt in ndê wakuc hon nan sênkuc in, nan in tawalô nac.”

56 Maria kêpin Anötö ma sôm yom dina su, goc mbo whin Elisabet gitôm ayô tö, ma tinambu in kölhö mbu têt ndê malac gi.

Elisabet kôc Jon

57 Elisabet ndê ndoc meñ sa dec in kôc balêkoc ngac dan.

58 Ma in ndê dawai ti lau menpan in-nga sêngô bu Pômdau tawalô in nalên dina, ma nac hon atac nayham sêwhin in.

59 Têt balêkoc dau ndê bêc ti-8-nga, nac hon sêmen bu sêsê balê ndê namlic natô su sênkuc lau Israel-nga si t̄pwac, ma nac tac whin bu sêkên damba Sekaria ndê naê pi in.

60 Tigen in dinda sôm, “Mba! Dasam in ndê ñaê bu Jon.”

61 Ma sêsôm tên in, “Yêc am nem dawam, ñgac ñaê Jon dan mbo dom.”

62 Ma ñac sic amba tên damba bu sênjalê ñaê bocke in tac whin.

63 In kôm ña amba bu sêkên tapele dan tên in, dec sêkên ma in to, “In ndê ñaê Jon,” goc lau hon sêhêdaê.

64 Ma ñagahô in êmbala tigolon, ma in sôm yom asê ma kêpin Anötö.

65 Gên dau kôm ñac lau hon sêsö, ma lau nan sêmbö Judia ñagamen lôc-nga, nan sem yom-galôm ñapan pi gên hon dinan.

66 Lau hon sêngô ñawaê, ma ñac gauc gêm yom dau ñapan yêc ñac si ñalôm. Ma ñac sêlic bu Pômdau ndê ñaclai tôc dau asê yêc balê dau, dec sêndac dandi, “In oc ti ñamalac kain bocke?”

Sekaria hoc yom asê gitôm propet

67 Tên têm dinan Nalau Dabun gêm Jon ndê damba Sekaria ahuc, ma in hoc yom asê gitôm propet dan ma sôm,

68 “Tampin Pômdau, yac lau Israel-nga nen Anötö, bu in men bu nem in ndê lau si.

69 In po ñgac ti ñaclai dan sa yêc in ndê ñgac akin Dawid ndê lau wakuc, nan gitôm bu nem yac si.

70 Anötö ndê propet dabun sêhoc yom asê pi gên dau mun su, ma kwahic dec Anötö kôm yom dau ñandô sa.

71 In kêmasan lên dinan, bu nem yac si yêc yac nen ñacyo ti lau nan sêtec yac amba.

72 In tawalô yac, tôm in gic bata têñ abañ, ma gauc gêm in ndê pwac dabun,

73 nan in kêmatin tidôn whin abañ Abraham.

74 In oc nem yac si yêc yac neñ ñacyo amba, tu bu yac danem akiñ in ti atac pa su,

75 ma tu bu tañsêlêñ dasa lêñ gitêñ ti dabun yêc in anğô-nga tôm bêc hon.

76 Ma Jon, aneñ balê, lau oc sêsam am bu ‘Anötö, Ñaclai ti Ñawasi Ñadau ndê propet,’ bu am oc mun Pômdau ma êmasañ lau si ñalôm tu sêkôc in sa-nga.

77 Ma am oc whê Anötö ndê lau si gauc sa pi lêñ nan in oc suc ñac si sac kwi tu bu nem ñac si-nga.

78 Yac neñ Anötö ndê lêñ tawalô yac-nga, nan oc tôm ac nan pi ma kalhac umbon,

79 ma pô lau nan sêndöc gameñ ñasec, ma lau nan sêmpin bu sêmbac ndu. In oc wê yac dasa señ bu datap yom malô sa.”

80 Tinambu balê dau tiatu, ma kêñ ndê ñalôm sambuc tu nem akiñ Anötö-nga. Ma in mbo gameñ sawa e tôm bêc nan in gic hu ndê gwelen, dec gêm mêtê kalhac lau Israel anğô-nga.

2

Maria kôc Yisu

1 Têñ têm dinañ †Sisa Ogasta gic atu yom bu sêsê lau hon nan sêmbo Rom si gôlin ñapu, nan sa tu bu sêneñlhi takis-nga.

2 (Têñ ndoc dinañ Kirinios gêm gôlin gameñ Siria-nga, ma gêñ dinañ ti têm ñamata-nga nan sêsê lau sa yêc in ndê gôlin ñapu.)

3 Bocdinañ lau hon sêtêñ si malachu si, bu sêto si ñaê sip bapia sêsê ñac sa-nga.

⁴ Josep in Dawid ndê wakuc dan, ma bocdinan in hu malac Nasaret yêc gameŋ Galili-nga sin, ma sip têt Dawid ndê malac yêc gameŋ Judia-nga gi, malac nan sêsam bu Betlehem.

⁵ Josep lu Maria sêwhin dau si bu sêkên si ɲaê, bu sêhoc inlu si yom asê su bu oc sênem dau. Ma Maria daê mbo.

⁶ Têt ndoc inlu sêmbo Betlehem, nan Maria ndê bêc bu kôc balêkoc-nga hôc asê.

⁷ Josep lu Maria sêyêc bôc si mala, bu ɲasawa mbasi yêc andu ɲacleŋ-nga. Ma yêc dê, Maria kôc in ndê balêkoc ɲgac ɲamata-nga. Ma in kôm in si ɲa po, ma kêt in yêc bôc si apa sêneŋ gêt-nga.

Aɲela sêhoc Yisu ɲawaê asê

⁸ Têt ôbwêc dinan lau ɲatô sêyob si domba sêmbo malac dau ɲamakê.

⁹ Ma Anötö ndê aɲela dan hoc dau asê têt ɲac. Pômdau ndê ɲawê pô ɲac, ma sêtôc dau ɲandô.

¹⁰ Goc aɲela dau sôm têt ɲac bu, “Atôc daôm dom! Aö bu wakêt ɲawaê ɲayham dan têt mac, nan oc kôm mac atac ɲayham atu. Ma ɲawaê dindec gic waê lau hon.

¹¹ Mac nem ɲgac nem mac si-nga hôc asê têt bêc dau dindec. In dinda kôc in yêc Betlehem, malac nan sêsam bu Dawid ndê malac. In †Mesaya dau nan Anötö gic bata bu êŋkin meŋ, ma mac nem Pômdau dau.

¹² Atêt Betlehem andi, ma mac oc aɲyalê balêkoc dau pi gêt bocdec bu. Sêkôm in si ɲa po, ma sêkên in yêc bôc si apa sêneŋ gêt-nga.”

13 Ma ñagahô aņela undambê-ņga daêsam sêhoc dau asê sêwhiņ aņela dinaņ, ma sem wê sêmpiņ Anötö bocdec bu,

14 “Anötö ndê waê sa yêc lôlôc. Ma yom malô yêc nom, têņ lau naņ Anötö gêlic ñac ñayham.”

Lau sêyob domba-ņga sêtêņ Betlehem si

15 Aņela sem wê dinaņ su, goc sêmbu sêpi undambê si. Ma lau sêyob domba-ņga sêsôm têņ dandi, “Ayôc! Datêņ Betlehem dandi, ma dalic gêņ atu naņ Pômdau ndê aņela sêhoc asê têņ yac.”

16 Goc sêņsahic dau sêtêņ Betlehem si, ma sêtap Maria lu Josep sa, ma sêlic balêkoc dau yêc bôc si apa sêneņ gêņ-ņga.

17 Sêlic iņ su goc sêsa si, ma sic miņ yom naņ aņela hoc asê têņ ñac pi balêkoc dau.

18 Ma lau hoņ naņ sêņgô ñac si yom, naņ sêhêdaê ñandô.

19 Magoc Maria gauc gêm yom hoņ ñapaņ yêc ndê ñalôm.

20 Ma lau sêyob domba-ņga sêlhô sêmbu sêtêņ gamen sêyob domba-ņga si. Sêmpiņ Anötö ma sêtoc iņ ndê waê sa tu gêņ hoņ naņ sêņgô ti sêlic, naņ gitôm aņela sôm asê têņ ñac.

Sêtoc Yisu yêc lôm dabuņ

21 Têņ bêc 8 giņga su, sêsê balê ndê ñamlic ñatô su, kêkuc lau Israel-ņga si pwac. Ma sêsam iņ ndê ñ aê Yisu, tôm aņela sam iņ têņ ndoc iņ kêņ puc Maria bu iņ oc daê.

22 Muņ-ņga, Moses to yomsu daņ pi lauwhê Israel-ņga naņ sêkôc balêkoc, naņ yêc bocdec bu. Sêhôn e bêc 40 pacndê, goc ñac oc ñawasi sa tiyham yêc Anötö aņgô-ņga. Bocdinaņ têņ Maria ndê bêc

40 pacndê su, goc inlu Josep sêkôc Yisu sêtêñ lôm dabuñ yêc malac Jerusalem si, bu sêtôc in yêc Pômdau anğô-nga.

23 Sêkôm bocdinañ kêkuc Pômdau ndê yomsu nañ Moses to bocdec bu, “Asam balêkoc ngac mbêc hoñ bu dabuñ yêc Pômdau anğô-nga.”

24 Ma têtêñ têtêñ dinañ inlu sêkêñ da bu Maria ñawasi sa tiyham. Sêkêñ da tòm Pômdau ndê yomsu, balusi lu me mbac sauñ lu.

25 Têtêñ têtêñ dinañ ngac dañ ñaê Simeon mbo Jerusalem. In ngac gitêñ ti dabuñ, ma in hôñ ndoc bu Anötö êñkiñ in ndê Mesaya bu nem lau Israel-nga si. Nalau Dabuñ whiñ in tòm bêc hoñ,

26 ma têtêñ ndoc dañ, kêñ gauc têtêñ in bu in oc mbo tali e lic Mesaya nañ Pômdau gic bata.

27 Ma Nalau Dabuñ wê Simeon têtêñ lôm dabuñ gi, têtêñ bêc nañ Yisu dinda lu damba sêkôc in sêmeñ bu sêkêñ da sêñkuc Moses ndê yomsu.

28 In pê Yisu sa, goc kêpiñ Anötö ma sôm,

29-30 “O Pômdau atu, yom nañ am gic bata su, nañ kwahic dec ñandô sa. Aö tanôñ galic am nem †Ngac Nem Lau Si-nga su, ma bocdinañ dec oc tòm bu am nem ngac akin aö dec wambac ndu ti atac malô.

31 Am kêmasañ lêtêñ dindêc yêc lau hoñ anğô-nga.

32 Am nem ñawê oc pô lau hoñ, bu têtêñ am asê têtêñ lau gameñ apa-nga, ma bu po am nem lau Israel-nga si waê sa.”

33 Simeon sôm yom dinañ pi Yisu, dec kôm Yisu dinda lu damba sêhêdaê.

34 Goc Simeon gêm mbec ñac, ma sôm têtêñ Yisu dinda Maria, “Anötö kêyaliñ balê dindêc sa, ma tu in-nga lau Israel-nga daêsam oc sêpeñ, magoc

daêsam naŋ sêkêŋ whiŋ iŋ, naŋ oc sêtap Anötö ndê mwasiŋ sa. Iŋ meŋ bu tîc Anötö ndê lêŋ asê têŋ lau, magoc daêsam oc sêpu iŋ ti ndê yom,

³⁵ ma ŋalêŋ dinaŋ gauc naŋ yêc lau daêsam si ŋalôm, naŋ oc meŋ sa tiawê. Ma tu gêŋ naŋ oc hôc asê iŋ-ŋga, am daôm oc hôc ŋandê atu tîm bien kuŋ am ŋatê.”

³⁶ Propet awhê daŋ mbo lôm dabuŋ ŋabatêmdö. Iŋ ndê ŋaê

Ana, ma iŋ damba iŋ Panuel, naŋ yêc Aser ndê toŋ. * Ana iŋ ti awhê andô su. Muŋ-ŋga iŋ gêm ŋgac su ma iŋlu nakweŋ sêmbô sêwhiŋ dau gitôm yala 7,

³⁷ goc nakweŋ mbac ndu ma Ana ti awhê sawa ma mbo e iŋ ndê yala ti 84. Tîm acsalô ti ôbwêc hoŋ iŋ gêm akiŋ Anötö mbo lôm dabuŋ ŋabatêmdö, ma tîm daêsam iŋ hu gêŋ daneŋ-ŋga siŋ tu nem dabuŋ dau ti teŋ mbec ŋaŋga-ŋga.

³⁸ Têŋ tîm naŋ Simeon ndê yom pi Yisu pacndê, naŋ Ana têŋ ŋac gi, ma gêm danŋe Anötö. Ma iŋ gic hu sôm yom pi balêkoc têŋ lau hoŋ naŋ sêhônŋ ndoc naŋ Anötö oc nem lau Jerusalem ti Israel-ŋga si.

³⁹ Josep lu Maria sêkôm gêŋ hoŋ tîm Pômdau ndê yomsu sôm, goc sêmbu sêtêŋ ŋac si malac Nasaret yêc gameŋ Galili-ŋga si.

⁴⁰ Ma Yisu tiatu ma ti balê ti licwalô. Ma gauc ŋayham ma Anötö ndê mwasiŋ gêm iŋ ahuc.

Yisu mbo lôm dabuŋ

⁴¹ Tîm yala hoŋ Maria lu Josep sêpi Jerusalem si, bu sêlic om atu †Pasowa-ŋga.

---

* **2:36:** Aser - Jakob ndê atui 12 si daŋ. Lau Israel sêwhê dau kôc ti toŋ 12 sêŋkuc apai 12 dinaŋ (alic Gen 35:26).

⁴² Têñ Yisu ndê yala ti 12, nañ ñac honj sêpi si, tòm injlu si gêbôm.

⁴³ Ma têñ ndoc Mwasinj Pasowa-nga pacndê, goc Maria lu Josep sêhu Jerusalem sinj bu sêmbu sêtêñ injlu si malac sêndi. Yisu gacgenj mbo Jerusalem, magoc injlu sêñyalê dom,

⁴⁴ bu sêñsêlêñ sêmbu senj sêwhinj lau tonj atu, dec sem gauc bu inj oc mbo lau tonj atu dinanj ñalôm. Sêhu Jerusalem sinj sêsa si gitôm bêc danj, goc sêñsalê inj yêc ñac si lau.

⁴⁵ Sêtap inj sa dom, dec bêc tilu-nga injlu sêmbu sêtêñ Je rusalem si, bu sêñsalê inj.

⁴⁶ Sêhóc asê Jerusalem, ma ñagalanj sê sêtap inj sa yêc lôm dabuj. Inj ndöc whinj lau nañ sêndôhông mêtê, ma inj kêñ danja ñac si yom. Ma inj ndac ñac pi gêñ daêsam.

⁴⁷ Lau honj nañ sêngô inj, nañ sêhêdaê tu inj ndê gauc-nga, ma tu yom honj nañ inj ô têñ kêdôhôngwaga-nga.

⁴⁸ Têñ ndoc Maria lu Josep sêlic inj, nañ sêhêdaê. Ma Maria ndac inj, “Anenj balê, tu sake-nga am kôm gêñ dindec têñ alu damam? Alu añsalê am ti ñalôm ñawapac.”

⁴⁹ Ma Yisu ndac injlu, “Tu sake-nga amlu añsalê aö? Damanj ndê andu dindec, ma aö gac waê bu wambo dec.”

⁵⁰ Tigenj ñac sêñyalê inj ndê yom ñahu dom.

⁵¹ Goc Yisu whinj injlu, ma sêmbu sêtêñ malac Nasaret si, ma inj danja wambu têñ injlu ñapep. Ma inj dinda gauc gêm yom honj dinanj ñapanj yêc ndê ñalôm.

⁵² Ma Yisu tiatu ma ti ñgac tiguauc, ma Anötö ma ñamalac honj sêlic inj ñayham.

3

*Jon, Ngac Kêku Lau-nga kêmasañ Yisu ndê seņ
(Mat 3:1-12; Mak 1:2-8)*

¹ Tiņambu Taibirias ti lau Rom-nga si kinj atu,* ma têtj inj ndê yala ti-15-nga, nanj inj ndê la u bata bocdec sem gôlinj lau Rom-nga si gameņ jatô. Pontias Pailot gêm gôlinj gameņ Judia-nga, †Herod Antipas gêm gôlinj Galili, Herod ndê dôwa Pilip gêm gôlinj Ituria ma Trakonitas, ma Lisantias gêm gôlinj Abelin.

² Ma Anas lu Kayapas sêti l au Israel-nga si †dabuņsiga ŋamata-nga. Têtj ndoc dinanj Anötö kêkinj inj ndê yom têtj Jon, Sekaria ndê atuņgac nanj mbo gameņ sawa.

³ Bocdinanj Jon gic hu inj ndê gwelenj. Inj golom-golom malac hoņ nanj yêc Bu Jordan ŋamakê, ma gêm mêtê bu lau sêlinj sanġu tu bu sêtôc asê bu sêkac si ŋalôm kwi ma sêhu mêtê sac siņ, dec Anötö oc suc ŋac si sac kwi.

⁴ Propet Aisaya hoc yom asê pi Jon munj su, tôm inj to yêc ndê buku bocdec bu:

Ŋamalac danj ta yom yêc gameņ sawa bocdec bu,
'Amasaņ Pômdau ndê seņ. Amasaņ nem ŋalôm bu akôc inj sa.

⁵ Busuņ hoņ oc sêti gameņ apa-pa, ma lôc ti ŋabaö hoņ oc sêti gameņ gaponj. Seņ mbwê hoņ oc sêtisolop, ma seņ hoc-hoc oc sêti seņ ŋayham.

⁶ Ma lau nom-nga hoņ oc sêlic Anötö ndê lêtj nem lau si-nga.' *[Ais 40:3-5]*

---

* **3:1:** Kinj atu nanj gêm gôlinj gameņ Rom-nga hoņ nanj sêsam bu †Sisa.

⁷ Ma tu dinaŋ-ŋga Jon sôm têtj lau daêsam nan sêsa si bu inj êŋku ŋac, “Mac mboc ŋatui mac! Tu sake-ŋga mac alhõ amenj? Mac akôc gauc pi Anötö ndê atac ŋandê nan lau propet sêkêŋ puc yac bu oc meŋ sa, dec gauc gêm bu amenj ma aliŋ busaŋgu ŋambwa, a?”

⁸ Aŋgô! Akôm mêtê ŋayham nanj têtj asê bu mac am daôm kwi yomandô. Asôm têtj daôm dom, bu ‘Abraham apai yac, ma tu dinaŋ-ŋga Anötö oc kôc yac sa.’ Aõ wasôm têtj mac bu Anötö gitôm bu nem hoc hoŋ dindec kwi sêti Abraham atui sêô mac.

⁹ A hoŋ nanj sem ŋandô ŋayham dom, nanj kwahic dec Anötö kêtj ki ŋamata têtj ŋawakac, ma inj oc lêtj su ma tuc pi ya ndi.”

¹⁰ Lau toŋ atu dinaŋ sêŋgô Jon ndê yom ma sêndac inj, “Bocdinaŋ yac oc akôm sake?”

¹¹ Ma inj ô yom ma sôm, “Tamwalô lau ŋatô. Mac nem asa ndê ŋakwê ŋandô-ŋga lu bu sêyêc, nanj kêtj daŋ têtj lau nanj si ŋakwê mbasi. Ma asa ndê gêtj daneŋ-ŋga yêc, nanj nem lau nanj sêpônda dau, nanj sa bocdinaŋ.”

¹² Lau sêkôc takis-ŋga ŋatô sêsa si bu Jon êŋku ŋac, ma sêndac, “Kêdôhônŋwaga, yac oc akôm sake?”

¹³ Goc Jon sôm têtj ŋac, “Akôc takis ŋapep, ma ahôc gêlêc dôhônj nanj lau Rom-ŋga sêkêŋ, nanj dom!”

¹⁴ Ma lau siŋ-ŋga ŋatô sêndac inj, “Ma yac, oc akôm sake?” Ma inj sôm, “Aŋgôliŋ yom tasanj pi lau, me akôm gêtj ti ŋaclai bu aŋgaho ŋac si mone me gêtj dom. Akôc ŋaôli gwelenj-ŋga nanj lau Rom-ŋga sêkêŋ têtj mac, ma tamgatu awa ŋatô dom.”

15 Têñ tēm dinan lau Israel-nga sêkêñ bata bu Anötö oc êñkin in ndê Mesaya, ma lau hon nan sêngô Jon, nan sêhê gauc bu mboe in Mesaya dau.

16 Magoc Jon sôm têt lau hon, “Ngac dan oc men hôc asê. In ndê ñac lai hôc gêlêc aö nen su. Aö ngac ñambwa, gitôm dom bu wati in ndê ngac akin nan kêgapwêc in ndê atapa ñawalô. Aö dec kaku mac ña bu ñambwa, tigen in oc êñku mac ña Ñalau Dabun ti ya.

17 In men bu êñsahê lau, gitôm ngac nan whê wit ñandô ti ñapa kôc, dec oc ndic ñandô sa sôc andu gêñ ñandô-nga, ma tuc ñapa sip ya nan sa ñapan ndi.”

18 Ñalên dinan Jon hoc ñawaê ñayham asê têt lau, ma gêm la ñac ña yom ñan ga daêsam.

19 Tinambu Jon puc Kin Herod ndê giso asê, bu Herod gêm in asi ndê awhê Herodias, ma kôm mêtê sac daêsam whin.

20 Dec Herod gêm dau si, ma kôm giso dan tiyham bocdec bu, in kên Jon ndöc gapocwalô.

Jon kêku Yisu

(Mat 3:13-17; Mak 1:9-11; Jon 1:32-34)

21 Têñ tēm nan Herod kên Jon ndöc gapocwalô su dom, nan Yisu sa têt Jon gi, ma Jon kêku in whin. Tinambu Yisu kalhac ma ten mbec mbo, ma undambê kac sa,

22 ma Ñalau Dabun gêm balusi angô, ma sip men sac Yisu ñahô. Ma awha dan sa akên undambê, nan sôm, “Aö nen Atun gac atac whin-nga am. Aö gatisambuc am ñandô.”

Yisu ndê apai si ñadênan

(Mat 1:1-17)

²³ Yisu gic hu ndê gwelenj têj inj ndê yala gitôm
30. Ma inj ndê apai bocdindec. Lau sêsam Yisu bu
Josep atu. Ma Josep inj Eli atu,

²⁴ nañ Matat atu, nañ Liwai atu, nañ Melki atu,
nañ Yanai atu, nañ Josep atu,

²⁵ nañ Matatias atu, nañ Amos atu, nañ Nahum
atu, nañ Esli atu, nañ Nagai atu,

²⁶ nañ Mat atu, nañ Matatias atu, nañ Semin atu,
nañ Yosek atu, nañ Yoda atu,

²⁷ nañ Yoanan atu, nañ Resa atu, nañ Serubabel
atu, nañ Siltiel atu, nañ Neri atu,

²⁸ nañ Melki atu, nañ Adi atu, nañ Kosam atu,
nañ Elmadam atu, nañ Er atu,

²⁹ nañ Josua atu, nañ Eliesa atu, nañ Yorim atu,
nañ Matat atu, nañ Liwai atu,

³⁰ nañ Simeon atu, nañ Juda atu, nañ Josep atu,
nañ Yonam atu, nañ Eliakim atu, nañ Melea atu,

³¹ nañ Mena atu, nañ Matata atu, nañ Natan atu,
nañ Dawid atu,

³² nañ Jessi atu, nañ Obed atu, nañ Boas atu, nañ
Salmon atu, nañ Nason atu,

³³ nañ Aminadab atu, nañ Ram atu, nañ Hesron
atu, nañ Peres atu, nañ Juda atu,

³⁴ nañ Jakob atu, nañ Aisak atu, nañ Abraham
atu, nañ Tera atu, nañ Naho atu,

³⁵ nañ Serug atu, nañ Reu atu, nañ Peleg atu, nañ
Eber atu, nañ Sela atu,

³⁶ nañ Kenan atu, nañ Apakad atu, nañ Sem atu,
nañ Noa atu, nañ Lamek atu,

³⁷ nañ Metusela atu, nañ Inok atu, nañ Yared
atu, nañ Mahalalel atu, nañ Kenan atu,

³⁸ nañ Inos atu, nañ Set atu, nañ Adam atu, nañ

Anötö atu.

4

Sadaŋ kêtôm Yisu

(Mat 4:1-11; Mak 1:12-13)

¹ Njalau Dabuŋ gêm Yisu ahuc ma inŋ hu Bu Jordan sinŋ. Ma Njalau wê inŋ bambalinŋ mbo gameŋ sawa

² gitôm bêc 40. Yêc dindê Sadaŋ kêsahê bu êntôm inŋ. Tôm bêc hoŋ dinaŋ Yisu gêŋ gêŋ daŋ dom, ma tiŋambu gêŋ yô inŋ ŋandô.

³ Ma Sadaŋ sôm têtŋ inŋ, “Am Anötö ndê Atu, a? Bocdinaŋ sôm têtŋ hoc dindêc bu nem dau kwi ti bolom.”

⁴ Magoc Yisu ô yom ma sôm, “Mba! Sêto Anötö ndê yom yêc bocdec bu, ‘*Gêŋ daneŋ-ŋga ŋambwa kêtŋ lau sêndöc tali dom.*’ ”

⁵ Goc Sadaŋ kôc inŋ sa pi lôc baliŋ daŋ gi, ma ŋagahô inŋ tôc têtŋ inŋ gameŋ hoŋ naŋ kiŋ nom-ŋga sem gôliŋ.

⁶⁻⁷ Ma inŋ sôm, “Gêŋ hoŋ dindêc yêc aneŋ gôliŋ ŋapu. Ma gitôm bu wakêŋ têtŋ asa naŋ aô atac whiŋ naŋ. Am bu pôŋ hamduc têtŋ aô, dec wakêŋ ŋaclai ti ŋawasi hoŋ dindêc têtŋ am.”

⁸ Ma Yisu ô inŋ ndê yom ma sôm, “Mba! Sêto yom yêc bocdec bu, ‘*Pôŋ hamduc têtŋ Pômdau am nem Anötö, ma nem akiŋ inŋ tigeŋ.*’ ”

⁹ Goc Sadaŋ wê inŋ pi malac Jerusalem gi, ma kêtŋ inŋ kalhac lôm dabuŋ ŋapoc lôlôc, ma sôm têtŋ inŋ, “Am Anötö ndê Atu, a? Dec pwê sip akêŋ dec ndi.

¹⁰ Am oc tisac dom, bu sêto yom yêc bocdec bu, ‘*Pômdau oc êŋkiŋ ndê aŋela bu sêyob am.*

¹¹ *Ŋac oc sêpê am sa lôlôc bu am tiŋ gahim pi hoc daŋ dom.*’ ”

12 Magoc Yisu ô yom bocdec bu, “Sêto yom yêc bu, ‘Êmsahê Pômdau am nem Anötö dom.’ ”

13 Nalêñ dinañ Sadan kêsahê lêñ daêsam tu êntôm Yisu-nga. Ma tiñambu in hu in sin ma kölhö gi, bu hön têm dan tiyham.

Yisu gic hu ndê gwelen yêc Galili

14 Nalau Dabuñ ndê ñaclai gêm Yisu ahuc, ma in mbu têt gamen Galili-nga gi. Ma ñawaê pi in sa têt gamen ñamakê-nga hon gi.

15 In kêdôhôn lau yêc ñac si lôm wê-nga, ma lau hon sêmpin in.

Yisu ndê lau sêsoc in yêc ndê malac Nasaret

16 Tiñambu Yisu hóc asê in ndê malachu Nasaret. Yêc dinañ in kékuc ndê gêbôm, ma têt béc †Sabat-nga in sôc lôm wê-nga gi. In tisa kalhac bu sam Anötö ndê mêtê,

17 ma sêkên propet Aisaya ndê bapia tilhuñ têt in. Yisu kac bapia dau sa, ma kêsalê yom nan sêto yêc bocdec bu:

18 Pômdau kên ndê Nalau gêm aö ahuc, dec kêyalin aö sa bu wasôm ñawaê ñayham asê têt lau ñalôm sawa. In kêkin aö bu wasôm asê têt lau bu Anötö kêmasan lêt bu êngapwêc ñac su yêc gapocwalô, ma bu kôm lau tapec si tandô po asê, bu wanem lau nan si ñacyo sêngwiniñ ñac, nan sa,

19 ma bu wanem mêtê bu kwahic dec Pômdau kêyalin têm wakuc sa bu êmwasiñ lau. *[Ais 61:1-2]*

20 Yisu sam yom dau su, goc kêlhuñ bapia dau sa tiyham, kên mbu têt dabuñwaga, ma ndöc sic. Lau hon nan sêndöc lôm, nan tahê in,

²¹ dec in gic hu ndê yom ma sôm, “Yom nan mac anğô, nan nandô sa têtj acsalô dindec.”

²² Lau hon sem yomgalôm pi in ti sêlic in nayaham, ma sêhêdaê tu in ndê yom nayaham-nga. Ma sêsôm têtj dandi, “In Josep ndê atunğac. Bocke ma in sôm yom kain dinan?”

²³ Ma Yisu sôm têtj nac, “Aö kayalê mac nem gauc. Mboe mac oc asôm yom golin dindec têtj aö, ‘Dokta, nem daôm sa.’ Gêtj nan aö gakôm yêc malac Kapenaom, nan mac anğô nawaê su, dec mac atac whin bu aö wakôm tiyham yêc dec, a?”

²⁴ Ma in sôm, “Yomandô! Yêc propet dan ndê malac, in ndê lau oc sêkôc in sa dom.

²⁵ Têtj propet Elaija ndê têtj, nan lauwhê sawa Israel-nga daêsam sêmbo. Têtj ndoc dinan u gic dom e tôm yala tö ma ayô 6, ma têtjôm atu gêm gamej ahuc.

²⁶ Tigen Anötö kêkin Elaija têtj awhê sawa Israel-nga dan dom, magoc kêkin in bu nem awhê sawa dan sa yêc Sarepet, malac nan yêc Saidon ngamej.

²⁷ Ma têtj propet Elaisa ndê têtj, nan lau ti gêm bac tleprasi daêsam sêmbo lau Israel-nga nalôm. Tigen Elaisa kôm Israel si dan nayaham sa dom. In gêm ngac Siria-nga Naman tawasê sa.”

²⁸ Yisu ndê yom dinan kôm lau nan sêndöc lôm wê-nga, atac nandê atu.

²⁹ Sêtisa ma sêsoc in ma sêkôc in sa sêtêtj salic sac nan yêc malac dau namakê, bu sêsuc in sip ndi.

³⁰ Tigen in kêsêlêtj gic nac kôc, ma kölhö gi.

*Yisu kêdôhêtj lau ma soc nalau sac yêc malac Kapenaom
(Mak 1:21-28)*

³¹ Tinjambu in mbu têj malac Kapenaom nanj yêc gamej Galili-nga gi. Têj bêc Sabat-nga in kêdôhôn lau.

³² Nac sêhêdaê tu in ndê yom-nga, bu in kêdôhôn lau ti ñac lai atu.

³³ Ma ngac dan nanj ñalau sac mbo in ñalôm, nanj ndôc lôm wê-nga dinan. In mbwêc awha atu,

³⁴ “Ei! Yisu Nasaret-nga. Aô kayalê am, am ngac dabun nanj Anötö kêkin. Am bu kôm sake têj yac? Am mwen bu sej yac su, a?”

³⁵ Magoc Yisu hec yom ñalau sac dau ma sôm, “Am maman ma hu in sinj!” Goc ñalau sac kôm ngac dau pej sip nom gi yêc lau honj anjô-nga, ma sa yêc in, magoc kôm in tisac dom.

³⁶ L au honj sêhêdaê tu gêj dinan-nga, ma sêsôm têj dau, “Yom bocke nanj in kêdôhôn? In gic atu yom ñanga ma ti ñac lai têj ñalau sac, ma soc ñac su!”

³⁷ Ma tinjambu lau sic minj pi Yisu e in ndê waê gêm gamej honj dinan ahuc.

*Yisu gêm lau gêmbac daêsam sa
(Mat 8:14-17; Mak 1:29-34)*

³⁸ Yisu tisa ma hu lôm wê-nga dau sinj, ma têj Saimon ndê andu gi. Saimon ndê lawawê gêmbac lic ñandê atu, dec sêndac Yisu bu nem in sa.

³⁹ Goc Yisu têj in gi, ma gic atu bu gêmbac dau hu in sinj. Ma ñagahô awê dau tisa ma gêm akinj ñac.

⁴⁰ Têj telha dinan ac gi sip su, goc lau sêkôc lau ti gêmbac honj sa akêj ñac si andu, ma sêtêj Yisu si. In kêj amba sac ñac honj, ma kôm ñac ñayham sa.

⁴¹ Ma in soc ñalau sac daêsam su, ma sêhu lau sinj ti sêmbwêc, “Am Anötö ndê Atu.” Magoc in hec

yom ñac, ma kêñ yao bu ñac sêsôm inñ asê dom, ñahu bu ñac sêñyalê bu inñ Mesaya dau.

*Yisu hu malac Kapenaom siñ
(Mak 1:35-39)*

⁴² Têñ bêbêc ganduc Yisu hu malac dau siñ, ma sa gi bu mbo tawasê. Ma lau malac-ñga sêsa si bu sêñsalê inñ, ma têtñ ndoc sêtap inñ s a, nañ sêten inñ bu hu ñac siñ dom.

⁴³ Magoc inñ sôm têtñ ñac, “Mba! Aö gac waê bu wasôm ñawaê ñayham pi †Anötö ndê göliñ asê yêc malac ñatô whiñ. Anötö kêkiñ aö tu gwelenñ dinañ-ñga.”

⁴⁴ Ma inñ golom-golom malac nañ sêyêc gamenñ Judia-ñga, ma gêm mêtê tôm ñac si lôm wê-ñga honñ.

5

*Yisu kêgalêm ñgacsêñjomi ñamata-ñga
(Mat 4:18-22; Mak 1:16-20; Jon 1:35-42)*

¹ Têtñ bêc dañ Yisu kalhac Bugictonñ Genesaret* ñamakê. Ma lau daêsam sêkac sa ma sêñgihi inñ ahuc tu bu sêñgô Anötö ndê yom nañ inñ hoc asê.

² Yisu gêlic lau sêkôc i-ñga ñatô sêñgwasiñ si wasañ sêmbo baö, ma ñac si wañ lu sêpoc suñ sa têtñ baö.

³ Dec inñ pi wañ dañ gi, ma ndac wañ ñadau, ñgac nañ sêsam bu Saimon, bu hêc wañ dau sa awê ñagec. Goc inñ ndöc sic ndöc wañ, ma kêdôhônñ lau nañ sêlhac baö.

⁴ Têtñ têm Yisu gic bata inñ ndê yom, nañ sôm têtñ Saimon, “Hêc wañ sa bugictonñ ñagaponñ ndi, ma kêñ nem wasañ sip bu kôc i.”

* **5:1:** Genesaret - Bugictonñ Galili-ñga ndê ñaê dañ.

⁵ Ma Saimon sôm, “O ñgac atu, yac am gwelenj atu ôbwêc balinj, magoc akôc i danj dom. Magoc tu am sôm-nga, dec aö wakêñ wasanj sip ndi.”

⁶ Goc Saimon ti ndê lau sêhêc wanj sêsa si, ma sêkêñ wasanj sip gi. Ma sêkôc i daêsam andô e wasanj menhu, kêpiñ bu wasanj kic.

⁷ Bocdinañ ñac sic gayo ñac si silip ñatô nanj sêmbo wanj tilu-nga bu sêmenj ma sênem ñac sa. Goc ñac sic dulu i sip wanj lu-lu e menhu, ma kêpiñ bu wanj lu-lu sêpac.

⁸ Têñ ndoc Saimon Pita gêlic i daêsam dinañ, nanj inj pôn haduc yêc Yisu gahi-nga ma sôm têñ inj, “Pômdau, hu aö sinj, bu aö ñgac sac!”

⁹ Inj sôm yom dinañ, ñahu bu inj ti lau honj nanj sêmbo sêwhinj inj, nanj sêhêdaê tu sêhê i daêsam dinañ-nga.

¹⁰ Ma Jems lu Jon, Sebedi ndê atungac lu nanj sêmbo wanj tilu-nga, nanj sêhêdaê boc-d inañ. Magoc Yisu sôm têñ Saimon, “Tôc daôm dom. Am ñgac kôc i-nga, magoc kwahic dec ma ndi, am oc kôm gwelenj bu kôc ñamalac sêmenj sêñkuc aö.”

¹¹ Ma tinjambu sêsôc baö si goc sêhu gêñ honj sinj, ma sêñkuc Yisu.

*Yisu kôm ñgac ti gêmbac leprasi ñayham sa
(Mat 8:1-4; Mak 1:40-45)*

¹² Yisu mbo malac atu danj, ma ñgac danj nanj gêmbac leprasi gêm inj ndê ñamlic sambuc ahuc, nanj têñ inj gi. Têñ ndoc inj gêlic Yisu, nanj inj hu dau anğô andô têñ nom, ma tenj inj, “Pômdau, am bu tac whinj, dec gitôm bu am oc kôm aö ñamlic ñawasi sa.”

13 Goc Yisu kêmatôc amba ma kêmassec in̄ ma sôm, “Aö atac whin̄, dec wasôm têt̄ am bu ñamlic ñawasi sa.” Ma ñagahô en̄ gêm̄bac leprasi hu in̄ sin̄.

14 Goc Yisu kêt̄ yao ma sôm, “Ndic min̄ têt̄ ñamalac dan̄ dom, tigen̄ têt̄ dabun̄siga ndi, ma tôc daôm têt̄ in̄ bu lic bu am nem ñamlic ñawasi sa su. Ma kêt̄ da tu am ñamlic ñawasi sa-nga tôm yomsu nan̄ Moses kêt̄ têt̄ yac. Ma ñalêt̄ dinan̄ lau hon̄ oc sên̄yalê bu am ñamlic ñayham sa.”

15 Yisu bu kêt̄ yao ñgac dau, magoc ñawaê pi gêt̄ nan̄ Yisu kôm, nan̄ gêm̄ gamen̄ sambuc ahuc. Bocdinan̄ lau daêsam sêt̄êt̄ in̄ si ñapan̄, bu sên̄gô in̄ ndê yom, ma bu in̄ kôm ñac si gêm̄bac ñayham sa.

16 Tigen̄ têt̄m ñatô in̄ hu lau hon̄ sin̄, ma sa gamen̄ sawa gi bu ten̄ mbec.

*Yisu gêm̄ ñgac bôlin̄ dan̄ sa
(Mat 9:1-8; Mak 2:1-12)*

17 Têt̄ bêt̄ dan̄ Yisu kêt̄dôhôn̄ lau mbo andu dan̄. Ma lau †Palêsai ti kêt̄dôhôn̄waga yomsu-nga ñatô nan̄ sêm̄en̄ akêt̄ malac Galili-nga ti Ju dia-nga hon̄, ma akêt̄ Jerusalem, nan̄ sêndôc sêsun̄ sa têt̄ in̄. Ma Pômdau ndê ñaclai gêm̄ Yisu ahuc bu kôm lau gêm̄bac ñayham sa.

18 Têt̄ têt̄m dinan̄ lau ñatô sêm̄en̄ sêm̄balan̄ ñgac bôlin̄ dan̄ yêc sac, ma bu sêsôc andu dau sêndi, tu bu sêkêt̄ in̄ yêc Yisu an̄gô-nga.

19 Magoc lau daêsam sên̄gihi Yisu ahuc e ñasawa mba. Bocdinan̄ ñac sêpi andu ñapoc lôlôc si, ma sêkac poc sa. Goc sên̄whan̄ sac ti ñgac bôlin̄ dau sip lau daêsam ñalhu, solop têt̄ Yisu an̄gô-nga gi.

20 Yisu gêlic gêñ dinan dec kêyalê bu ñac sêkên whin in, ma sôm têt ñac bôlin, “O ñac daôm, kwahic dec aô wasuc am nem sac kwi.”

21 Goc lau Palêsai ti lau nan sêndôhôn yomsu sic hu sem yom-galôm têt dau bocdec bu, “Ñac dindec in asa? In ndê yom sac sambuc! Anötö tigen gitôm bu suc sac kwi!”

22 Yisu kêyalê ñac si gauc dinan ma ndac ñac, “Tu sake-nga mac gauc gêm yom bocdinan?”

23 Mac akên whin dom bu anen ñac lai yêc bu wasôm têt ñac dau bu, ‘Aô wasuc am nem sac kwi.’ Bocdinan aô wasôm têt in, ‘Tisa ma êmsêlên.’

24 Ma têt ndoc mac alic anen yom dau ñandô sa, nan anyalê bu Anötö kên ñac lai têt †Ñamalac ndê Atu bu suc ñamalac si sac kwi yêc nom whin.”

Goc Yisu sôm têt ñac bôlin dau, “Tisa, kôc nem mbô sa, ma lhö têt nem andu ndi.”

25 Ma ñagahô ñac dau kalhac ñac si anğô-nga, kôc in ndê mbô sa, ma mbu têt ndê andu gi ti kêpin Anötö.

26 Ma lau hon sêhêdaê ñandô. Sêmpin Anötö ma sêsôm, “Acsalô lec yac dalic gêñ kain dan solop!”

*Yisu kêgalêm Liwai bu êñkuc in
(Mak 2:13-17; Luk 5:27-32)*

27 Tinambu Yisu sa awê gi ma gêlic ñac kôc takis-nga dan nan ndê ñaê Liwai, ndöc ndê mala kôc takis-nga. Ma Yisu sôm têt in, “Êmkuc aô!”

28 Goc Liwai tisa, hu gêñ hon sin yêc, ma kêkuc Yisu.

29 Tinambu Liwai ndê mwasin atu dan tu Yisu-nga yêc in ndê andu. Ma lau sêkôc takis-nga

daêsam, ma lau ñatô sêndöc tebo ma señ gêñ sêwhin inlu Yisu.

³⁰ Ma lau Palêsai ti lau †Skraib ñatô nañ sêmbö Palêsai si toñ, nañ sêlic gêñ dau dec sêtuçdin ma sêsôm têtñ Yisu ndê ñgacsêñomi, “Tu sake-ñga mac añ ti anôm gêñ awhin lau sêkôc takis-ñga ti lau sac ñatô?”

³¹ Ma Yisu dau ô ñac si yom ma s ôm, “Lau nañ sêlic dau bu gêmbac mba, nañ oc sêñsalê dokta dom, magoc lau ti gêmbac oc sêñsalê dokta.

³² Aö gameñ bu wañgalêm lau nañ sêlic dau bu lau gitêñ, nañ sa dom, aö gameñ bu wañgalêm lau sac sa bu sênem dau kwi.”

*Yao gêñ danen-ñga-ñga
(Mat 9:14-15; Mak 2:18-20)*

³³ Ma lau Palêsai ti lau Skraib dinan sêsôm têtñ in, “Ndoc daêsam Jon, Ngac Kêku Lau-ñga ndê sêñomi sêhu gêñ danen-ñga sin ma sêteñ mbec, ma Palêsai si sêñomi sêkôm bocdinañ. Magoc tôm bêc hoñ am nem ñgacsêñomi sênôm ti señ gêñ sêmbö.”

³⁴ Goc Yisu sôm, “Ngac nem awhê-ñga dan bu êñgalêm lau sa sêmbö sêwhin in bu sêneñ mwasiñ nem awhê-ñga, dec oc tôm dom bu dasôm têtñ ñac bu sêhu gêñ danen-ñga sin têtñ ndoc ñgac dau mbo whin ñac.

³⁵ Nalêñ tigen aö gambo gawhin anen ñgacsêñomi, ma tu dinan-ñga dec sêhu gêñ danen-ñga sin dom. Tigen ndoc oc meñ, nañ ñacyo oc sêkôc aö su yêc ñac, ma têtñ ndoc dinan ñac oc ñalôm ñawapac, ma sêñkuc lêtñ dahu gêñ danen-ñga sin-ñga.”

*Yisu ndê yom gitôm gêŋ wakuc
(Mat 9:16-17; Mak 2:21-22)*

³⁶ Ma in sôm yom gôliŋ daŋ têtŋ ŋac bocdec bu, “Po akwa daŋ bu kic, dec yac dakêc po wakuc bu dasi pi po akwa dinaŋ dom. Bu dakôm, oc taŋyain po wakuc, ma po wakuc oc tôm po akwa dom.

³⁷ Ma têtŋ ndoc lau sêmasaŋ wain wakuc, naŋ sêkêc sip bôc ŋamlic wain-ŋga akwa dom. Mba. Ŋac bu sêkôm, goc wain wakuc oc hôc ŋamlic akwa kôc ma wê niŋga. Ma bôc ŋamlic oc tisac bocdinaŋ.

³⁸ Mba. Wain wakuc dakêc sip bôc ŋamlic wakuc.

³⁹ Ma lau naŋ sênôm wain akwa su, naŋ sêtec bu sênôm wain wakuc, bu sêsôm, ‘Wain akwa, in ŋayham.’ ”

6

*Yisu in Pômdau bêc Sabat-ŋga
(Mat 12:1-8; Mak 2:23-28)*

¹ Têtŋ bêc Sabat-ŋga daŋ, Yisu kêsêlêŋ mbo lôcwha naŋ gic ôm wit-ŋga daŋ kic, ma in ndê ŋgacsêŋomi sêkôc wit ŋandô ma sêŋsê ŋapa goc seŋ ŋandô.

² Ma Palêsai ŋatô sêlic gêŋ dau ma sêndac, “Tu sake-ŋga mac akôm gwelen naŋ yac neŋ yomsu gic yao bu dakôm têtŋ bêc Sabat-ŋga dom?”

³ Ma Yisu ô yom ma sôm, “Gauc nem yom naŋ sêto yêc pi gêŋ naŋ Kiŋ Dawid kôm. Mac asam su, me? Têtŋ ndoc daŋ gêŋ yô in ma lau naŋ sêwhiŋ in,

⁴ dec in sôc Anötö ndê andu gi, ma gêŋ bolom dabuŋ naŋ lau sêkêŋ ti da, naŋ Moses kêŋ yao bu dabuŋsiga tawasê sênen. Ma in kêŋ têtŋ lau naŋ sêmbo sêwhiŋ in ma ŋac seŋ. Magoc lau

dan sêngôliņ yom pi Dawid me sêsôm bu in kêgili yomsu lec dom.”

⁵ Ma in sôm têņ ñac, “Ñamalac ndê Atu in gêņ hon ñadau, ma in Pômdau bêc Sabat-ņga whiņ.”

Yisu kôm ñgac amba balê ñayham sa têņ bêc Sabat-ņga

(Mat 12:9-24; Mak 3:1-6)

⁶ Têņ bêc Sabat-ņga dan in sôc lôm wê-ņga dan gi, ma kêdôhôn lau. Ma ñgac dan naņ ndê amba andô-ņga tibalê naņ ndôc.

⁷ Lau Palêsai ti lau naņ sêndôhôn yomsu naņ sêñsalê yom bu sêngôliņ pi Yisu. Tu dinaņ-ņga dec ñac tatiņ in ñapep bu mboe in oc kôm ñgac dau ñayham sa têņ bêc Sabat-ņga, dec ñac oc sêsôm bu in kêgili yomsu Sabat-ņga.

⁸ Yisu kêyalê ñac si gauc, ma sôm têņ ñgac amba balê, “Tisa, ma lhac lau hon aņgô-ņga.” Ma in tisa kalhac.

⁹ Goc Yisu sôm têņ ñac, “Aô bu wandac mac bu gêņ bocke oc êņgili yomsu Sabat-ņga? Dakôm ñayham têņ lau, me dakôm sac têņ lau? Danem ñamalac sa, me datec ñac sêmbac ndu?”

¹⁰ In tahê ñac hon, ma sôm têņ ñgac dau, “Êmatôc amam.” Goc ñgac dau kêmatôc amba, ma amba dau ñayham sa tiyham.

¹¹ Magoc gêņ dau kôm lau Palêsai ti lau Skraib atac ñandê atu, ma ñac sem yomgalôm têņ dau pi Yisu, ma pi gêņ bocke bu sêkôm têņ in-ņga.

Yisu kêyalin aposel 12 sa

(Mat 10:1-4; Mak 3:13-19)

¹² Têņ bêc dan Yisu pi lôc dan gi bu teņ mbec, ma tôm ôbwêc baliņ in teņ mbec mbo.

13 Têñ galanşê bêbêc in kêgalêm lau nan sêñkuc in sêmen, ma kêyalin ñac si lau 12 sa, ma sam ñac bu lau †Aposel.

14 Lau Aposel dau si ñaê bocdec: Saimon, nan Yisu sam bu 'Pita,' lu asi Andru, ma Jems, Jon, Pilip, Batolomeas,

15 Matyu, Tomas, Jems (nan Alpayas ndê atu), Saimon (nan sêsam bu 'Ñgac †Selot'),

16 Judas (nan ñadamba in ñgac dan ñaê Jems), ma Judas Iskeriot nan tiñambu oc hoc Yisu asê.

*Yisu kêdôhôn lau ma kôm gêmbac ñayham sa
(Mak 3:7-12)*

17 Yisu ti ndê ñgacsêñomi sêsip akêñ lôc sêmen, ma Yisu kalhac gameñ gapon. Ma †sêñomi daêsam nan sêñkuc Yisu, nan sêkac sa su sêmbo dinan. Ma lau ton atu akêñ malac Jerusalem ti malac gameñ Judia-nga hon, ma lau akêñ gameñ gwêc-nga nan yêc kêpin malac Taya ma Saidon, nan sêmen bu sêngô in ndê yom, ma bu in kôm ñac si gêmbac ñayham sa.

18 Lau nan ñalau sac sêmbo ñac si ñalôm, nan Yisu kôm ñac ñayham sa.

19 Ma lau hon sêhóc sôsôwec bu sêmasec in, ñahu bu ñaclai sa yêc Yisu, ma kôm lau gêmbac hon ñayham sa.

*Yisu ndê yom ñatô
(Mat 5:1-12)*

20 Yisu tahê in ndê ñgacsêñomi ma sôm,
“Anötö ndê mwasiñ gic waê mac lau ñalôm sawa, bu in gêlic ñayham bu kôc mac sa andöc in ndê gôlin ñapu.

21 Anötö ndê mwasiŋ gic waê mac lau naŋ kwahic dec gêŋ yô mac, bu inŋ oc kêŋ gêŋ hôc mac dôŋ-ŋga.

Anötö ndê mwasiŋ gic waê mac lau naŋ kwahic dec andöc ti tamsulu, bu inŋ oc nem malô mac e ambwac.

22 Anötö ndê mwasiŋ gic waê mac lau naŋ sêtec mac ma sêtiŋ mac, ma sêpu mac ti sêkôm nem waêm tisac tu mac aŋkuc Ŋamalac ndê Atu-ŋga.

23 Ahêgo daôm dom têŋ ndoc lau sêkôm bocdinaŋ, tigenŋ atê wê ti atac ŋayham, bu Anötö oc kêŋ ŋagêyô ŋayham têŋ mac yêc undambê. Ma gauc nem bu lau naŋ sêtec mac, naŋ si apai sêkôm ŋalêŋ tigenŋ dinaŋ têŋ Anötö ndê lau propet ŋamata-ŋga.

24 Oyaê mac lau naŋ apo daôm sa ŋa awa ti wapa daêsam. Mac atap nem mwasiŋ ŋayham sa têŋ têm kwahic dec-ŋga, magoc gêŋ dau oc tôm dom bu nem mac sa têŋ têm ŋambu-ŋga.

25 Oyaê mac lau naŋ aŋ gêŋ ŋawahô kwahic dec. Tiŋambu gêŋ oc yô mac.

Oyaê mac lau naŋ ambwac kwahic dec. Tiŋambu mac oc ataŋ danŋibo atu ma andöc ti tamsulu.

26 Oyaê mac lau naŋ lau hoŋ sêmpiŋ mac. Atac ŋayham tu gêŋ dinaŋ-ŋga dom, bu ŋalêŋ tigenŋ lau Israel-ŋga si apai sêmpiŋ lau propet tasanŋ.”

Atac whiŋ mac nem ŋacyo

(Mat 5:43-48)

27 Ma Yisu sôm têŋ lau dinaŋ, “Aŋgô aneŋ yom. Atac whiŋ mac nem ŋacyo, ma akôm ŋayham têŋ lau naŋ sêtec mac.

28 Anem mbec lau naŋ sêpucbo mac, ma atenŋ mbec pi lau naŋ sêkôm sac têŋ mac.

²⁹ Ngac dan bu tap am sip alim andô danğa, nañ kên danğa bu in ndic whin. Ngac dan bu kôc nem ñakwê baliñ su yêc am, nañ êmgamin nem ñakwê ñandô-nga dom magoc kên têt in whin.

³⁰ Ngac dan bu ndac gêt dan, nañ kên têt in. Ma ngac dan bu kôc am nem gêt dan, nañ ndac bu in kên mbu meñ dom.

³¹ Mêtê ñayham-ñayham nañ mac atac whin bu lau sêkôm têt mac, nañ mac daôm akôm têt ñac.

³² “Lau hoñ atac whin lau nañ atac whin ñac ô. Bocdinañ mac bu atac whin nem silip tawasê ma atac tec nem ñacyo, dec mac nem mêtê hôc gêlêc lau sac si mêtê su dom.

³³ Ma lau hoñ sêkôm ñayham têt lau nañ sêkôm ñayham têt ñac ô, ma mac bu akôm bocdinañ, dec mac nem mêtê hôc gêlêc lau sac si mêtê su dom.

³⁴ Ma mac bu akên tôp têt mac nem silip, nañ in gêt atu dom. Mac anjalê su bu tinambu ñac oc sêndic tôp dau. Lau sac sêkên tôp têt si silip, ma takwê bu ñac sêndic tôp hoñ mbu meñ.

³⁵ “Bocdinañ ayob daôm bu ankcuc lau sac si mêtê dom. Atac whin nem ñacyo, ma akôm ñayham têt ñac. Akên gêt têt ñac, ma ahêgo daôm dom pi ndoc bocke ñac oc sêkên gêt dau mbu meñ-nga. Tu dinañ-nga Anötö, Ñaclai ti Ñawasi Ñadau oc kên ñaôli ñayham atu têt mac, ma sam mac bu in ndê atui awhê ma ñac. Bu Anötö dau kêmwasin lau sac ma lau nañ sem danğe in dom, nañ sêwhin.

³⁶ Bocdinañ tamwalô lau hoñ, tôm Damam undambê-nga tawalô lau.”

*Yom datoc asidôwai sa-nga
(Mat 7:1-5)*

37 Ma Yisu sôm, “Anem dôhôn lau si lêñ ti sakin tu bu alic lau ñatô sac ñambwa, me tu bu apu ñac-ña dom. Mac bu akôm, dec Anötö oc lic mac sac ma pu mac tu mac nem lêñ ti sakin-ña boc-dinañ. Asuc lau si sac kwi, ma Anötö oc suc mac nem kwi boc-dinañ.

38 Têñ ndoc mac bu anem lau ñatô sa, nañ akêñ gêñ têñ ñac ti nem ñalôm sambuc, ma boc-dinañ Anötö oc kêñ gêñ hôc gêlêc su têñ mac e menhu ma êñsalê mac ahuc. Bu Anötö oc êmwasiñ mac, gitôm mac amwasiñ lau.”

39 Ma Yisu sôm yom gôliñ dañ bocdec, “Ngac tapec gitôm bu wê tapec dañ dom. Mba! Inlu lu-lu oc sêpeñ sêsip sê sêndi.

40 Ma kwapuc dañ oc hôc gêlêc gwalam akwa nañ kêdôhôn in, nañ dom. Magoc kwapuc hon nañ sêndôhôn gêñ hon e tidôn ñac, nañ oc sêtôm ñac si kêdôhônwaga.

41 “Tu sake-ña am hêgo daôm tu gêñ golop saun nañ yêc nem asidôwa tandô, tigen gêñ golop atu nañ yêc am daôm tanôm, nañ am gêlic apu?

42 Ma bocke am oc sôm têñ nem asidôwa, ‘Aneñ asidôwa, aö bu wakôc gêñ golop nañ yêc am tanôm, nañ sa,’ magoc gêñ golop atu nañ pôc am daôm tanôm ahuc, nañ am gêlic dom? Am ñgac tim yom lau-ña! Gêñ ñamata-ña kôc gêñ golop sa yêc daôm tanôm e tanôm ñawa sa, goc tiñambu kôc gêñ golop saun nañ yêc nem asidôwa tandô, nañ sa.”

*Lau si mêté whê ñac sa bu ñayham me sac
(Mat 7:16-19; 12:33-35)*

43 Ma Yisu sôm, “A ñayham dañ oc nem ñandô sac dom, ma a sac oc nem ñandô ñayham dom.

44 Dalic nandô nanj a tidau-tidau sem, ma bocdi-nanj yac tanyalê bu a n̄ayham me sac. Gitôm dom bu dahin nandô n̄ayham yêc a sac.

45 Ma n̄alên tigenj, yom nanj lau sêsôm, nanj tôc gên bocke nanj hôc n̄ac si n̄alôm ahuc, nanj asê. Mêtê ti gauc n̄ayham yêc lau n̄ayham si n̄alôm, ma bocdinanj sêkôm mêtê n̄ayham. Ma mêtê ti gauc sac yêc lau sac si n̄alôm, dec sêkôm sac.”

*Yom gôlinj pi n̄gac sêkwê andu-n̄ga lu
(Mat 7:24-27)*

46 “Tu sake-n̄ga mac asam aõ bu, ‘Pômdau, Pômdau,’ tigenj mac dan̄am wambu anenj yom dom?

47 Namalac nanj tênj aõ meñ ma n̄gô anenj yom, ma dan̄ga wambu yom dau, nanj aõ bu wawhé inj sa tênj mac.

48 Inj gitôm n̄gac kwê andu-n̄ga nanj kwê sê balin sip nom n̄an̄ga, ma kênj hoc kégapiñ alhõ dôñ tênj ndoc inj kêsuhun sip sê balin dinanj. Tênj ndoc uhô-n̄ga, bu hêc meñ hôc pi andu dau, magoc andu dau kalhac n̄an̄ga, bu inj kwê n̄apep.

49 Magoc n̄amalac nanj n̄gô anenj yom ma dan̄ga wambu dom, nanj gitôm n̄gac nanj kwê andu, magoc kênj alhõ sip nom n̄alôm gi dom. Tênj ndoc uhô-n̄ga, bu hêc ma hôc pi ndê andu e n̄agahô enj andu dau ku sa ma tisac sambuc.”

7

*Ngac bata sinj-n̄ga danj kênj whin n̄an̄ga
(Mat 8:5-13)*

1 Yisu gic bata yom nanj inj kêdôhônj tênj lau tonj atu dinanj, goc sôc malac Kapenaom gi.

2 Ma n̄gac bata Rom-n̄ga nanj gêm gôlinj lau sinj-n̄ga 100, nanj mbo malac dau. Inj ndê n̄gac akinj danj

nanj inj tac whinj këlêc, nanj gêmbac e kêpij bu mbac ndu.

³ Ma inj ngô Yisu njawaê, dec kêkiñ lau bata Israel-nga njatô sêtêñ inj si, bu sêndac inj bu meñ ma kôm inj ndê ngac akiñ njayham sa.

⁴⁻⁵ Njac sêhóc asê têtñ Yisu, ma sêsôm têtñ inj bu, “Ngac bata siñ-nga dinanj inj ngac njayham, ma inj tac whinj yac lau Israel-nga. Inj gêm yac sa tu akwê yac mba lôm wê-nga. Boc-dinanj yac atenj am bu nem inj sa.”

⁶ Goc Yisu whinj njac gi. Inj meñ sunj sa têtñ andu, ma ngac bata siñ-nga dau kêkiñ ndê silip njatô bu sêsôm têtñ inj, “Pômdau, ngac bata siñ-nga dau sôm bu inj tec bu kêñ njawapac têtñ am. Inj sôm bu am ngac tiwaê nanj hóc gëlêc inj su, dec inj maya bu am têtñ inj ndê andu ndi.

⁷ Tu dinanj-nga inj dau têtñ am meñ dom. Tigenj inj sôm bu inj kêyalê su bu am ngac ti njac lai atu, ma bocdinanj dec am gitôm bu sôm nj awham njambwa, dec inj ndê ngac akiñ oc njayham sa.

⁸ Bu inj dau danja wambu lau nanj si njac lai hóc gëlêc inj ndê, ma inj ndê lau siñ-nga danja wambu inj. Inj bu sôm têtñ danj, ‘Am ndi,’ dec inj oc ndi. Ma inj bu sôm têtñ danj, ‘Mwenj!’ dec inj oc meñ. Ma inj bu sôm têtñ ndê ngac akiñ bu kôm gêtñ danj, dec inj oc kôm.”

⁹ Yisu ngô ngac bata siñ-nga ndê yom dinanj e hêdaê. Inj kac dau kwi ma sôm têtñ lau toñ atu nanj sêñkuc inj, “Aô wasôm têtñ mac bu yêc lau Israel-nga honj aô gatap njac si danj nanj kêñ whinj nanja gitôm ngac Rom-nga dinanj, nanj sa dom.”

¹⁰ Ma tinjambu ngac bata siñ-nga ndê lau sêmbu sêtêñ inj ndê andu si, ma sêtap sa bu ngac akiñ dau

ņayham sa su.

Yisu uņ ņgac daņ naņ mbac ndu su, naņ sa

¹¹ Bêc ņatô giņga su, ma Yisu têtj malac Nein gi, ma iņ ndê ņgac-sêņomi ti lau daêsam sêwhiņ iņ si.

¹² Têtj têtj iņ meņ kêpiņ malac dau ņagatam, iņ gêlic lau ņatô sêsa sêmeņ, sêmbalaņ ņgac batê daņ bu sêņsuhuņ iņ. ņgac batê dinaņ dinda iņ awhê sawa naņ ndê balêkoc ņatô mbasi. Ma lau malac-ņga daêsam sêwhiņ dinda sêsa sêmeņ.

¹³ Pômđau gêlic dinda, ma tawaló iņ ņandô, goc sôm, “Am taņ dom.”

¹⁴ Goc iņ têtj ņac gi, ma kêmasac sasac naņ ņgac batê yêc. Ma lau naņ sêhóc sasac, naņ sêlhac teņ. Ma iņ sôm, “Aneņ balê, aö wasôm têtj am bu tisa!”

¹⁵ Ma ņgac dau tisa ndöc, ma gic hu sôm yom. Goc Yisu kêņ iņ mbu têtj dinda gi.

¹⁶ Gêņ dinaņ kôm lau hoņ sêtöc dau atu, ma ņac sic hu sêmpiņ Anötö. ņatô sêsôm, “Propet atu daņ hóc asê yac.” Ma ņatô sêsôm, “Anötö kêlhiņ iņ ndê lau yac siņ dom, iņ gêm yac sa.”

¹⁷ Ma tiņambu ņawaê pi gêņ naņ Yisu kôm, naņ gêm gameņ Judia-ņga ma gameņ ņamakê-ņga hoņ ahuc.

*Yisu sôm yom pi Jon, ņgac Kêku Lau-ņga
(Mat 11:2-18)*

¹⁸ Têtj ndoc dinaņ Jon, ņgac Kêku Lau-ņga ndöc gapocwalô, ma iņ ndê sêņomi sic miņ têtj iņ pi gêņ hoņ naņ Yisu kôm. Goc Jon kêyalıņ iņ ndê sêņomi lu sa,

¹⁹ ma kêkiņ iņlu sêtêtj Yisu si, bu sêndac iņ, “Anötö gic bata têtj yac bu oc êņkiņ Mesaya. Am daôm dinaņ, me yac oc akêņ batañ ņgac daņ tiyham?”

20-21 Têñ ndoc ñgac lu dinañ sêhóc asê Yisu, in gêm gwelen mbo, ma kôm lau daêsam ñayham sa, lau gêmbac ma lau ti ñalau sac. Ma in kôm lau tapec daêsam si tandô po asê. Ma inlu sêsôm têt in, “Jon, Ñgac Kêku Lau-ña kêt in alu atêt am amen, bu andac am bu am Mesaya dau, me yac oc akêt batan ñgac dan tiyham?”

22 Goc Yisu ô inlu si yom ma sôm, “Amlu ambu andi ma asôm yom têt Jon pi mêtê nan amlu angô aö gahoc asê, ma pi gêt nan amlu alic aö gakôm. Lau tapec sêlic gameñ tiyham, lau bôlin sêñsêlêt tiyham, lau ti gêmbac leprasi si ñamlic ñawasi sa, lau dangasun bic sêngô yom tiyham, lau batê sêtisa, ma lau ñalôm sawa sêngô ñawaê ñayham.

23 Anğô! Lau nan atac lu-lu tu aö-ña dom, nan oc sêtap Anötö ndê mwasin sa.”

24 Ñgac lu nan Jon kêt in, nan sêhu Yisu sin ma sêmbu si, goc Yisu sôm yom pi Jon têt lau ton atu, ma ndac ñac bocdec bu, “Têt ndoc mac asa atêt Jon yêc gameñ sawa a, nan mac gauc gêm bu atap ñamalac kain bocke sa? Mac bu alic ñgac gauc babalê, gitôm gakoc nan mbu kêt in, a?

25 Mac asa a bu alic ñgac nan sôc ñakwê ñayham, a? Mba! Lau nan sêsôc ñakwê ñayham ma señ gêt ñayham, nan sêmbu gameñ ñayham gitôm kin si andu.

26 B occdinañ dec aö bu wandac mac, bu mac asa a bu alic sake? Bu alic propet dan? Yomandô! In propet dan, ma in hóc gêtêc propet hon su.

27 Propet akwa dan to yom nan Anötö sôm têt Mesaya bocdec bu, ‘Aö wan kin aneñ ñgac aheñ-ña mun am, bu êmasan am nem señ.’ Y om pi ñgac aheñ-ña dau hêganôn Jon solop.

28 Njamalac nanj dinda nom-nga sêkôc ñac, nanj si danj hôc gêlêc Jon su dom. Tigenj aô wasôm têj mac, bu lau honj nanj sêsôc Anötö ndê gôlinj ñapu su, lau tiwaê, ma lau waêmba bocdinañ, nanj honj sêhôn gêlêc Jon su yêc Anötö anjô-nga.”

29 Lau daêsam nanj sêngô Yisu ndê yom dinañ, ma lau sêkôc takis-nga sêwhinj, nanj sêtôc asê bu sêlic Anötö ndê lêñ bu lêñ solop enj. Nahu bu munj-nga, têj ndoc Jon gêm mêtê ma kêku lau mbo, nanj sêkôc inj ndê yom sa ma sêlinj sanju.

30 Tigenj lau Palêsai ti gwalam akwa yomsu-nga sêkôc Jon ti inj ndê yom sa dom, ma sêlinj inj ndê sanju dom, dec tôc asê bu sêtec Anötö ndê lêñ nanj Jon tôc têj ñac.

31 Ma Yisu gic têku yom ma sôm, “Lau têm dindec-nga ñac lau kainj bocke? Aô wanem dôhônj pi gêñ sake tu bu wawhê ñac si lêñ sa-nga?”

32 Njác sêtôm balêkoc nanj sêkôc whê sêmbo malac lôm, nanj sêtucdinj ñac si silip ñatô ma sêsôm, “Têj ndoc nanj yac ac onj bu datê wê, nanj mac atec. Ma têj ndoc yac am wê danjibo-nga, nanj mac atec bu atanj awhinj.”

33 Ma mac lau têm dindec-nga bocdinañ. Jon, Ngac Kêku Lau-nga menj ma gêñ gêñ ñayham dom, ma nôm wain dom, ma mac asôm bu ñalau sac danj mbo inj ndê ñalôm.

34 Ma Njamalac ndê Atu menj hôc asê, ma gêñ gêñ ñayham ti nôm wain, ma mac asôm bu inj ngac gêñ gêñ ti nôm wain ñawahô-nga, ma inj hê silip têj lau sac ti lau sêkôc takis-ñ ga. Bocdinañ, mac lau têm dindec-nga atôm balêkoc nanj sêkôm tô aninj ñapanj.

³⁵ Tigen Anötö ndê gauc hóc gêlêc gêḡ honḡ, ma inḡ ndê lau sêḡyalê bu inḡ ndê lêḡ inḡ lêḡ solop.”

*Awhê danḡ kêc bu ḡamalu pi Yisu gahi
(Mat 26:6-13; Mak 14:3-9; Jon 12:1-8)*

³⁶ Palêsai danḡ ḡaê Saimon kêgalêm Yisu bu neḡ ḡêḡ whinḡ inḡ, dec Yisu sôc inḡ ndê andu ḡi, ma ndôc tebo bu neḡ ḡêḡ.

³⁷ Yêc malac dinaḡ, awhê sac danḡ mbo. Inḡ ḡḡô ḡawaê bu Yisu ndôc Palêsai ndê andu dinaḡ, dec kôc bu ḡamalu ḡayham sip kac danḡ, ma têḡ andu dau ḡi.

³⁸ Inḡ pônḡ haduc yêc Yisu gahi-ḡga ma taḡ, ma inḡ ndê tasulu sip Yisu gahidômbwê. Goc inḡ puḡ Yisu gahi ḡa kêclauḡ, ḡgutô inḡ gahi, ma mbac ḡêḡ malu dau pi inḡ gahi.

³⁹ Saimon ḡêlic ḡêḡ dau, ma gauc ḡêm yêc dau, “ḡḡac dindec inḡ bu propet danḡ, dec inḡ oc êḡyalê bu awhê naḡ kêmasac inḡ, naḡ awhê sac danḡ.”

⁴⁰ Yisu kêyalê yom naḡ Saimon gauc ḡêm, goc sôm, “Saimon, aô bu wasôm yom danḡ têḡ am.” Ma Saimon ô yom ma sôm, “Kêdôhônḡwaga, sôm.”

⁴¹ Goc Yisu sôm yom ḡôlinḡ danḡ bocdec bu, “ḡḡac lu sêkôc tôp yêc ḡḡac ti lêlôm. ḡḡac danḡ ndê tôp ḡitôm †denarii 500 ma danḡ ndê tôp ḡitôm denarii 50.

⁴² Inḡlu si mone sêndic tôp-ḡga mbasi, dec inḡ hu inḡlu si tôp ḡayom sinḡ. Am gauc ḡêm bocke? Inḡlu si asa oc atac whinḡ ḡḡac dau hóc gêlêc?”

⁴³ Ma Saimon sôm, “ḡḡac naḡ kôc tôp atu, naḡ.” Ma Yisu sôm, “Am sôm solop.”

⁴⁴ Goc inḡ kac dau kwi, tahê awhê dinaḡ, ma sôm têḡ Saimon, “Aô ḡasôc am nem andu ḡameḡ,

magoc am kêñ bu têtñ aö bu wanğwasinğ gahinğ-nga tòm lau Israel-nga si gêbôm dom. Tigenğ lic awhê dec. Inğ ndê tasulu kôm aö gahinğ ñamaim sa, ma inğ puñ aö gahinğ ña kêclaunğ.

⁴⁵ Am ñgutô aö dom, tigenğ awhê dec ñgutô aö gahinğ ñapañ.

⁴⁶ Am kêc olib ñakwi pi aö ñagôlônğ dom, tigenğ inğ kêc bu ñamalu pi aö gahinğ.

⁴⁷ Bocdinañ aö wasôm têtñ am bu awhê dindec kêyalê bu Anötö suc inğ ndê sac daêsam kwi, ma bocdinañ inğ atac whinğ aö ñandô. Tigenğ lau nañ gauc gêm bu ñac si sac atu dom, nañ oc atac whinğ inğ nañ bu suc ñac si sac kwi, nañ ñandô dom.”

⁴⁸ Ma Yisu sôm têtñ awhê dau, “Aö gasuc am nem sac kwi su.”

⁴⁹ Ma ñaclenğ ñatô nañ sêndöc sêwhinğ, nañ sêsôm têtñ dandi, “Ñgac dindec inğ ñgac kainğ bocke, dec inğ suc sac kwi?”

⁵⁰ Tigenğ Yisu sôm têtñ awhê dau, “Am nem kêñ whinğ gêm am si. Lhö ti atac malô ndi.”

8

Lauwhê daêsam sêñkuc Yisu

¹ Tinambu Yisu golom malac atu-tu ti saunğ-saunğ, ma gêm mêtê ma hoc ñawaê ñayham asê pi Anötö ndê gôlinğ. Ma ñngacsênğomi 12

² ti lauwhê daêsam sêñsêlênğ sêwhinğ inğ. Lauwhê dinañ ñatô Yisu soc ñalau sac su yêc ñac, ma ñatô inğ kôm ñac si gêmbac ñayham sa. Ñac si dañ inğ Maria Magadala, nañ Yisu soc ñalau sac 7 su yêc inğ.

³ Ma awhê dañ inğ Joana, nañ ndê akwenğ Kusa yob Herod ndê andu. Maria lu Joana, ma Susana,

ma lauwhê daêsam sêṅkuc Yisu ma sêkêṅ si awa ti wapa tu sênem inṅ ti ndê ṅgacsêṅomi sa-ṅga.

*Yom gôlinṅ pi ṅgac kêbalip wit ṅawhê
(Mat 13:1-9; Mak 4:1-9)*

⁴ Têṅ tēm danṅ lau tonṅ atu sêtêṅ Yisu sêmenṅ, ma lau akêṅ malac honṅ yêc gamenṅ Galili-ṅga sêmbo sêwhinṅ. Ma Yisu sôm yom gôlinṅ danṅ bocdec bu,

⁵ “ṅgac danṅ sa gi bu êmbalip wit ṅawhê yêc ndê ôm, ma têṅ ndoc inṅ kêbalip gêṅ dau, nanṅ ṅatô sêpenṅ sêsip senṅ, dec lau sêkwê dôṅ ma mbac lôlôc-ṅga sêsip sêmenṅ ma senṅ su.

⁶ Ma ṅawhê ṅatô sêpenṅ sêsip gamenṅ hoc-hoc, ma têṅ tēm sêpo sêpi sêmenṅ, nanṅ sem bôlinṅ, bu nom dau tibasô.

⁷ ṅawhê ṅatô sêpenṅ sêsip kwanṅ ti ṅakwa ṅalôm, ma têṅ ndoc sêpo sêpi sêmenṅ, nanṅ kwanṅ pi whinṅ e yanṅ gêṅ dau ndu.

⁸ Ma ṅawhê ṅatô sêpenṅ sêsip nom ṅayham, ma sêpo sêpi sêmenṅ e sem ṅandô gitôm 100.” Yisu gic bata yom gôlinṅ dau, goc sôm, “Asa bu dangasunṅ yêc, nanṅ ṅô anenṅ yom!”

*Yisu whê yom gôlinṅ wit ṅawhê-ṅga ṅahu sa
(Mat 13:10-23; Mak 4:10-20)*

⁹ Tinambu Yisu ndê ṅgacsêṅomi sêndac inṅ bu whê yom gôlinṅ dinanṅ ṅahu sa.

¹⁰ Ma inṅ sôm, “Anötô ndê gôlinṅ ṅalêṅ ṅahu sip ṅalôm gi. Inṅ kêyalinṅ mac sa bu anṅyalê ṅahu dau, magoc aô wasôm yom têṅ lau ṅatô ṅa yom gôlinṅ ṅambwa. Tôm yom nanṅ sêto yêc, nanṅ sôm, ‘*ṅac sêlic gêṅ nanṅ aô gakôm, nanṅ ṅapanṅ, magoc ṅac si gauc sa dom. Ma ṅac sêṅgô anenṅ yom ṅapanṅ, tigenṅ ṅac sêṅyalê ṅahu dom.*’ ”

¹¹ Goc Yisu sôm, “Yom gôliŋ dau ŋahu bocdec. Yom pi wit ŋawhê naŋ hêganôŋ Anötö ndê yom.

¹² Wit ŋawhê naŋ sêpeŋ sêsip seŋ, naŋ hêganôŋ lau naŋ sêŋgô Anötö ndê yom, magoc Sadaŋ meŋ ma kêgaho yom dau su yêc ŋac si ŋalôm, tu bu ŋac sêkêŋ whiŋ dom, ma sêtap Anötö ndê mwasinŋ nem ŋac si-ŋga sa dom.

¹³ Ma yom pi wit ŋawhê naŋ sêpeŋ sêsip gameŋ hoc-hoc, naŋ hêganôŋ lau naŋ sêŋgô Anötö ndê yom ma sêkôc sa ti atac ŋayham, tigeŋ gitôm gêŋ ŋawhê naŋ ŋawakac mba, dec lau dinaŋ sêkêŋ whiŋ ŋasawa sauŋ, magoc létôm meŋ ku ŋac dulu.

¹⁴ Ma yom pi wit ŋawhê naŋ sêpeŋ sêsip kwanŋ ti ŋakwa ŋalôm, naŋ hêganôŋ lau naŋ sêŋgô Anötö ndê yom, magoc ŋawapac ma mone ti gêŋ ŋayham-ŋayham nom-ŋga gêm ŋac si ŋalôm ahuc, ma ŋac si ŋandô mbasi.

¹⁵ Tigeŋ wit ŋawhê naŋ sêpeŋ sêsip nom ŋayham, naŋ hêganôŋ lau ti ŋalôm ŋawasi, naŋ sêŋgô Anötö ndê yom ma sêkôc sa tidôŋ yêc si ŋalôm, ma sêlhac ŋaŋga ŋapaŋ ma sem ŋandô daêsam.”

Dasiŋ lam ŋawê kwi dom
(Mak 4:21-25)

¹⁶ Ma Yisu sôm yom daŋ bocdec bu, “Yac datuŋ lam asê tu bu dasiŋ kwi sip lôŋ ŋalôm, me dakêŋ sôc sasac ŋapu dom. Mba! Tanŋiŋ êŋgalêŋ ŋalhu, bu lau naŋ sêsôc sêmeŋ, naŋ sêlic ŋawê.

¹⁷ Ma ŋalêŋ tigeŋ, yom naŋ yêc siŋ dau, ma yom naŋ ŋahu sip ŋalôm gi, naŋ oc meŋ sa tiawê.

¹⁸ “Bocdinaŋ akôc gauc ŋapep pi Anötö ndê yom naŋ mac aŋgô. Asa naŋ kôc Anötö ndê yom sa sip ndê ŋalôm e tidôŋ, naŋ Anötö oc kêŋ ŋagauc

daêsam têtj inj. Magoc asa nanj gauc gêm bu inj kôc Anötö ndê yom sa su, tigenj inj kôc sa tidôj dom, nanj Anötö oc kôc yom dau su yêc inj.”

Yisu dinda ti asii
(*Mat 12:46-50; Mak 3:31-35*)

¹⁹ Yisu ndöc andu danj, ma inj dinda ti asii sêmenj bu sêlic inj. Magoc lau daêsam sêmbo sêwhinj inj, ma gitôm dom bu sêtigasuc inj.

²⁰ Ma ñamalac danj sôm têtj Yisu, “Am dinam ti asimi sêmbo awê, ma ñac bu sêlic am.”

²¹ Magoc Yisu ô yom ma sôm, “Lau nanj sêngô Anötö ndê yom ma danja wambu ñapep, nanj sêti aö dinañi ti asinj.”

Yisu kôm bu ñamponj timalô
(*Mat 8:23-27; Mak 4:35-41*)

²² Têtj bêc danj Yisu sôm têtj inj ndê ñgacsêjomi, “Dapi bugictonj ñadanja dandi,” goc inj pi wanj danj whinj ñac, ma sêsa si.

²³ Sêlac wanj sêmbo, ma Yisu yêc bêc yêc. Ma mbu puc atu dec gêli bu sa ma ñamponj gic sip wanj e kêpiñ bu wanj pac.

²⁴ Dec sêtêj Yisu si, sêuj inj sa ma sêsôm, “Ñadau, ñadau, yac oc dandiñanj!” Ma Yisu tisa ma sôm yom ñanja têtj mbu ti bu ñamponj, dec ñamponj dau timalô, ma gamenj ñañej sa.

²⁵ Ma Yisu sôm têtj ñac, “Tu sake-ña mac akêj whinj gwalec?” Ma ñac sêtöc dau ti sêhêdaê, ma sêsôm têtj dandi, “Ei! Inj ñgac dec asa? Inj gitôm bu kêj yatu gêj honj, ma mbu ti bu ñamponj sêwhinj, ma sêsôc inj ndê yom ñapu!”

*Yisu kôm ngac ti ñalau sac ñayham sa
(Mat 8:28-34; Mak 5:1-20)*

²⁶ Sêlac e sêhôn asê lau Gerasa-nga si gameñ nan yêc Bugictonj Galili-nga ñadañga mbu têtj gameñ ac pi-nga.

²⁷ Yisu sip baö gi, ma ngac danj akêtj malac atu nan yêc gameñ dinanj, nan têtj inj meñ. Inj ngac nan ñalau sac sêmbo inj ndê ñalôm. Ñasawa baliñ su ngac dau sôc ñakwê dom, ma ndöc andu dom, magoc mbo ôm sêhôn-nga.

²⁸⁻²⁹ Ndoc daêsam ñalau sac sêkôn inj dôñ, ma lau sêñsahê bu sêsô inj amba ti gahi dôñ ña sen ñañga ma sêyob inj. Magoc têtj honj inj hê sen kic, ma ñalau sac sêwê inj sa gameñ sawa gi. Têtj ndoc inj gêlic Yisu meñ, nan inj mbwêc ma hu dau sip nom yêc inj anğô-nga. Ma Yisu gic atu ñalau sac bu sêhu ngac dau siñ, goc ñalau danj ta yom ti ñañga, “Yisu, Anötö Ñaclai ti Ñawasi Ñadau ndê Atu, am bu kôm sake têtj aö? Aö wateñ am bu kôm aö ñayom dom!”

³⁰ Goc Yisu ndac ñalau sac, “Am nem ñaê asa?” Ñalau sac daêsam sêmbo ngac dau ñalôm, ma tu dinanj-nga ñac si danj ô Yisu ndê yom ma sôm, “Aneñ ñaê ‘Tonj Atu.’ ”

³¹ Ma ñalau sac h onj dinanj sêteñ Yisu tidim daêsam, bu êñkiñ ñac sêsip sunj baliñ sac nanj sêsam bu Abis,* nanj sêndi dom.

³² Têtj têtj dinanj bôc tonj atu señ gêtj sêmbo lôc ñapu yêc gameñ dinanj, ma ñalau dau sêteñ Yisu bu êñkiñ ñac sêsôc bôc dinanj si ñalôm, ma Yisu gôlôc.

³³ Goc ñalau sac sêhu ngac dinanj siñ ma sêsôc bôc si ñalôm si. Ma bôc honj sênti sêsip salic sac ma sêsip

* **8:31:** Sunj baliñ sac (Abis) - alic Rev 9:1.

bugicton ɲalôm si, ma bu kô ɲac sêmbac ndu.

³⁴ Têɲ ndoc lau sêyob bôc-ɲga sêlic gêɲ dau, naɲ sêlhô si, ma sic miɲ pi gêɲ dau têɲ lau naɲ sêmbô malac atu ti gameɲ ɲamakê-ɲga.

³⁵ Ma lau hoɲ sêsa si bu sêlic gêɲ naɲ Yisu kôm. Têɲ têm sêhôt asê iɲ, naɲ sêlic ɲgac naɲ iɲ soc ɲalau sac su yêc iɲ, naɲ ndôc Yisu gahi-ɲga. Sêlic bu iɲ ndê gauc ɲawa sa, ma iɲ sôt ɲakwê sa tiyham, dec sêtôc dandi.

³⁶ Lau naɲ sêlic gêɲ dau, naɲ sic miɲ têɲ ɲac pi ɲalêɲ naɲ Yisu kôm ɲgac ti ɲalau sac ɲayham sa.

³⁷ Ma lau Gerasa-ɲga hoɲ sêndac Yisu bu hu ɲac siɲ, bu ɲac sêtôc dau atu. Goc Yisu pi waɲ ma bu lhô ndi.

³⁸ Ma ɲgac naɲ ɲalau sac sêhu iɲ siɲ, naɲ teɲ Yisu ɲaɲga bu whiɲ iɲ ndi, magoc Yisu kêkiɲ iɲ sa gi ma sôm,

³⁹ “Am mbu têɲ am nem andu ndi, ma ndic miɲ gêɲ hoɲ naɲ Anôtô kôm têɲ am.” Goc ɲgac dau kölhô gi, ma gic miɲ têɲ lau hoɲ naɲ sêmbô malac atu dinaɲ, pi gêɲ atu naɲ Yisu kôm têɲ iɲ.

*Yisu kôm awhê lu ɲayham sa
(Mat 9:18-26; Mak 5:21-43)*

⁴⁰ Lau daêsam sêhôn Yisu sêmbô gameɲ Galili-ɲga, ma têɲ têm iɲ mbu akêɲ bugicton ɲadaɲga meɲ, naɲ sêkôc iɲ sa ti atac ɲayham.

⁴¹ Ma ɲgac bata daɲ, naɲ yob lôm wê-ɲga yêc gameɲ dinaɲ, naɲ meɲ hôt asê Yisu. Iɲ ndê ɲaê Jairas, ma iɲ hu dau sip nom yêc Yisu aɲgô-ɲga, ma teɲ iɲ ɲaɲga bu têɲ iɲ ndê andu ndi, ma nem iɲ ndê atuwê sa.

42 Bu in ndê atuwê tigen, nan ndê yala gitôm 12, nan gêmbac atu e kêpiñ bu mbac ndu. Bocdinañ Yisu whiñ in gi.

In kêsêlêñ mbo señ, ma lau toñ atu sêngihi in ahuc.

43 Lau toñ dinañ si dan in awhê nan gêm dac ñapañ tôm yala 12 su, magoc ñamalac dan gitôm bu nem in sa dom.

44 A whê dau meñ kêsêlêñ mbo Yisu ñambu-ñga, ma kêmasec in ndê ñakwê sip ñadali. Ma ñagahô in ndê dac sa tiyham dom.

45 Têñ dinañ Yisu ndac, “Asa kêmasec aö?” Lau dan sêsôm dau asê dom, ma Pita sôm, “Aneñ ñadau, lau toñ dindéc sêwhiñ yac sêkôm am si.”

46 Magoc Yisu sôm, “Ñamalac dan kêmasec aö, bu aö kayalê bu aneñ ñaclai ñatô sa gi.”

47 Awhê dinañ kêyalê bu in gitôm dom bu siñ dau, dec tigasuc Yisu. In kêtitec, ma hu dau sip nom gi. Ma yêc lau hon ñngô-ñga, in whê sa bu in kêmasec Yisu tu bu ñayham sa-ñga, ma bu têtñ ndoc in kêmasec in, nan ñagahô in ñayham sa.

48 Ma Yisu sôm têtñ in, “O aneñ bawhê, am nem kêñ whiñ aö dec kôm am ñayham sa. Am lhö ti atac malô ndi.”

49 Yisu sôm yom dinañ mbo, ma ñgac dan meñ akêñ Jairas ndê andu, ma sôm têtñ Jairas, “Am atômwê mbac ndu su, dec kêñ ñawapac têtñ Kêdôhônwaga dau dom.”

50 Yisu ñgô yom dinañ, magoc in sôm têtñ Jairas, “Töc daôm dom. Kêñ whiñ, ma in oc ñayham sa.”

51-53 Têtñ ndoc sêhóc asê Jairas ndê andu, nan sêlic lau daêsam sêhu dan gibo asê ma sêtañ sêmbo. Goc Yisu sôm, “Mac atañ dom! In mbac ndu dom,

in̄ yêc bêc yêc.” Magoc ñac sêmbwac in̄, bu sênjalê bu bawhê dau mbac ndu su. Tigen̄ Yisu kalhac lau hoñ ahuc sêmbo awê, ma kôc Pita, Jems ma Jon, ma bawhê dau damba lu dinda, sêwhin̄ in̄ ma sêsôc andu si.

⁵⁴ Ma in̄ kêm bawhê dau sip amba ma sôm, “Aneñ bawhê, tisa!”

⁵⁵ Goc bawhê dau tali sa tiyham, ma ñagahô in̄ tisa kalhac. Ma Yisu sôm bu sêkên̄ gên̄ danen̄-nga tên̄ in̄.

⁵⁶ In̄ damba lu dinda sêhêdaê, magoc Yisu gic yao bu sêndic min̄ pi gên̄ nan̄ in̄ kôm, nan̄ dom.

9

*Yisu kêkin̄ ñgacsên̄omi 12 sêsa si
(Mat 10:7-11; Mak 6:7-11)*

¹ Yisu kêgalêm ñgacsên̄omi 12 sa sêpitigen̄, ma kêñ ñaclai ti licwalô tên̄ ñac gitôm bu sêsoc ñalau sac su, ma sêkôm lau gêmbac ñayham sa.

² Ma in̄ kêkin̄ ñac bu sêsa sêndi ma sênem mêtê pi Anötö ndê gôlin̄, ma bu sênem lau gêmbac sa.

³ In̄ sôm tên̄ ñac, “An̄sêlên̄ amam sawa andi, akôc tôc dom, ma akôc talhi, me bolom, me mone, me ñakwê aô daôm-nga dom.

⁴ Tên̄ têm mac asôc malac dañ ma lau sêkôc mac sa asôc ñac si andu, nan̄ ambo whin̄ ñac e mac ahu malac dau sin̄.

⁵ Ma lau malac dañ-nga bu sêkôc mac sa dom, nan̄ aton̄ kop su yêc gahim tên̄ ndoc mac ahu ñac sin̄, bu atôc ñac si giso asê.”

⁶ Ñgacsên̄omi sên̄gô yom dinan̄, goc sêsa si. Ñac sên̄sêlên̄ sêlom-sêlom malac ma sêhoc ñawaê ñayham asê, ma sêkôm lau ñayham sa yêc gameñ hoñ.

*Herod ndac bata Yisu
(Mat 14:1-2; Mak 6:14-16)*

⁷ Têñ ndoc dinanğ gôliñwaga Galili-nga Herod ngô yom pi gêñ hon nan Yisu kôm. Ma inğ gauc gêm yom daêsam, bu lau ñatô sêsôm bu Yisu inğ Jon, Ngac Kêku Lau-nga nan tisa akêñ lau batê-nga.

⁸ Ma lau ñatô sêsôm bu inğ propet akwa Elaija nan meñ hoc dau asê, ma ñatô sêsôm bu inğ propet ñamata-nga si danğ, nan tisa akêñ lau batê-nga.

⁹ Tigen Herod sôm, “Aô gac atu, dec sêtim Jon ndê kachu kic su. Asa dec lau sic miñ pi inğ?” Ma inğ tac whinğ bu lic Yisu.

*Yisu gôlôm lau 5,000
(Mat 14:13-21; Mak 6:32-44; Jon 6:1-15)*

¹⁰ Têñ têm aposel 12 sêmbu sêmeñ, nan sic miñ têt Yisu pi gêñ hon nan sêkôm. Ma tiñambu inğ kôc ñac sa sêwhinğ inğ, ma ñac tawasê sêtêt malac Betsaida si.

¹¹ Magoc lau daêsam sêtêt ñawaê ma sêtêt Yisu si. Ma inğ kôc ñac sa, ma sôm y om têt ñac pi Anötö ndê gôliñ, ma kôm ñac si lau gêmbac ñayham sa.

¹² Sêmbu e kêpiñ bu ac ndi sip, goc ñgacsêtetomi 12 sêtêt inğ si ma sêsôm, “Gameñ dindec yac dambo, nan gameñ sawa. Bocdinañ êmkiñ lau toñ dindec sêlhô sêtêt malac ti gameñ ñamakê-nga sêndi, bu sêtêtalê gêt sêneñ-nga ma gameñ sêtêt bêt-nga.”

¹³ Magoc Yisu sôm, “Mac akêñ gêt têt ñac sêneñ.” Ma ñac sêto yom ma sêsôm, “Yac mba gêt danenğ-nga daêsam dom. Bolom limdanğ ma i lu sêndöc. Bocke? Yac andi anemlhi gêt bu lau hon sêneñ, a?”

¹⁴ ñac sêsôm yom dinanğ ñahu bu lau toñ dinanğ si launğac ñanamba gitôm 5,000. Magoc Yisu sôm têt

in ndê ngac-sênomi, “Akêñ lau sêndöc sic titon-titon tòm 50.”

¹⁵ Goc ñac sêkôm gitôm in sôm, ma lau hon sêndöc sic.

¹⁶ Ma Yisu kôc bolom limdan ma i lu sa, tatak undambê, ma gêm danje, goc pô kôc-kôc, ma kên têtñ ngacsênomi bu sêndic sam têtñ lau.

¹⁷ Lau hon señ gêtñ e hôc ñac dôn, ma tiñambu ngacsênomi sic gêtñ ñadêlê sa sip gatop 12 e menhu.

*Pita sôm Yisu ñahu asê
(Mat 16:13-20; Mak 8:27-30)*

¹⁸ Têtñ ndoc dan Yisu ti in ndê ngacsênomi sêmbo tawasê, ma in ten mbec mbo. Pacndê, goc in ndac ñac, “Lau sêsôm bu aö asa?”

¹⁹ Ma sêsôm, “Lau ñatô sêsôm bu am Jon, Ngac Kêku Lau-nga, ma ñatô sêsôm bu am Elaija, ma ñatô sêsôm bu am propet ñamata-nga si dan, nan tisa akêñ lau batê-nga.”

²⁰ Goc Yisu ndac ñac, “Ma mac daôm, mac asôm bu aö asa?” Ma Pita sôm, “Am Mesaya, nan Anötö gic bata bu êñkin men.”

²¹ Yisu ngô yom dau ma gic yao ñac bu sêsôm asê têtñ lau dan dom e tiñambu.

²² In sôm, “Ñamalac ndê Atu gic waê bu hôc ñawapac daêsam. Lau bata ti ðdabunjsiga atu-tu ma lau nan sêndôhôn yomsu oc sêtec in ma lau oc sêndic in ndu. Magoc têtñ bêc titö-nga Anötö oc un in sa tiyham.”

*Lau nan sêtñkuc Yisu oc sêhêc ñawapac
(Mat 16:24-28; Mak 8:34-9:1)*

23 Ma in sôm têt nãc hon, “Asa nan tac whin bu ênkuc aõ nan êngwiniñ dau, ma tøm béc hon hóc ndê a gicso dau sa, ma ênkuc aõ.

24 Bu asa nan tac whin bu sap gêt nom-nãga dõt nãpan tu mbo tali-nãga, nan oc ninãga. Magoc asa nan bu hu gêt nom-nãga sin tu ênkuc aõ-nãga, nan oc ninãga dom.

25 Nãmamac dan bu po gêt nom-nãga hon sa, magoc in dau gatu bu ninãga, dec gêt nom-nãga hon dinan oc tøm dom bu nem in sa.

26 Asa nan bu maya tu aõ ti anen yom-nãga, nan Nãmamac ndê Atu oc maya tu in-nãga, têt ndoc in mbu men ti in dau ndê nãwasi, ma Damba ndê nãwasi ma anela dabun si nãwasi whin.

27 M a aõ wasøm bu yomandõ, lau natõ kwahic dec sêmbo, nan oc gacgen sêmbo tali e sêlic Anõtõ ndê gõt in men sa tiawê.”

*Pita, Jems ma Jon sêlic Yisu ndê nãwasi
(Mat 17:1-13; Mak 9:2-10)*

28 Yisu sôm yom dinan su, ma béc natõ gitøm 8 men gi su. Ma Yisu bu ten mbec, dec kóc Pita, Jon ma Jems sêwhin in ma sêpi lôc dan si.

29 Ma têt tøm Yisu ten mbec mbo, nan in ndê anãgõ andõ kain dan sa, ma in ndê nãkwê nãwasi sêp sambuc.

30-31 Ma nãc lu sêhóc asê ti nãwasi atu, nan Moses lu Elaija, ma inlu sem yomgaløm sêwhin Yisu. Sêsøm yom pi gêt nan oc hóc asê Yisu yêc malac Jerusalem têt ndoc men sa bu in hu nom dindec sin.

³² Têñ ndoc dinañ, Pita ma ñgac lu nañ sêwhiñ in, nañ kwapac ma bêc yô ñac, tigen ñac tali sa ma sêlic Yisu ndê ñawasi ti ñgac lu nañ sêlhac sêwhiñ in.

³³ Têñ têm Moses lu Elaija bu sêhu Yisu siñ, nañ Pita sôm têñ in, “Ñadau, ñayham kêlêc bu yac dambo dec. Yac oc akwê bac tö, am nem dañ, Moses ndê dañ, ma Elaija ndê bac dañ.” In sôm yom dinañ, magoc in ndê gauc sa dom.

³⁴ In sôm yom dinañ mbo, ma dao dañ meñ ma kôm ñac ahuc e ñgacsêñomi tö dinañ sêtöc dau atu.

³⁵ Ma awha dañ sa yêc dao ñalôm, nañ sôm, “Aö neñ atungac dau dindéc, nañ aö kayaliñ sa. Anğô in ndê yom mañ!”

³⁶ Sêngô su goc sêlic Yisu tawasê mbo. Tiñambu ñac sem yom dau ahuc yêc dau-ñga, ma têñ ndoc dinañ sêsôm yom asê pi gêñ nañ sêlic, nañ dom.

Yisu soc ñalau sac su yêc balê dañ

(Mat 17:14-21; Mak 9:14-29)

³⁷ Têñ galañsê ñac sêsip akêñ lôc dau sêmeñ, ma lau toñ atu sêkac sa sêtêñ Yisu si.

³⁸ Ñac si dañ ta yom bocdec bu, “Kêdôhônwaga, aö gakôc aneñ atungac tigen dindéc meñ, ma water am bu nem in sa.

³⁹ Ñalau sac dañ mbo in ñalôm, ma têm daêsam kôc in dôn, m a kêmwanan in ñaŋga e in mbwêc atu, ma whapwic sa. Ñalau sac dau bu kôm in tisac, ma tec bu hu in siñ.

⁴⁰ Aö gateñ am nem ñgac-sêñomi bu sêsoc ñalau dau su, magoc ñac sêtôm dom.”

⁴¹ Goc Yisu sôm, “O mac lau sac. Mac nem akêñ whiñ mbasi! Aö gambo gawhiñ mac ñasawa hic baliñ su, ma bocke mac atôm dom bu akôm gêñ

dan? Aö oc wambo wawhiñ mac tu wanem mac sa napan-nga dom!” Ma Yisu sôm têñ balê dau ñadamba, “Kôc nem balê sa mwenj.”

⁴² Têñ tēm balê dau kêsêlêñ meñ, nan ñalau sac kôc in dôñ ma kēmwanan in. Tigen Yisu hec yom ñalau sac, ma kôm balê dau ñayham sa, ma kêñ in mbu têñ in damba gi.

⁴³ Ñalêñ dinan Yisu tôc Anötö ndê ñaclai ti ñawasi atu asê, ñec kôm lau hoñ sêhêdaê.

Yisu sôm tiyham bu in oc mbac ndu ma tisa tiyham

(Mat 17:22-23; Mak 9:30-32)

Lau hoñ sêlhac ti sêhêdaê tu gêñ hoñ nan Yisu kôm-nga, ma in sôm têñ in ndê ñgacsêñomi,

⁴⁴ “Anğô aneñ yom dindec ñapep! Tiñambu oc sêkêñ Ñamalac ndê Atu sip lau ñatô amba.”

⁴⁵ Magoc ñac sêñyalê yom dau ñahu dom. Yom dau ñahu yêc siñ dau têñ ñac, ma sêtôc bu sêndac Yisu bu whê sa têñ ñac.

Asa ti ñgac ñamata-nga

(Mat 18:1-5; Mak 9:33-37)

⁴⁶ Tiñambu Yisu ndê ñgac-sêñomi sêseñ dau pi ñac si asa in ñgac ñamata-nga.

⁴⁷ Yisu kêyalê ñac si gauc, goc kôc balê saun dan ma kêñ in kalhac kêpiñ in,

⁴⁸ ma sôm têñ ñac, “Asa nan kôc balê saun dan tôm in dindec sa tu aneñ ñaê-nga, nan kôc aö sa, ma asa nan kôc aö sa, nan kôc in nan kêkiñ aö gameñ, nan sa. Mac nem asa nan kêgwiniñ dau ma ti mac nem ñgac akiñ, nan ti ñgac ñamata-nga yêc Anötö anğô-nga.”

Lau nanj sêkôm gwelenj tu Yisu-nga, nanj sêwhê dau kôc dom

(Mak 9:38-41)

⁴⁹ Ma Jon sôm, “Nadau, yac alic ngac danj kôm gwelenj ma soc n̄alau sac su yêc lau n̄a am nem n̄aê. Inj kêkuc am whinj yac dom, ma boc-dinanj yac ac yao inj bu kôm gwelenj dau dom.”

⁵⁰ Tigenj Yisu sôm, “A lhac inj ahuc dom, bu asa nanj kênj kisa mac dom, nanj mac nem danj.”

Lau gamej Samaria-nga sêkôc Yisu sa dom

⁵¹ Ndoc mej kêpij bu Yisu mbu pi undambê ndi, dec inj kêmasanj dau bu pi malac Jerusalem ndi.

⁵² Inj kêkiñ lau ahenj-nga sêmunj inj, sêsôc lau †Samaria-nga si malac danj si, bu sêmasanj gamej tu inj mbo-nga.

⁵³ Magoc lau Samaria-nga sênyalê bu inj kêsêlêñ hêganônj malac Jerusalem, ma tu dinanj-nga dec sêkôc inj sa dom.

⁵⁴ Jems lu Jon sêlic gêñ dau, goc sêndac Yisu, “Pômdau, am bu sôm, dec yac oc anjalêm ya sip akêñ undambê mej, ma señ n̄ac su.”

⁵⁵ Tigenj Yisu kac dau kwi, ma sôm injlu.

⁵⁶ Ma n̄ac honj sêlom malac danj si.

Lêñ tanjuc Yisu-nga

(Mat 8:18-22)

⁵⁷ Yisu ti ndê ngacsêñomi sêñsêlêñ sêmbo señ ma ngac danj sôm têñ Yisu, “Aö bu wanjuc am, wawhinj am watêñ gamej bocke nanj am oc ndi.”

⁵⁸ Ma Yisu ô inj ndê yom ma sôm, “Giam pôm si hocsuj yêc, ma mbac lôlôc-nga si n̄aic yêc, tigenj N̄amalac ndê Atu ndê mala yêc bêt-nga mba.”

59 Ma inj sôm têtj ñgac danj, “Mwenj êmkuc aö!” Magoc ñgac dau sôm, “Pômdau, gêtj ñamata-ñga aö wandi wambo wawhiñ anej lau e anjshuñ damanj su nanj, ma tiñambu wambu wameñ wanñkuc am.”

60 Ma Yisu sôm têtj inj, “Mba! Am êmkuc aö nanj gêtj ñamata-ñga. Tec lau batê sêtshuñ lau batê. Tigenj am ndi, ma hoc yom asê têtj lau pi Anötö ndê gôliñ.”

61 Ma ñgac danj tiyham sôm, “Pômdau, aö bu wanñkuc am, tigenj gêtj ñamata-ñga wambu watêtj anej andu, ma wakam anej lau.”

62 Ma Yisu ô inj ndê yom ma sôm, “Asa nanj gic hu gwelenj danj, tigenj kac dau kwi ma hêgo gêtj nanj inj hu siñ su, nanj gitôm dom bu nem gwelenj mbo Anötö ndê gôliñ ñapu.”

10

Yisu kêtj sêñomi 72 sêsa si

1 Tiñambu Pômdau kêtjaliñ sêñomi 72 tiyham sa, bu êñkiñ ñac lu-lu sêsa sêndi sêmuñ inj, sêtêtj gamenj ti malac hoñ nanj inj atac whiñ bu ndic kêsî.

2 Ma inj sôm têtj ñac, “Gêtj ñandô daêsam yêc ôm, magoc lau sêndic gêtj ñandô sa-ñga daêsam dom. Bocdinañ atej mbec têtj ôm ñadau bu êñkiñ lau gwelenj-ñga sêsôc inj ndê ôm sêndi, ma sêndic gêtj ñandô sa.

3 Kwahic dec aö bu wanñkiñ mac asa andi! Magoc ayob daôm ñapep, bu aö kakiñ mac bu asa andi atôm domba ñatu, nanj sêtêtj giam pôm si gamenj sêndi.

4 Akôc talhi, me dalu, me atapa dom, ma anjêlêñ ñagahô andi. Ahê mwalêc lau yêc señ dom.

⁵ Têñ ndoc mac bu asôc andu dan, nan asôm bu, ‘Yom malô têñ lau andu dindéc-nga.’

⁶ Andu ñadau bu ngac yom malô-nga dom, dec mac nem mbec yom malô-nga oc gacgen yêc mac-nga. Ma andu ñadau bu ngac yom malô-nga, dec in oc kôc mbec yom malô-nga dinañ sa.

⁷ Ambo andu dinañ, ma alom-alom andu dom. Aneñ ti anôm gêñ bocke nan sêkên têñ mac, nan ti mac nem ñaôli gwelen-nga. Mêtê solop bu lau g welen-nga sêkôc ñaôli gwelen-nga.

⁸ “Têñ têm mac asôc malac dan, ma lau sêkôc mac sa, nan aneñ gêñ danen-nga nan sêkên têñ mac.

⁹ Akôm ñac si lau gêmbac ñayham sa, ma asôm têñ ñac, ‘Anötö ndê gôlin meñ kêpin.’

¹⁰ Tigen mac bu asôc malac dan, ma sêkôc mac sa dom, nan goc alhac malac lôm ma asôm,

¹¹ ‘Yac aton kop mac nem malac-nga su yêc yac mba gahin. Yac akên kop dindéc mbu têñ mac bu atôc nem mêtê sac asê. Tigen anyalê bu Anötö ndê gôlin meñ kêpin.’

¹² Yomandô aô wasôm têñ mac bu têñ bêc Anötö êmatôc lau-nga, nan lau malac dinañ-nga oc sêtap ñagêyô sac andô sa, hóc gêlêc ñagêyô nan Anötö oc kêñ têñ lau sac malac Sodom-nga.”

*Yisu sôm yom pi lau nan sem dau kwi dom
(Mat 11:20-24)*

¹³ Yisu gic têku yom ma sôm, “Oyaê mac lau malac Korasin ma Betsaida-nga. Mac oc atap Anötö ndê atac ñandê sa. †Lau apa nan sêndôc malac Taya ma Saidon, bu sêlic gêñ dalô nan aô gakôm yêc mac anôm-nga, dec oc tôm sênem dau kwi wandêc su, ma sêndôc ti sêtañ si sac.

14 Tigen mac akôm dom, dec wasôm têñ mac bu têñ ndoc Anötö êmatôc lau-nga, nañ inç oc kêñ ñagêyô sac sambuc têñ mac, hóc gêlêc ñagêyô nañ inç oc kêñ têñ lau Taya ti Saidon-nga, nañ su.

15 “Ma mac lau Kapenaom-nga, mac gauc gêm bu mboe Anötö oc kôc mac sa andôc undambê, a? Mba! Inç oc êmasuc mac su asip lambwam andi!”

16 Ma Yisu sôm têñ sêñomi 72 bu, “Asa nañ kôc mac nem yom sa, nañ gitôm inç kôc aneñ yom sa. Ma asa nañ tec mac, nañ gitôm inç tec aö bocdinañ. Ma asa nañ tec aö, nañ tec Damañ nañ kêkinç aö gameñ.” Yisu sôm yom dinañ su, goc kêkinç sêñomi 72 sêsa si.

Sêñomi 72 sêmbu sêmeñ

17 Tinjambu sêñomi 72 dinañ sêmbu sêmeñ ti atac ñayham, ma sêsôm, “Pômdau, têñ ndoc yac asôm am nem ñaê asê, nañ gêñ honç sêsôc yac mba yom ñapu, ma ñalau sac sêwhinç.”

18 Ma Yisu sôm, “Aö kayalê bu gêñ nañ mac akôm, nañ ku Sadañ ndê ñaclai dulu, e tôm inç peñ akêñ undambê ñagahô ñambwa, tôm sickac hep tigenç.

19 Aö gakêñ ñaclai têñ mac su, tôm bu akwê mboc ti gapiñgap dôn, ma bu ahóc gêlêc mac nem ñacyo Sadañ ndê ñaclai honç su. Gêñ dañ oc kôm mac atisac dom.

20 Kwahic dec mac atac ñayham bu ñalau sac sêsôc mac nem yom ñapu. Tigenç atac ñayham atu, bu Anötö to mac nem ñaê sa yêc undambê.”

21 Têñ ndoc dinañ Ñalau Dabuñ gêm Yisu ahuc, ma inç tac ñayham atu, ma sôm, “O Damañ, undambê ti nom ñadau. Aö wampinç am bu am tôc nem yom ña-ñandô asê têñ lau nañ sêñgwininç dau,

ma siŋ kwi têtj lau naŋ gauc gêm bu ɲac lau tiguauc ma sêɲyalê gêtj hoŋ. Aéc, Damaŋ, am kôm bocdinaŋ kékuc am daôm nem atac whiŋ.

²² “Damaŋ kêtj gêtj hoŋ sip aô amaŋ. Lau daŋ sêɲyalê Atu dom, Damba tawasê kêyalê iŋ. Ma lau daŋ sêɲyalê Damba dom, tigenj iŋ ndê Atu kêyalê iŋ, ma lau naŋ Atu dau atac whiŋ bu tôc iŋ asê têtj ɲac, naŋ sêɲyalê Damba.”

²³ Ma iŋ kac dau kwi ma sôm têtj iŋ ndê ɲgacsêɲomi tawasê, “Atac ɲayham tu mac alic gêtj hoŋ dindec-ɲga.

²⁴ Aô wasôm têtj mac bu propet ti kiŋ daêsam atac whiŋ bu sêlic gêtj naŋ mac alic su, magoc sêlic dom. Ma ɲac atac whiŋ bu sêɲgô yom naŋ mac aŋgô su, magoc sêɲgô dom.”

*Yom gôliŋ pi lau meŋpaŋ yac-ɲga
(Mat 22:34-40; Mak 12:28-31)*

²⁵ Têtj ndoc daŋ gwalam akwa yomsu-ɲga daŋ tisa bu êɲsahê Yisu. Ma iŋ ndac Yisu bocdec bu, “Kêdôhônwaga, aô wakôm sake, dec Anötö oc kôc aô sa wambo taŋli ɲapaŋ yêc undambê?”

²⁶ Ma Yisu sôm, “Am kêyalê yomsu hoŋ naŋ Anötö kêtj têtj Moses. Ma yomsu dau sôm bu am kôm sake?”

²⁷ Goc ɲgac dau sôm, “Yomsu daŋ sôm bu, ‘Atac whiŋ Pômdau, am nem Anötö, ti am nem ɲalôm sambuc, ti gatôm sambuc, ti licwalô sambuc ma ti am nem gauc sambuc.’ Ma yomsu daŋ tiyham sôm bu, ‘Atac whiŋ lau meŋpaŋ am, tôm am tac whiŋ am daôm.’ ”

²⁸ Ma Yisu sôm, “Am sôm solop. Kôm bocdinaŋ, dec am oc ndöc tamli ɲapaŋ.”

29 Magoc ngac dau gauc gêm bu tôc asê bu inj ngac gitêj, dec ndac Yisu, “Ma lau asa sêti anej lau menpan aö-nga?”

30 Yisu ô inj ndê yom ña yom gölinj danj bocdec bu, “Ngac Israel-nga danj kêsêlêj mbo senj akêj Jerusalem ma bu sip têtj malac Jeriko ndi, ma lau kanj sêkôc inj dôj. Ñac sêkôc inj ndê ñakwê su, sic inj tisac e kêpinj bu mbac ndu, goc sêhu inj sinj yêc ma sêlhö si.

31 Tinjambu dabunjsiga Israel-nga danj kêsêlêj mbo senj tigenj dinanj menj, ma têtj ndoc inj gêlic ngac dau, nanj kêtêc inj ma kölhö gi.

32 Malô goc ngac Israel-nga danj akêj †Liwai ndê tonj menj hôc asê, gêlic ngac dau, ma kêtêc inj ma kêsêlêj gi.

33 Tinjambu ngac Samaria-nga danj kêsêlêj mbo senj dinanj, menj hôc asê, goc gêlic ngac dau ma tawalô inj.

34 Inj têtj inj gi, kêtgwasiñ inj ndê gamboc ña olib ñakwi ti wain, goc kêpanj. Ma inj kêtj inj ndöc inj ndê donki ñahô, kôc inj sa gi sôc andu ñaclej-nga danj, ma yob inj.

35 Galanjsê bêbêc inj kêtj mone denarii lu têtj andu ñadau, ma sôm, ‘Nem yaom ngac dindec. Ma mone dindec bu nditôm dom, goc wakêj mone ñatô tiyham têtj ndoc aö wambu wamenj.’”

36 Ma Yisu ndac, “Am gauc gêm bocke? Lau tö dinanj si asa inj ngac nanj sip lau kanj si amba, nanj ndê ngac menpanj inj-nga?”

37 Goc ngac yomsu-nga sôm, “Ngac dê, nanj tawalô inj.” Ma Yisu sôm, “Am ndi ma kôm bocdinanj. Tamwalô lau honj ma nem ñac sa.”

Mata lu Maria

³⁸ Yisu ti ndê ngacsênomi sênsêlêñ si e sêhóc asê malac dan. Ma awhê dan, nan ndê ñaê Mata, kêgalêm Yisu bu neñ gêñ yêc in ndê andu.

³⁹ Têñ ndoc Yisu sôc gi ndöc, nan Mata ndê asiwê Maria ndöc sic kêpiñ Pômdau gahi-nga, bu ngô in ndê yom.

⁴⁰ Tigen Mata kôm gwelen atu tu ndê gêñ-nga. In têt Yisu meñ ma ndac, “Pômdau, aö tanwasên gakôm gwelen gambo! Aö asinwê lec gêm aö sa dom, ma am gêlic ñayham, me? Sôm bu in nem aö sa.”

⁴¹ Magoc Yisu ô in ndê yom ma sôm, “Mata, Mata, am hêgo daôm tu gêñ daêsam-nga.

⁴² Magoc lau hon sêpônda gêñ atu tigen. Maria tac whin gêñ ñayham dau, ma lau dan oc sêtôm dom bu sêkôc su yêc in.”

11*Yom pi lêñ daten mbec-nga**(Mat 6:9-13; 7:7-11)*

¹ Têñ béc dan Yisu ten mbec mbo gamen dan. In ten mbec pacndê, ma in ndê ngac-sênom dan sôm têt in, “Pômdau, tôm Jon kêdôhôn in ndê sênomi, dec êmdôhôn yac bu aten mbec.”

² Ma Yisu sôm, “Têñ ndoc mac bu aten mbec, nan aten bocdec bu:

Daman, am nem ñaê lau sênem dabun man.

Mwen ti lau hon si Pômdau.

³ Tôm béc hon kên yac mba gö têt yac.

⁴ Suc yac mba sac kwi, bu lau hon nan sêkôm sac têt yac, nan asuc si sac ñatôp kwi bocdinañ.

Ma yob yac bu lêtôm tap yac sa dom.”

5-6 Ma in̄ gic tēku yom ma sôm, “Akôc gauc pi mac daôm nem lēn nan̄ atēn̄ gēn̄ tēn̄ nem dawami. Mboe am nem n̄aclēn̄ seŋ baliŋ-ŋga dan̄ meŋ hōc asē tēn̄ ôbwêc, ma am pōnda gēn̄ danēn̄-ŋga bu kēn̄ tēn̄ in̄. Ma tēn̄ timaniŋhu am bu tēn̄ am nem dawam dan̄ ndi, ma sôm tēn̄ in̄, ‘Oê dawan̄, kēn̄ gö n̄atō tēn̄ aō bu wakēn̄ tēn̄ aō neŋ silip nan̄ kwahic dec meŋ hōc asē.’

7 Am gauc gēm bocke? Am dawam dinaŋ oc ô nem yom yêc andu n̄alôm ma sôm, ‘Kēn̄ n̄awapac tēn̄ aō dom! Aō gac gatam ahuc su, ma anēn̄ balêkoc sêyêc bêc su. Gitôm dom bu watisa ma wakēn̄ gēn̄ dan̄ tēn̄ am!’ In̄ oc sôm bocdinaŋ, a?

8 Aō wasôm tēn̄ am, bu am nem dawam oc tisa ma kēn̄ gēn̄ tēn̄ am, magoc in̄ oc kēn̄ tu am dawam in̄-ŋga dom. In̄ oc kēn̄ gēn̄ tēn̄ am tôm am ndac, n̄ahu bu am pōnda daôm ma mayam pac tu ndac in̄-ŋga.

9 “Bocdinaŋ aō wasôm tēn̄ mac. Ateŋ gēn̄ tēn̄ Anötö, dec oc akôc n̄andô, an̄salē in̄ ti ndê lēn̄, ma oc atap sa, ma amati gatam, dec oc lêc su tēn̄ mac.

10 Bu Anötö kēn̄ gēn̄ tēn̄ lau hon̄ nan̄ sêndac in̄, ma lau hon̄ nan̄ sênsalē in̄ ti ndê lēn̄, nan̄ oc sêtap sa, ma n̄ac nan̄ sêmati gatam, nan̄ oc lêc su tēn̄ n̄ac.

11 “Damba dan̄, bu atuŋgac teŋ i, dec oc kēn̄ mboc wēm dan̄ tēn̄ in̄ dom.

12 Ma atuŋgac bu ndac mbac n̄ agulu, goc damba oc kēn̄ gapin̄gap tēn̄ in̄ dom.

13 Mac lau sac, tigen̄ atoc nem balêkoc sa n̄a gēn̄ n̄ayham-n̄ayham. Magoc Damam nan̄ mbo undambê in̄ gitēn̄ eŋ, ma oc kēn̄ N̄alau Dabuŋ tēn̄ lau nan̄ sêteŋ in̄.”

*Yisu ndê ñaclai ñahu
(Mat 12:22-32; Mak 3:23-27)*

¹⁴ Têñ ndoc dan Yisu soc ñalau sac awha mba dan su yêc ñgac dan. Têñ têm ñalau sac hu ñgac awha mba dau sin, nan ñgac dau gic hu sôm yom asê, ma lau toñ atu nan sêlic, nan sêhêdaê.

¹⁵⁻¹⁶ Lau ñatô bu sêñsahê Yisu, dec sêndac in bu kôm gêñ dalô dan bu tôc asê bu in kôc ñaclai yêc Anötô ndê. Ma lau ñatô sêsôm, “Ñalau sac si ñadau †Belsebal kêñ ñaclai têñ Yisu, ma bocdinañ in soc ñalau sac su.”

¹⁷ Yisu kêyalê ñac si gauc, ma sôm, “Lau gamen dan bu sêwhê dau kôc, dec ñac si ñacyo oc sêseñ ñac su. Ma gôlôwac dan bu sêwhê dau kôc, dec ñac oc sêlhac ñaŋga dom, ma ñac si ñacyo oc sêku ñac dulu.

¹⁸ Ma Sadañ boc-dinañ. In bu kêñ kisa in ndê ñalau sac, dec in ndê gôlin oc ñiŋga. Bocke dec mac asôm bu aô gasoc ñalau sac su ña Belsebal ndê ñaclai.

¹⁹ Mac asôm bu aô gakôc ñaclai yêc Belsebal, dec gasoc ñalau sac su. Ma bocke? Mac nem sêñomi nan sem gwelen sêsoc ñalau sac-ŋga sêwhin, nan mac aŋgôlin yom dau pi ñac whin, a? Ñac oc sêlic mac nem yom bu so ma sêmatôc mac!

²⁰ Aô gasoc ñalau sac ña Anötô ndê ñaclai, bocdinañ anyalê bu Anötô ndê ñaclai bu nem gôlin gêñ hoñ, nan hóc asê mac su.

²¹ “Sadañ in gitôm ñgac ti licwalô atu nan kôc in ndê wapa sin-ŋga, ma yob in ndê andu. Oc tôm dom bu lau sêñgaho ñgac kain dinañ ndê gêñ dan.

²² Tigen ñgac ti licwalô atu nan hóc gêlêc in ndê bu ndic sin têñ in ma ku in dulu, dec in oc kôc in

ndê wapa siŋ-ŋga su, ma whê in ndê wapa hon kôc.

²³ “Asa nan kalhac whin aô dom, nan ti anen ŋacyo. Ma asa nan gic lau sa sêtêŋ aô sêmeŋ dom, nan soc ŋac su yêc aô.”

*Nalau sac sêŋsalê mala nan yêc ŋambwa
(Mat 12:43-45)*

²⁴ “Têŋ ndoc ŋalau sac dan sa yêc ŋamalac dan, nan gitôm in kêgihî mbo gameŋ sawa ma kêsâlê mala êŋwhaŋ dau-ŋga. Tigeŋ têŋ ndoc in tap sa dom, nan in oc sôm têŋ dau, ‘Aô wambu wandi wasôc andu nan aô gahu siŋ su.’

²⁵ Ma in oc mbu ndi, ma tap sa bu ŋamalac dau ndê ŋalôm yêc ŋambwa, gitôm andu sawa nan sêmasaŋ ŋawasi sa.

²⁶ Dec in oc sa ndi, kôc ŋalau sac 7 nan sac sambuc sêhóc gêlêc in su, nan sêmeŋ, ma ŋac hon oc sêsôc andu dinaŋ sêndi ma sêmbô dinaŋ. Bocdinaŋ ŋawapac nan tap ŋamalac dau sa, nan hóc gêlêc ŋawapac ŋamata-ŋga-ŋga su.”

²⁷ Yisu sôm yom dinaŋ, ma awhê dan yêc lau ton atu ŋalôm ta yom ma sôm, “Am dinam nan kôc am ma kêŋ su am, nan tap Anötö ndê mwasiŋ sa su.”

²⁸ Ma Yisu sôm, “Lau nan sêŋgô Anötö ndê yom ma sêkôc sa ti danŋa wambu, nan oc sêtap Anötö ndê mwasiŋ sa hóc gêlêc su.”

*Lau sêndac Yisu bu kôm gêŋ dalô
(Mat 12:38-42)*

²⁹ Lau daêsam nan sêmbô sêwhin Yisu, nan si ton kêsôwec ŋapaŋ. Ma in sôm, “Lau têm dindec-ŋga ŋac lau sac. Sêndac gêŋ dalô, magoc Anötö oc tôc gêŋ dalô tigeŋ têŋ ŋac, tôc gêŋ dalô nan in kôm pi Jona.

³⁰ Anötö kêiņ Jona têt lau Ninewa gitôm gêt dalô dan, ma ñalêt tigen gêt naņ oc hóc asê Namalac ndê Atu, naņ oc ti lau têt dindec-ņga si gêt dalô.

³¹ “Muņ-ņga, Kwin Siba-ņga* kêsêlêt seņ baliņ, bu ñgô Kiņ Solomon ndê yom ti gauc atu-tu. Ma kwahic dec ñgac naņ hóc gêlêc Solomon su mbo dec, tigen lau têt dindec-ņga sêpu iņ ndê yom. Tu dinaņ-ņga, kwin dau oc tisa akêt lau batê têt ndoc Anötö oc êmatôc lau, ma iņ oc hoc lau têt dindec-ņga si sac asê.

³² Ma ñalêt tigen, têt bêc ñambu-ņga lau Ninewa oc sêtisa sêwhiņ lau têt kwahic dec-ņga, ma ñac oc sêhoc lau dindec si sac asê. Nahu bu lau Ninewa sêņgô Jona ndê yom ma sem si ñalôm kwi. Ma kwahic dec, ñgac naņ hóc gêlêc Jona su mbo dec, tigen lau kwahic dec-ņga sem dau kwi dom.”

*Namalac si tandô gitôm ya ñawê
(Mat 6:22-23)*

³³ “Yac datuņ lam asê tu bu dasiņ kwi me tanğatôc ña suc ahuc dom. Mba! Dakêt êņgalêt lhu, bu lau naņ sêsôc sêmeņ naņ sêlic ñawê.

³⁴ “Am nem tanôm gitôm ya ñawê naņ têt seņ têt am. Bocdinaņ am nem tanôm bu wê am sa lêt ñayham, dec am oc gacgeņ mbo ñawê ñalôm. Magoc tanôm bu wê am sa lêt sac-ņga, dec am gacgeņ mbo ñasec ñalôm.

³⁵ Tu dinaņ-ņga dec yob daôm ñapep bu ñawê naņ yêc nem ñalôm, naņ mbac e ñasec sa dom.

---

* **11:31:** Kwahic dec dasam gameņ Siba-ņga bu ‘Arabia.’ Miņ pi Kwin Siba-ņga sêto yêc 1 Kiņ 10:1-13.

³⁶ Ma am bu sap lêḡ ḡawê-ḡga dôḡ ḡapanḡ, ma ndic ahê lêḡ ḡasec-ḡga, dec ḡawê oc nem am nem ḡalôm sambuc ahuc, tòm lam danḡ pô am.”

Yisu pu lau Palêsai ti lau yomsu-ḡga

³⁷ Yisu gic bata yom dinanḡ su, goc Palêsai danḡ kêgalêm inḡ bu neḡ ḡêḡ whinḡ inḡ. Yisu sôc ḡgac dau ndê andu gi ma ndöc sic ndöc tebo.

³⁸ Ma Palêsai dau hêdaê bu Yisu ḡêḡ ḡêḡ magoc kêḡwasinḡ amba muḡ su dom.

³⁹ Goc Pômdau sôm têḡ inḡ, “Mac lau Palêsai atôm laclhu ti pele nanḡ sêḡḡwasinḡ ḡadômbwê-ḡga ḡawasi sa, magoc ḡalôm ḡadômbwi yêc dôḡ yêc. Bu mêtê tamgatu ḡêḡ ma mêtê sac hôc mac nem ḡalôm ahuc.

⁴⁰ Mac lau gauc mbasi-ḡga. Anötö nanḡ kêmasanḡ ḡamalac ḡamlic ti ḡêḡ awê-ḡga nanḡ kêmasanḡ ḡalôm-ḡga whinḡ.

⁴¹ Tamwalô lau ḡalôm sawa, ma akêḡ nem ḡalôm sambuc tu anem ḡac sa-ḡga, ma bocdinanḡ dec mac nem ḡamlic ti ḡalôm whinḡ oc ḡawasi sa yêc Anötö anḡô-ḡga.

⁴² “Oyaê. Mac lau Palêsai awhê nem ḡêḡ ôm-ḡga saunḡ-saunḡ honḡ kôc ti tonḡ amanḡlu, ma akêḡ tonḡ tigenḡ ti da têḡ Anötö. Mac akôm ḡêḡ saunḡ dinanḡ, tigenḡ mac ahu ḡêḡ atu sinḡ. Mac amatôc lau si yom ḡapep dom, ma atac whinḡ Anötö su dom. ḡêḡ saunḡ nanḡ mac akôm, inḡ ḡayham, magoc akôm yêc ḡêḡ atu-tu whinḡ bocdinanḡ.

⁴³ Oyaê. Mac lau Palêsai atac whinḡ bu andöc lau tiwaê si pôḡ yêc lôm wê-ḡga, ma atac whinḡ bu lau sêtoc mac sa atôm lau tiwaê yêc malac lôm.

44 Oyaê. Tu mêtê sac nan hóc mac nem ñalôm ahuc, dec mac atôm nom nan sêñsuhun ñgac batê dan yêc ñalôm, ma lau sêñyalê dom ma sêñsêlêñ sêmbo ñahô.”

45 Gwalam akwa yomsu-nga dan ñgô Yisu ndê yom dinan ma sôm, “Kêdôhônwaga, am sôm yom dinan pi lau Palêsai, ma am pu yac lau yomsu-nga whin.”

46 Ma Yisu sôm, “Oyaê. Mac lau yomsu-nga akêñ yomsu daêsam têt lau nan kêt wapac ñac ñandô, tigen mac daôm akôm gêt dan bu anem ñac sa tu sêhóc ñawapac dinan-nga dom.

47 “Oyaê. Mac amasan sêhô bu atoc propet akwa-kwa sa, magoc mac daôm apami sic propet dau ndu.

48 Bocdinan mac atôc asê bu mac alic gêt nan apami sêkôm, nan bu ñayham.

49 Anötö kêyalê gêt hon, dec hoc yom asê gwanan pi mac apami bocdec bu, ‘*Aô wanjin lau propet ma lau aposel sêtêt ñac sêndi, magoc ñac oc sêndic propet ñatô ndu, ma sêkôm mêtê sac têt ñatô.*

50 Bocdinan mac lau têt dindéc-nga oc awêkain ñagêyô awhin apami, tu propet hon si dac nan sêkêc sin-nga, têt têt ñamata-nga andô e meñ.

51 Aêc, Abel in ñgac ñamata-nga, ma Sekaria in ñgac ñambu-nga, propet nan ñac sic ndu yêc lôm dabun, ma alta nan kalhac lôm dabun ñasactô, nan ñalhu. Aêc, aô wasôm têt mac, lau têt kwahic dec-nga oc sêtap matôc sa pi lau hon dinan si dac.

52 “Oyaê. Lau daêsam takwê mac gwalam akwa yomsu-nga bu awhê Anötö ti ndê lêt sa têt ñac, magoc mac am ñac sa ñapep dom. Mac atôm lau nan sêyob ki gatam-nga, ma sêtec bu sêkac sa têt lau

naŋ bu sêsoç sêndi. Mac daôm aŋyalê Anötö ti asôc iŋ ŋapu dom, ma mac alhac lau naŋ bu sêŋyalê iŋ ti sêsoç iŋ ŋapu, naŋ ahuc.”

⁵³ Yisu gic bata yom dinaŋ ma hu andu dau siŋ. Ma lau Palêsai ti lau naŋ sêndôhôn yomsu, naŋ sic hu sêkêŋ kisa iŋ ŋandô. Naç sêndac iŋ pi gêŋ daêsam,

⁵⁴ sêŋsahê bu sêtim iŋ bu sôm yom giso, dec oc tôm bu sêmatôc iŋ.

12

Yisu ndê yom ŋatô (Mat 10:26-33)

¹ Têŋ têm dinaŋ lau daêsam andô, tausen ma t ausen, sêkôm mwasac bu sêtigasuc Yisu e sêŋgapiŋ dau sa. Ma Yisu sôm yom têŋ iŋ ndê ŋgacsêŋjomi bocdec bu, “Ayob daôm ŋapep bu lau Palêsai si mêtê sac lom mac dom. Naç sêsôm yom ŋayham magoc ŋac dau sêkôm ŋandô sa dom. Mêtê dau gitôm yist naŋ tôm bu nem bolom ahuc ŋagahô eŋ.

² Gêŋ hoŋ naŋ lau sem ahuc, ma gêŋ hoŋ naŋ yêc siŋ dau, naŋ oc meŋ sa tiawê.

³ Yom bocke naŋ mac asôm têŋ daôm têŋ ôbwêc, naŋ lau oc sêŋgô têŋ acsalô. Ma yom naŋ mac asôm malô têŋ daôm yêc andu ŋalôm, naŋ oc sêsôm asê yêc malac lôm.

⁴ Aneŋ lau mac aŋgô. Atöc lau naŋ bu sêndic mac ndu-ŋga dom, bu tiŋambu ŋac sêtôm dom bu sêkôm gêŋ dan tiyham têŋ mac.

⁵ Tigeŋ aô wasôm têŋ mac bu atöc Anötö, ma asôc iŋ ŋapu. Bu têŋ ndoc mac ambac ndu su, iŋ ndê ŋaclai yêc bu tuc mac asip lambwam andi. Aêc, aô wasôm têŋ mac, atöc iŋ!

⁶ “Akôc gauc pi mbac kecsoc nan lau sêlic bu gên nambwa. Tigen Anötö oc ênlhin nac si dan sin dom.

⁷ Ma Anötö tac whin mac hóc gêlêc mbac saun-saun daêsam su. Yomandô! Anötö kêyalê mac e pi sa, gitôm in sê mac nem kêclau hon sa timala. Bocdina atôc daôm dom.

⁸ “Aö wasôm têj mac bu asa nan sôm asê yêc lau anğô-nga bu in kêj whin aö, nan Namalac ndê Atu oc sôm namalac dau ndê naê asê yêc Anötö ndê anjela anğô-nga.

⁹ Tigen asa nan sêc in ndê kêj whin aö-nga ahuc yêc lau anğô-nga, nan Namalac ndê Atu oc sêc in ahuc yêc Anötö ndê anjela anğô-nga bocdina.

¹⁰ Asa nan bu sôm yom sac pi Namalac ndê Atu, tigen tinambu kac ndê nalôm kwi, nan Anötö oc suc in ndê sac kwi. Tigen asa nan sôm yom sac sambuc pi Nalau Dabu, nan Anötö oc suc in ndê sac kwi dom.

¹¹ “Tinambu lau oc sêkôc mac dôn tu mac akên whin aö-nga. Nac oc sêwê mac atên lau bata Israel-nga andi, bu sêmatôc mac yêc nac si lôm wê-nga. Ma nac oc sêkên mac alhac gôlinwaga ma lau ti naclai anğô-nga bocdina. Têj ndoc dina, ahêgo daôm tu yom asôm ma aö têj nac-nga dom.

¹² Bu Nalau Dabu oc êndôhôn mac ma kêj yom têj mac tu asôm-nga têj ndoc dina.”

Yom gôlin pi nac ti lêlôm

¹³ Nac dan yêc lau ton atu dina nalôm ndac Yisu bocdec bu, “Kêdôhônwaga, sôm têj aö dôwan bu whê dama ndê wapa lênsêm kôc ma kêj natô têj aö.”

14 Magoc Yisu sôm, “Am ngô su nan. Anötö kêyalin aö sa ti am nem ngac êmatôc yom-nga me ngac whê wapa kôc-nga dom.”

15 Goc in sôm têt lau hon, “Ayob daôm napep bu tamgatu wapa nom-nga dom. Bu namalac si nahu sêmbo tali-nga sip awa ti wapa daêsam nan sic sa-nga, nan dom.”

16 Ma in sôm yom gôlin dan têt nac bocdec bu, “Ngac ti lêlôm dan mbo, ma gêt nan in sô yêc ndê nom gêm nandô daêsam andô.

17 Dec in gauc gêm têt dau, ‘Aö wakôm sake? Aneñ andu wakêt gêt nandô sôc-nga oc nditôm dom.’

18 Bocdinañ dec in sôm, ‘Aö wakôm gêt bocdec. Aö wasen andu akwa-kwa hon su, ma wakwê andu wakuc njetô nan atu andô. Ma yêc dinañ, aö wandic aneñ gêt nandô ti wapa hon sa.

19 Ma aö wasôm têt dauñ, “Aö gac gêt nayham daêsam sa, gitôm bu oc wambo yala daêsam. Aö wanwhañ dauñ, ma waneñ ti wanôm gêt ma wati-sambuc.” ’

20 Magoc Anötö sôm têt in, ‘Am ngac gauc mbasi-nga! Ôbwêc dec am oc mbwac ndu. Ma wapa nan am gic sa tu daôm-nga, nan oc ti asa ndê?’ ”

21 Goc Yisu sôm, “Lau hon nan sic wapa daêsam sa tu dau-nga, magoc sêmbo sêtôm lau nalôm sawa tu sênjalê Anötö ti ndê mêtê dom-nga, nan lau gauc mbasi-nga bocdinañ.”

Dahêgo dauñ dom
(Mat 6:25-34)

22 Ma Yisu sôm têñ inñ ndê ñgacsêñomi, “Bocdinañ dec aö wasôm têñ mac, ahêgo daôm tu gêñ aneñ-ñga, me tu ñakwê asôc-ñga dom.

23 Bu Anötö kênñ mac ambo tamli, ma gêñ dinañ inñ gêñ atu. Gêñ danenñ-ñga inñ gêñ atu dom. Ma Anötö kênñ mac nem ñamlic ñagêñ honñ. Dinañ inñ gêñ atu, ma ñakwê asôc-ñga inñ gêñ atu dom.

24 “Akôc gauc pi mbac ko. Ñac sêsô gêñ dom, ma sic gêñ ñandô sa dom. Ñac si andu gêñ ñandô-ñga mbasi, tigenñ Anötö gôlôm ñac. Ma Anötö tac whinñ mac ñamalac hôc gêlêc mbac honñ su.

25 Ma mac nem asa, bu hêgo dau dec oc tôm bu ndic têku ndê têm mbo tali-ñga?

26 Mac atôm dom bu akôm gêñ saunñ andô dinañ, bocdinañ tu sake-ñga mac ahêgo daôm pi gêñ ñatô?

27 “Ma akôc gauc pi ñaola ñayham nañ sêpo sêlhac kwanñ ñalôm. Sêkôm gwelenñ dom, ma sêmasañ ñakwê dom, tigenñ aö wasôm têñ mac, bu Kinñ Solomon inñ sôc ñakwê ñayham andô, magoc inñ ndê gôlônñ ti ñawasi hôc gêlêc ñaola dinañ danñ su dom.

28 O mac lau nañ akênñ whinñ gwalec, anğô! Kwanñ ti ñaola nom-ñga sêlhac bêc daêsam dom, ma lau oc sêkênñ ya neñ su, magoc Anötö kênñ gêñ dau ti ñadalô ñayham ma yob ñapep. Ma bocdinañ, anñyalê bu yom ñandô, Anötö oc yob mac ma kênñ ñakwê têñ mac whinñ.

29 Ahêgo daôm pi gêñ aneñ ti anôm-ñga dom, ma ambo ti ñalôm ñawapac dom.

30 Lau sambuc nañ sêñyalê Anötö dom, nañ sêhêgo dau pi gêñ kainñ dinañ ñapanñ, magoc Damam undambê-ñga kêyalê su bu mac apônda gêñ dau.

³¹ Ahêgo daôm tu gêñ dinan-nga dom, magoc akôm ñanğa bu atap malam sa yêc Anötö ndê gôlin ñapu. Ma inç oc yob mac tu gêñ nom-nga-nga whinç.

³² O aneñ lau, atöc daôm dom. Bu mac nem Damam undambê-nga tac whinç bu ti mac nem Kin ma kôc mac sa andöc inç ndê gôlin ñapu.”

Tañsalê awa ñandô undambê-nga

(Mat 6:19-21)

³³⁻³⁴ “Aö wasôm têtñ mac, bu gameñ bocke nañ mac nem awa yêc, nañ mac oc ahê gauc pi ma atac whinç ñapanç. Bocdinañ akêtñ nem wapa nom-nga têtñ lau sênemlhi, ma akêtñ nem awa tu anem lau ñalôm sawa sa-nga. Ma apo gêñ undambê-nga sa ti nem awa ñandô, nañ oc yêc ñayham ñapanç. Lau kañ oc sêtôm dom bu sênem kañ, ma gêñ dañ oc kôm tisac dom.”

Tamasanç dauñ tu Pômdau mbu meñ-nga

(Mat 24:42-51)

³⁵⁻³⁶ “Amasanç daôm ñapep. Ambo atôm lau akiñ nañ sêsôc ñakwê gwelenç-nga sa, ma sêtunç si lam asê ma sêhônç si ñadau bu mbu meñ akêtñ mwasiñ nem awê-nga. Têtñ ndoc ñac si ñadau mbu meñ ma êmati gatam, nañ ñac oc sêkac gatam sa têtñ inç ñagahô.

³⁷ Ñadau bu mbu meñ ma tap lau akiñ sa, nañ sêmasanç dau gwananç ma sêhônç inç sêmbo, dec ñac oc sêtap mwasiñ atu sa yêc inç. Aö wasôm yomandô, ñadau dau oc meñ, sôc ñakwê tôm lau akiñ sêsôc, kêtñ ñac sêndöc tebo, ma nem akiñ ñac.

³⁸ Ñadau bu meñ têtñ timaniñhu me têtñ ôbwêc lôm, ma tap ñac sa sem ali ma sêhônç inç sêmbo, dec inç oc êmwasiñ ñac êñlêc.

³⁹ Tigen anğô su nan! Lau kan sêkên puc pi ndoc sêmen-nga dom. Andu n̄adau dan, bu ênyalê ndoc nan ngac kan dan oc men, dec in oc yob in ndê andu n̄apep bu ngac kan dinañ sôc men dom.

⁴⁰ Ma mac bocdinañ, amasañ daôm n̄apep ma anem ali n̄apañ, bu N̄amalac ndê Atu oc mbu men têt n̄doc nan mac akên Batam, nan dom.”

⁴¹ Têt dinañ Pita sôm, “Pômdau, am sôm yom gôlin dinañ bu yac ngacsênomi anğô, me bu lau hon sêngô?”

⁴² Ma Pômdau ô yom ma sôm, “Mac nem asa in gitôm ngac akiñ n̄ayham ma ti gauc? Ngac akiñ kaiñ dinañ ndê n̄adau bu lhö têt gameñ dan ndi, goc in oc kêt in yob lau akiñ n̄atô ma kêt gêt danen-nga têt n̄ac tôm n̄andoc.

⁴³ Ma têt ndoc n̄adau mbu men ma tap in sa kôm in ndê gwelen n̄apep mbo, nan in oc lic in n̄ayham ma kôm n̄ayham têt in.

⁴⁴ Yomandô! N̄adau oc kêt in yob in ndê wapa hon.

⁴⁵ Magoc ngac akiñ sac oc sôm têt dau, ‘Aneñ n̄adau oc mbu men n̄agahô dom.’ Goc in oc ndic lau akiñ n̄atô, ma neñ gêt n̄awahô ti nôm wain e êñ in in.

⁴⁶ N̄adau oc mbu men hôt asê têt bêc ti acgatu nan ngac akiñ dau kêt bata, nan dom. Ma in oc kêt n̄agêyô sac sambuc têt in, ma soc in su ndi bu mbo whin lau nan danğapêc ma sêkêt whin dom.

⁴⁷ “Ngac akiñ nan kêyalê gêt nan in ndê n̄adau tac whin bu in kôm, tigen tec bu kôm ma kêmasañ dau dom, nan oc tap n̄agêyô atu sa.

⁴⁸ Magoc ngac akiñ nan kêyalê gêt nan n̄adau tac

whin bu in kôm, nan dom, dec kôm mêtê sac nan gic waê bu in tap ñagêyô sa, nan oc kôc ñagêyô saun. Lau hon nan sêtap mwasin sa yêc Anötö, nan in takwê ñac bu sêkôm gwelen ña mwasin dinan e nem ñandô. Ma ñac nan sêtap mwasin atu sa, nan in takwê ñandô daêsam.”

*Lau oc sêwhê dau kôc tu Yisu-nga
(Mat 10:34-36)*

⁴⁹ Ma Yisu gic têku yom ma sôm, “Aö gasip nom gameñ bu wakêñ ya êñsahê lau nom-nga, ma aö atac whin bu ya dau lom asê ñagahô.

⁵⁰ Aö daun oc wahôc ñawapac ti ñandê atu, nan gitôm busangu kain dan tu waliñ-nga. Ma aö wapô sim daun ñandô e gêñ dau ñandô sa.

⁵¹ Gauc nem bu aö gameñ bu wahê wamba lau dom. Mba! Tu aö-nga dec lau oc sêwhê dau kôc.

⁵² Têñ kwahic dec ma ndi, lau nan sêmbo andu dan, nan oc sêwhê dau kôc tu aö-nga. Lau amañdan bu sêmbo, goc lu oc sêkêñ kisa tö, ma tö oc sêkêñ kisa lu.

⁵³ Tu aö-nga dec ñac oc sêwhê dau kôc. Damba lu atungac oc sêkêñ kisa dau, ma dinda lu atuwê oc sêkêñ kisa dau. Ma lawawê akwa lu lawawê wakuc oc sêkêñ kisa dau bocdinañ.”

Tanyalê ndoc

⁵⁴ Ma Yisu sôm têt lau ton atu, “Mac bu alic dao yec sambuc dan puc pi meñ, dec mac asôm bu u oc ndic, ma u gic.

⁵⁵ Ma muasa bu êñsêlêñ, dec mac asôm bu gameñ oc ñandê sa, ma gameñ ñandê sa.

⁵⁶ Mac lau atim yom lau-nga! Mac alic gêt dalô nom-nga ti umbon-nga ma mac atôm bu anyalê

ndoc. Ma bocke dec mac alic gêñ honñ nanñ aö gakôm yêc nom, magoc mac nem gauc sa pi aö nenñ ñahu lec dom.

⁵⁷ “Oc tòm bu mac anñsahê gêñ honñ tu bu anñyalê lêtñ bocke inñ lêtñ gitêtñ, magoc tu sake-ñga mac akôm dom?”

⁵⁸ Anñgô! Am asa nanñ nem tốp bu yêc ñamalac danñ, ma inñ bu wê am têtñ ñgac êmatôt c yom-ñga, nanñ goc êmsahê bu êmasanñ yom whinñ inñ têtñ ndoc amlu anñsêlêtñ ambo señ. Ma bocdinanñ ñgac dau oc kêtñ am têtñ ñgac êmatôt c yom-ñga dom. Bu mba, mboe ñgac êmatôt c yom-ñga o c kêtñ am têtñ ñgac yob gapocwalô-ñga, ma inñ oc kêtñ am sôt gapoc-walô ndi.

⁵⁹ Aö wasôm têtñ am bu am oc ndöc gapocwalô ñapanñ e am ndic nem tốp honñ pacndê.”

13

Danem daunñ kwi bu dandinanñ dom

¹ Têtñ ndoc dinanñ lau ñatô sêmbo sêwhinñ Yisu, ma ñac sic miñ yom pi lau Galili-ñga ñatô. Lau dinanñ sic domba ndu bu sêkêtñ ti da, ma gôlinñwaga Pailot ndê lau sêmenñ ma sic ñac ndu ma sênñgalunñ ñac si dac whinñ domba si dac.

² Yisu ñgô ñac si yom dau, goc ndac, “Mac gauc gêm bocke? Lau Galili-ñga dinanñ si sac hôt gêlêc lau Galili-ñga ñatô si sac su, ma bocdinanñ ñawapac dinanñ hôt asê ñac, a?”

³ Aö wasôm, mba! Tigenñ mac bu anem nem ñalôm kwi dom, dec mac oc andinñam.

⁴ Gauc nem andu balinñ nanñ lau sêkwê yêc Siloam, nanñ ku sa ma sec lau 18. M ac gauc

gêm bocke? Lau 18 dinañ si sac hôc gêlêc lau Jerusalem-nga si sac, a?

⁵ Aö wasôm têt mac, mba! Tigeñ mac bu anem nem ñalôm kwi dom, dec mac hoñ oc andiñam.”

⁶ Goc Yisu sôm yom gôliñ dañ bocdec bu, “Yêc ñgac dañ ndê ôm wain-nga, a kiñ dañ kalhac. Ma ñgac dau gi kêsalê a kiñ ñandô, magoc tap sa dom.

⁷ Dec iñ sôm têt ñgac nañ yob iñ ndê ôm, ‘Tôm yala tö aö gameñ kasalê ñandô yêc a kiñ dindec, ma gatap sa dom. Lêñ dulu, bu a dau pôc gameñ ahuc ma gêm ñandô dom.’

⁸ Tigeñ ñgac yob ôm-nga sôm, ‘Aneñ ñadau, hu siñ lhac yala dañ tiyham. Aö wandic gwelec ma wahôc nom pi ñahu.

⁹ Iñ bu nem ñandô têt yala wakuc, dec oc ñayham. Ma bu nem ñandô dom, nañ goc am lêñ dulu.’ ”

Yisu kôm awhê bôliñ dañ ñayham sa têt bêc Sabat-nga

¹⁰ Têt bêc Sabat-nga dañ, Yisu kêdôhôn lau mbo lôm wê-nga dañ.

¹¹ Ma awhê dañ mbo, nañ ñalau sac kôm iñ ndöc bôliñ tôm yala 18. Iñ kêsêlêñ kêñkôñ ma gitôm dom bu iñ lhac solop.

¹² Yisu gêlic iñ ma ta iñ meñ, goc sôm, “O awhê daôm, aö bu wasen gêñ nañ sô am dôn, nañ su.”

¹³ Goc Yisu kêñ amba sac iñ, ma ñagahô iñ kalhac tisolop, ma kêpiñ Anötö.

¹⁴ Tigeñ ñgac bata nañ yob lôm wê-nga dinañ, iñ tac ñandê bu Yisu kôm awhê dinañ ñayham sa têt bêc Sabat-nga. Dec iñ sôm têt lau, “Bêc 6 yêc bu danem gwelen. Mac bu atac whiñ bu ñayham sa,

dec amenj tênh bêc Sabat-nga dom. Amenj tênh bêc 6 dinanj nđadanj.”

¹⁵ Magoc Pômdau ô inj ndê yom ma sôm, “Mac lau atim yom lau-nga. Mac honj akôm gwelenj tênh bêc Sabat-nga tênh ndoc mac ambwala nem donjki ti makao su, ma awê njac sêsa si bu sênôm bu.

¹⁶ Awhê dindéc inj Abraham ndê apawê danj, ma Sadañ sô inj dônj tôm yala 18 su. Tu sake-nga dec tambwala inj su tênh bêc Sabat-nga dom?”

¹⁷ Yisu ndê yom dau kôm inj ndê njacyo honj maya atu. Tigenj lau daêsam atac njayham pi gêñ njayham honj nanj inj kôm.

Yom gôlinj pi gêñ njawhê saunj
(Mat 13:31-32; Mak 4:30-32)

¹⁸ Ma Yisu ndac lau dinanj, “Anötö ndê gôlinj kêsôwec njalêñ bocke? Aö wanem dôhônj pi gêñ sake bu wawhê sa?”

¹⁹ Anötö ndê gôlinj gitôm njawhê saunj andô danj, gitôm a soc njawhê. Ngac danj kôc sa gi ma sô yêc ndê ôm, ma tinjambu gêñ dau po ti a atu, ma mbac lôlôc-nga sêmenj sêhê si njac yêc njasanjac.”

Yom gôlinj pi yist
(Mat 13:33)

²⁰ Ma inj sôm yom gôlinj danj tiyham bocdec bu, “Aö wanem dôhônj Anötö ndê gôlinj pi gêñ sake bu wawhê sa?”

²¹ Aö wanem dôhônj pi yist, nanj awhê danj kêñ sip plawa lônj atu danj ma kêgalunj. Ma njasawa saunj enj yist dinanj kôm plawa honj sunj.”

Gatam undambê-nga saunj andô

²² Tinjambu Yisu kêsêlêñ hêganônñ Jerusalem gi. In golom-golom malac atu-tu ti saun-saun hon, ma kêdôhônñ lau.

²³ Ma ñamalac dan ndac in, “Pômdau, Anötö oc kôc lau tigen-tigen sa sêndöc undambê, me lau daêsam?” Ma Yisu ô yom ma sôm têtñ lau,

²⁴ “Lau daêsam oc sêñsahê bu sêsôc gatam sêndi, magoc ñac oc sêtôm dom, bu gatam dau saun andô. Bocdinañ akôm ñañga bu asôc gatam dau andi.

²⁵ Andu ñadau bu tisa ma ndic gatam ahuc, dec mac oc alhac awê, amati gatam ma asôm, ‘Pômdau, lêt gatam su têtñ yac.’ Magoc in oc sôm têtñ mac bu, ‘Mac lau dinañ amenñ akêñ nde? Aö kayalê mac dom.’

²⁶ Ma mac oc asôm, ‘Yac añ gêtñ ti anôm gêtñ awhinñ am, ma am kêdôhônñ lau yêc yac mba malac lôm.’

²⁷ Tigen in oc sôm, ‘Mac lau dinañ amenñ akêñ nde? Aö kayalê mac dom. Alhö su yêc aö, mac lau akôm sac-ñga!’

²⁸⁻²⁹ Têtñ têtñ ñambu-ñga, mac oc alic Abraham, Aisak ma Jakob ti p ropet akwa-kwa hon sêndöc Anötö ndê gameñ undambê-ñga. Ma lau oc sêmenñ akêñ nom ñabatiñ hon, ma sênenñ mwasiñ atu yêc undambê. Magoc Anötö oc êmasuc mac su andi ambo gameñ ahôc ñandê-ñga, ma yêc dinañ mac oc atañ, ma mac nem lhôm êñsiñ pi dau.

³⁰ Anğô su nañ! Lau ñatô nañ kwahic dec sêti lau ñambu-ñga, nañ oc sêti lau ñamata-ñga, ma lau ñamata-ñga oc sêti lau ñambu-ñga.”

Yisu tañ pi lau Jerusalem-ñga

31 Têñ ndoc dinañ lau Palêsai ñatô sê-têñ Yisu sêmenj ma sêsôm, “Hu gameñ dindec sinj ma lhö ndi, bu Herod tac whiñ bu ndic am ndu.”

32 Magoc Yisu sôm têtñ ñac, “Mac andi asôm têtñ Herod, giam pôm dinañ, ‘Acsalô lec ma lansê aö oc wasoc ñalau sac su, ma wakôm lau gêmbac ñayham sa. Ma têtñ bêc titö-ñga aö oc wandic dabiñ aneñ gwelenj.’

33 Aö oc wakôm aneñ gwelenj tôm bêc ñatô, ma tiñambu aö watêtñ Jerusalem wandi. Mac lau Israel-ñga ac propet daêsam ndu su yêc Jerusalem, ma bocdinañ dec aö gac waê bu wapi wandi wawhiñ.

34 “O Jerusalem, Jerusalem. Mac ac Anötö ndê lau propet ndu, ma lau gitêtñ nanj inj kêkiñ têtñ mac, nanj mac atuc ña hoc ndu. Ndoc daêsam aö tac whiñ bu wandic mac lau sa asôc Anötö ndê gôliñ ñapu tiyham, gitôm mbac dalec dinda gic ñatu sa sôc ñamakê ñapu. Tigeñ mac atec.

35 Bocdinañ Anötö oc hu mac ti nem andu sinj. Ma aö wasôm têtñ mac bu mac oc alic aö tiyham dom e mac asôm, ‘Tampiñ Mesaya nanj meñ gêm Pômdau añgô.’ ”

14

Yisu gêm ñgac ñamlic sunj danj sa

1 Têtñ bêc Sabat-ñga danj, Yisu sôc ñgac bata danj ndê andu gi bu neñ gêtñ. Ñgac bata dau inj lau Palêsai si danj, ma ñac si lau ñatô tatiñ Yisu sêmbo.

2 Yisu gêlic ñgac gêmbac danj ndöc, nanj amba ti gahi sunj.

³ Goc in ndac lau Palêsai ti gwalam akwa yomsu-nga bocdec bu, “Yac bu dakôm lau nayham sa têtê bêt Sabat-nga, dec oc tangilî yomsu Sabat-nga, me mba?”

⁴ Nac sem dôñ ma sêo yom dan dom, goc in kêmasac ngac ti gêm bac dinañ, kôm in nayham sa, ma kêñ in kôlhô gi.

⁵ Ma in ndac nac, “Mac nem balê dan me donki dan bu peñ sip sê ñalôm têtê bêt Sabat-nga, dec mac oc akôm sake? Mac oc ahê in sa pi meñ, me ahu in siñ yêc?”

⁶ Ma nac sêtôm dom bu sêo in ndê yom.

Datoc dauñ sa dom

⁷ Yisu gêlic bu lau nañ ngac bata dau kêgalêm nac sa bu sêneñ gêt sêwhin in, nañ atac whin bu sêndôc pôn nañ gic lau tiwaê ñawaê. Dec in sôm yom gôlin dan têtê nac bocdec bu,

⁸ “Lau bu sêkêtê aheñ am bu neñ mwasiñ nem awhê-nga, nañ ndi ndôc lau tiwaê si pôn dom. Mboe mwasiñ ñadau kêgalêm ngac tiwaê dan nañ hôc gêtêc am su.

⁹ Bu bocdinañ dec in oc têtê am meñ ma sôm, ‘Kêtê pôn nayham dindêc têtê ngac atu dindêc.’ Ma am oc tisa ti mayam, ma ndi ndôc pôn ñambwa.

¹⁰ Boc-dinañ lau bu sêkêtê aheñ am bu neñ mwasiñ, nañ ndi ma ndôc pôn ñambwa. Ma mboe ñadau oc meñ ma sôm têtê am, ‘Aneñ silip, tisa ma mweñ ndôc pôn nayham.’ Ma bocdinañ in oc po am nem waêm sa yêc ñacleñ hoñ angô-nga.

¹¹ Nalêtê tigen, lau nañ sêtoc dau sa, nañ Anötö oc êngwiniñ nac. Ma lau nañ sêtêgwiniñ dau, nañ Anötö oc toc nac sa.”

Tamwasin lau nalôm sawa

12 Ma Yisu sôm têtj ngac bata dau, “Am bu ndê mwasin bu lau sênej sêwhin am, nan kêtj ahen nem silip ti asidôwai, me lau ti lêlôm nan sêndöc am nem malac, nan dom. Am bu kôm bocdinañ, dec tinambu ñac oc sêkêtj ahen am bu neñ gêtj whin ñac, ma mwasin dau ti am nem ñagêyô.

13 Têtj têtj am ndê mwasin dan, nan kêtj ahen lau nalôm sawa ti lau bôlin ma lau tapec.

14 Ma bocdinañ am oc tap Anötö ndê mwasin sa. Nahu bu lau dinañ sêtôm dom bu sêkêtj gêtj dan ô nem mwasin têtj kwahic dec. Magoc têtj ndoc lau gitêtj sêtisa akêtj lau batê-ña, nan Anötö oc kêtj ñagêyô ñayham têtj am.”

Yom gôlin pi mwasin atu (Mat 22:1-14)

15 Lau nan sen gêtj sêwhin Yisu, nan si ngac dan ngô Yisu ndê yom dinañ ma sôm têtj in, “Lau nan bu sênej mwasin atu yêc Anötö ndê gamen undambê-ña, nan oc atac ñayham hôc gêlêc.”

16 Ma Yisu ô yom ma sôm, “Ngac dan kêmasan mwasin atu dan, ma kêtj ahen lau daêsam.

17 Têtj mwasin dau ñabêc in kêkin ngac akin dan bu sôm têtj lau nan in kêgalêm ñac sa bu, ‘Amen, bu aö kamasan gêtj hon su.’

18 Tigen ñac hon sêtec bu sêmen, dec sêmasan yom têtj in. Ngac dan sôm, ‘Aö waloc dom, bu aö gamlhi nom dan su, ma kwahic dec aö bu wasa wandi walic. Aö wateñ am bu hu aö sin.’

19 Ma dan sôm, ‘Aö waloc dom, bu aö gamlhi makao amanlu, ma kwahic dec aö bu wasa wandi

ma wañsahê ñac tu sêkôm gwelen-nga. Waterj am bu hu aö siñ.'

²⁰ Ma danj tiyham sôm, 'Kwahic dec aö gam awhê sa, bocdinañ gitôm dom bu waloc.'

²¹ Bocdinañ ñgac akiñ dau mbu gi ma gic miñ yom dinañ têtj inj ndê ñadau. Ma yom dau kôm ñadau tac ñandê, dec inj kêtj ndê ñgac akiñ tiyham ma sôm, 'Ñagahô sôc malac atu ndi, ma kôc lau ñalôm sawa ti lau bôliñ ma lau tapec sa sêmenj bu sênenj aö neñ mwasiñ.'

²² Ma ñgac akiñ kôm bocdinañ, goc mbu menj ma sôm, 'Aneñ ñadau, aö gakôm gitôm am sôm, ma ñasawa yêc dôñ yêc.'

²³ Dec ñadau sôm têtj inj, 'Sa señ ma gameñ ñamakê-nga ndi, ma kac lau bu sêsôc sêmenj. Aö tac whiñ bu aneñ andu menju.

²⁴ Yomandô aö wasôm têtj mac, bu lau nañ aö gakêñ aheñ têtj ñamata-nga, nañ si danj oc neñ aneñ mwasiñ dom.' "

Lêñ tanjuc Yisu-nga

²⁵ Lau daêsam sêñsêlêñ sêwhiñ Yisu, ma inj kac dau kwi ma sôm têtj ñac,

²⁶ "Asa nañ têtj aö menj ma bu êñkuc aö, nañ atac whiñ aö hôc gêlêc gêtj hoñ ndic ñawaê. Inj bu atac whiñ damba me dinda, me inj nawhê ma balêkoc, me asidôwai ti lhuwêi, me inj dau ndê lêñ mbo-nga hôc gêlêc inj ndê atac whiñ aö, dec oc tôm dom bu inj ti aneñ danj ma êñkuc aö.

²⁷ Asa nañ bu êñkuc aö, magoc tec bu hôc ndê a gicso dau, nañ gitôm dom bu êñkuc aö.

²⁸ "Mac nem danj bu kwê andu atu danj, nañ gêtj ñamata-nga inj oc ndöc sic ma kôc gauc pi inj ndê

mone ti gêñ bu oc nditôm bu kwê andu dau sa, me mba.

²⁹ Inj bu kêñ alhö sip nom ndi, magoc ndic dabinj andu dom, dec lau nanj sêlic, nanj oc sêsu inj susu,

³⁰ ma sêsôm, ‘Ngac dindê gic hu kwê andu, magoc gitôm dom bu ndic dabinj.’

³¹ “Ma kinj danj bu sa ndi bu ndic sinj têtñ kinj danj, dec gêtñ ñamata-nga inj oc ndöc sic ma kôc gauc pi inj ndê lau sinj-nga 10,000, bu oc sêtôm bu sêhóc gêlêc kinj dinanj ndê lau sinj-nga 20,000, me mba.

³² Inj bu lic bu ñac sêtôm dom, dec inj oc êñkinj lau wamba-nga sêtêtñ kinj dinanj têtñ ndoc inj mbo ahê, bu sêsôm yom wamba-nga.

³³ “Bocdinañ akôc gauc ñapep muñ su, goc amenj anjuc aö. Asa nanj tec bu hu inj ndê gêtñ honj sinj tu aö-nga, nanj oc nditôm dom bu ti aö neñ danj.

³⁴ “Gwêc so inj gêtñ ñayham, tigenj ñamakic bu ñinga, oc dakôm ñamakic sa tiyham ñalêñ nde?

³⁵ Gwêc so dau tisac su, ma boc-dinañ tambalinj sinj ñinga. Mac danjamsuñ bu yêc, nanj anjô anenj yom.”

15

Yom gôlinj pi domba danj nanj ginja (Mat 18:12-14)

¹ Lau sêkôc takis-nga ma lau ñatô nanj lau Palêsai sêsam ñac bu lau sac, nanj daêsam sêtêtñ Yisu si bu sêñgô inj ndê yom.

² Ma lau Palêsai ti lau nanj sêndôhônj yomsu, nanj sêtucdinj Yisu ma sêsôm, “Ngac dau kôc lau sac sa, ma gêtñ gêtñ whinj ñac.”

³ Dec Yisu sôm yom gôlinj danj têtñ ñac bocdec bu,

4 “Mac nem ngac dan bu yob domba 100, ma in ndê domba dan bu ninga, dec in oc kôm sake? In oc hu 99 sin sêmbo gameŋ gapon, ma êŋsalê domba nan giŋga su e in tap sa.

5 Ma têŋ ndoc in tap sa, nan in oc hu sac bakêyac ti atac ŋayham atu.

6 Ma in oc mbu têŋ ndê andu ndi, ma êŋgalêm in ndê lau menpaŋ in-ŋga ti ndê silip, ma sôm têŋ ŋac, ‘Mac atac ŋayham awhin aö, bu aö gatap anen domba nan giŋga su, nan sa.’

7 Aö wasôm têŋ mac, bu ŋalêŋ tigen dinan Anötö ti aŋela undambê-ŋga oc atac ŋayham atu tu ŋamalac sac dan nan gêm ndê ŋalôm kwi, hóc gêlêc atac ŋayham tu lau gitêŋ 99 nan si yom me giso tu sênem dau kwi pi-ŋga mbasi.”

Yom gôlin pi mone nan giŋga

8 Ma Yisu sôm, “Ma akôc gauc pi awhê dan, nan ndê mone silba amanlu sêndöc. Mone dan bu ninga, dec in oc tun lam asê ma sê andu ŋa-basac sa, goc êŋsalê ŋapep e in tap mone dau sa.

9 Têŋ ndoc in tap sa su, nan in oc êŋgalêm in ndê silip ti lau menpaŋ in-ŋga sêmenj sêpitigen ma sôm, ‘Mac atac ŋayham awhin aö, bu aö gatap mone nan giŋga su, nan sa.’

10 Aö wasôm têŋ mac bu ŋalêŋ tigen, Anötö ti aŋela undambê-ŋga oc atac ŋayham atu, têŋ ndoc ŋamalac kôm sac-ŋga dan gêm ndê ŋalôm kwi.”

Yom gôlin pi balê nan giŋga

11 Ma Yisu gic têku yom ma sôm, “Ngac dan mbo ma in ndê atungac lu.

12 Ma balê saun sôm têt damba, ‘Daman, wapa lêtêsêm nan gic aö ñawaê, nan kêt têt aö.’ Goc damba whê ndê wapa ti gêt hon kôc tu inlu-nga, ma kêt têt balê saun tôm in ndac.

13 Ñasawa saun ma balê saun dau gic in ndê gêt hon sa, ma kölhö têt gameñ baliñ dan gi. Ma yêc dindê in kôm gêt hon tôm in ndê atac whin, ma kêyaiñ ndê awa ti gêt hon.

14 Têt ndoc in ndê mone hon pacndê, nan têtôm atu gêm gameñ dinañ ahuc ma in pônnda dau.

15 Goc in têt ñgac atu dan yêc gameñ dinañ gi, ma kêsalê gwelen. Ma ñgac dau kêt in gôlôm in ndê bôc.

16 Gêt yô in ñandô, tigen lau sêkêt gêt dan têt in tu neñ-nga dom, ma boc-dinañ in gauc gêm bu neñ gêt nan bôc señ.

17 Tinambu in ndê gauc sa, ma in sôm têt dau, ‘Daman ndê lau akiñ sêpônnda gêt danen-nga dom. Tigen gêt yô aö ndu tôm bu wambac ndu-nga.

18 Aö walhö wambu watêt daman wandi, ma wasôm, “Daman, aö gakôm mêtê sac têt Anötö ma têt am.

19 Aö ñgac sac, dec gitôm dom bu am sam aö bu am atômñgac tiyham. Lic aö gitôm am nem ñgac akiñ dan.”

20 Goc in tisa ma mbu têt damba gi.

“In kêsêlêt mbo señ, ma damba gêlic in yêc ahê ma tawalô in ñandô, dec kêt têt in gi, gôlô in dön ma ñgutô in.

21 Magoc atunğac sôm têt in, ‘Daman, aö gakôm mêtê sac têt Anötö ma têt am. Aö ñgac sac, dec gitôm dom bu am sam aö bu am atômñgac tiyham.’

22 Tigen damba sôm têt in ndê lau akin, 'Nagahô, akôc ñakwê ñayham ti atapa bu in sôc, ma akên gôlôn amanatu-nga sôc in amba-atu.

23 Ma akôc makao ñatu tôp ñayham dan, ma andic ndu. Yac oc dandê mwasiñ atu ti atac ñayham,

24 bu yac gauc gêm bu aneñ atungac dindéc mbac ndu su, magoc kwahic dec dalic bu in mbo tali. In giñga su, ma datap in sa tiyham.' Ma ñac hoñ atac ñayham.

25 "Têt ndoc dinañ balê dau dôwa kôm gwelen mbo ôm, ma têt ndoc in mbu men suñ sa andu, nañ in ngô lau sêtê wê ti sêkôm atac ñayham atu.

26 Goc in mbwêc ñgac akin dan men ma ndac in bu, 'Lau lê sêkôm ñanta ti atac ñayham tu sake-nga?'

27 Ma in sôm, 'Am asim men su ma in mbo ñayham, ma bocdinañ dec damam gic makao tôp ñayham dan ndu, ma ndê mwasiñ atu.'

28 Yom dau kôm dôwa tac ñandê atu, ma in tec bu sôc balan ñalôm ndi. Goc damba sa gi ma kêmwanen in bu sôc ndi.

29 Tigen in sôm têt damba, 'Yala ñeñ su aô gam akin ti danañ wambu am. Tigen am kêt naniñ ñatu me gêt saun dan têt aô bu wandê mwasiñ tu aneñ silip-nga dom.

30 Kwahic dec am nem atômngac dinañ, nañ kêyaiñ am nem awa ti wapa whiñ lauwhê señ-nga, nañ mbu men ma am gic makao tu in-nga.'

31 Magoc damba sôm, 'Aneñ balê, am mbo whiñ aô ñapañ, ma aneñ gêt hoñ ti am nem.

32 Tigen am asim dindéc nañ yac gauc gêm bu in mbac ndu su, nañ mbo tali. In giñga su, ma datap in sa tiyham. Bocdinañ in lêt solop bu yac atac

ņayham atu ma dandê mwasiņ tu iņ-ņga.’ ”

16

Yom gôliņ pi ņgac yob wapa-ņga

¹ Ma Yisu sôm yom gôliņ daņ têtņ ndê ņgacsêņomi bocdec bu, “Ņgac ti lêtôm daņ mbo, ma lau sic miņ têtņ iņ bu ņgac naņ yob iņ ndê gêtņ, naņ kêyain iņ ndê wapa daêsam.

² Dec iņ ta ņgac dau meņ, ma sôm têtņ iņ, ‘Yom bocke dec gangô pi am lec. Kwahic dec am sa ndi ma sê gêtņ hoņ sa ma êmasaņ bapia wapa-ņga bu kêņ têtņ aõ. Bu aõ oc watiņ am su yêc gwelen yob aneņ wapa-ņga.’

³ Dec ņgac yob wapa-ņga sôm têtņ dau, ‘Aõ wakôm bocke? Aõ neņ ņadau oc soc aõ su yêc aneņ gwelen. Aneņ licwalô gitôm dom bu wakôm gwelen ôm-ņga, ma aõ mayaņ bu wateņ gêtņ.

⁴ Aõ kayalê gêtņ naņ bu wakôm-ņga, ma têtņ ndoc ņadau tiņ aõ su yêc aneņ gwelen, dec lau oc sêkôc aõ sa ma sênem yaom aõ yêc ņac si andu.’

⁵ Bocdinaņ iņ mbwêc lau naņ si têtņ yêc iņ ndê ņadau, naņ tigeņ-tigeņ sêtêtņ iņ sêmeņ. Goc iņ ndac ņgac ņamata-ņga bocdec bu, ‘Am nem têtņ bocke yêc aõ neņ ņadau?’

⁶ Ma ņgac dau sôm, ‘Aneņ têtņ gitôm olib ņakwi sip lêtņ* 100.’ Goc ņgac yob wapa-ņga sôm têtņ iņ, ‘Am nem bapia têtņ-ņga kelec. Kôc sa, ndôc sic ņagahô, ma to bu am nem têtņ gitôm olib ņakwi sip lêtņ 50.’

⁷ Goc iņ sôm têtņ ņgac tilu-ņga, ‘Am nem têtņ bocke yêc?’ Ma ņgac dau sôm têtņ iņ, ‘Aneņ têtņ gitôm

---

* **16:6:** Lêtņ dinaņ lêtņ atu - tigeņ-tigeņ gitôm 35-40 lita.

bolom wit sip dalu atu-tu 100.’ Goc ngac yob wapa-nga sôm, ‘Kôc nem bapia tôp-nga, ma to bu am nem tôp gitôm dalu 80.’

⁸ “Goc ndau kêpiñ ngac yob wapa-nga sac dinañ, bu iñ kôm gêñ ti gauc. Lau sambuc sêkôc awa nom-nga ma sêhê silip ñac si lau. Nalên dinañ ñac sêkôm gêñ ti gauc sêhêc gêlêc Anötö ndê lau.

⁹ Awa nom dindéc-nga hê lau daêsam si gauc tu sêkôm mêtê sac-nga. Magoc aô wasôm têt mac bu akôc nem awa nom-nga ma anem lau sa, ma ñalên dinañ ahê silip têt daôm. Tiñambu awa dau oc niñga, magoc ñac oc sêkôc mac sa ti atac ñayham têt ndoc mac andôc undambê.”

¹⁰ Ma Yisu gic têt ku yom ma sôm, “Asa nañ yob gêñ sauñ ñapep, nañ oc yob gêñ atu ñapep bocdinañ. Ma asa nañ yob gêñ sauñ ñapep dom, nañ oc yob gêñ atu ñapep dom.

¹¹ Bocdinañ mac bu ayob awa nom-nga ñapep dom, dec Anötö oc kêñ awa ñandô têt mac tu ayob-nga dom!

¹² Ma mac bu ayob lau ñatô si gêñ ñapep dom, dec Anötö oc kêñ gêñ dañ ti mac nem gêñ dom!

¹³ “Ñamalac dañ gitôm dom bu nem akiñ ndau lu, bu iñ oc tec dañ, ma atac whiñ dañ, me oc sap dañ dôñ ma pu dañ. Ma mac boc-dinañ, gitôm dom bu atoc Anötö ma awa nom-nga lu-lu sa ti mac nem ndau.”

¹⁴ Yisu sôm yom dinañ, ma lau Palêsai ñatô nañ sêngô, nañ sem tô iñ. Nahu bu ñac lau atac whiñ mone-nga.

¹⁵ Tigen Yisu sôm têt ñac, “Yêc ñamalac añgô-nga, mac lau dinañ atoc daôm sa bu mac lau gitêt, magoc Anötö kêyalê mac nem ñalôm su. Gêñ nañ

mac lau nom-nga atoc sa bu gêṅ ṅayham kêlêc, naṅ Anötö gêlic gitôm gêṅ sac sambuc.”

Yisu puc Anötö ndê yomsu dôṅ

¹⁶ Ma Yisu sôm, “Anötö kêṅ Moses ndê yomsu ti propet si yom bu lau sêṅkuc e Jon, ṅgac Kêku Lau-nga hôc asê. Têṅ Jon ndê têm ma meṅ, naṅ lau sêhoc ṅawaê asê pi Anötö ndê gôliṅ. Ma lau daêsam sêkôm mwasac bu sêsôc Anötö ndê gôliṅ ṅapu.

¹⁷ Gitôm bu undambê ti nom oc niṅga, tigenṅ gitôm dom bu Moses ndê yomsu ṅalhô atêc daṅ niṅga.

¹⁸ ṅgac daṅ bu hu nawhê siṅ ma nem awê wakuc, naṅ kôm mêtê mockaiṅ-nga yêc Anötö aṅgô-nga. Ma ṅgac naṅ gêm awê naṅ hu ndê akwenṅ siṅ, naṅ kôm mêtê mockaiṅ-nga bocdinaṅ.”

Ṅgac ti lêlôm lu Lasarus

¹⁹ Ma Yisu sôm, “Ṅgac ti lêlôm daṅ mbo, naṅ sôc ṅakwê ṅayham ma po dau sa ṅa gêṅ ṅayham-ṅayham tôm bêc hoṅ.

²⁰ Ma yêc iṅ ndê andu ṅamakê, ṅgac ṅalôm sawa daṅ ndöc, naṅ ndê ṅaê Lasarus. Gamboc daêsam sem iṅ ṅamlic ahuc,

²¹ ma giam sêmeṅ ma sêndambwê gamboc dau. Iṅ gêṅ yô iṅ, dec iṅ takwê bu neṅ gêṅ ṅapopoc naṅ peṅ akêṅ ṅgac ti lêlôm ndê tebo, magoc mba.

²² Têṅ bêc daṅ ṅgac ṅalôm sawa dinaṅ mbac ndu, ma aṅela sêkôc iṅ sa gi ndöc undambê whiṅ Abraham. Ma ṅgac ti lêlôm mbac ndu bocdinaṅ, ma lau sêṅsuhunṅ iṅ.

23 Inj sip lambwam gi ma kêsahê nandê atu, dec hôc tandô sa pi undambê, ma gêlic Abraham yêc ahê, ma Lasarus ndöc whiñ inj.

24 Goc inj ta yom têt inj ma sôm, ‘Abañ Abraham, tamwalô aö! Êmkinj Lasarus bu kêt amba-atu sip bu ndi, ma meñ kêt pi aö êmbalañ. Ya dindéc kôm aö ñamlic nandê atu.’

25 Tigenj Abraham ô yom ma sôm, ‘Aneñ balê, gauc nem ndoc am mbo tamli, nañ am tap gêt ñayham-ñayham daêsam sa, magoc Lasarus mbo sac ñapañ. Kwahic dec inj mbo ñayham, ma am tap nandê atu sa.

26 Ma gêt ñañ tiyham. Yêc hêclu ñalhu, Anötö kêt ñasawa atu ñañ, dec oc tôm dom bu lau sêtêt am sêloc. Ma gitôm dom bu mac nem ñañ lom têt yac meñ.’

27 Goc ñgac dau sôm, ‘Bocdinañ aö wateñ am abañ, êmkinj Lasarus têt aö damañ ndê andu ndi,

28 ma kêt puc aneñ asidôwai amaññañ, bu sênem dau kwi tu bu sêmeñ ma sêhóc nandê yêc gameñ dindéc dom.’

29 Magoc Abraham sôm, ‘Moses ma Propet si yom yêc bu kêt puc ñac. Am nem asidôwai bu sêkêt ñañga ñac si yom, dec oc tôm bu sênem dau kwi.’

30 Ma ñgac dau sôm, ‘Mba, abañ Abraham! Lau batê si ñgac ñañ bu mbu têt ñac ndi, dec ñac oc sêkac si ñalôm kwi.’

31 Ma Abraham sôm, ‘Ñac bu sêkêt whiñ yom nañ Moses ma lau propet sêto, nañ dom, dec ñac oc sêkêt whiñ ñgac nañ tisa akêt lau batê-ñga, nañ dom.’ ”

17

Yisu ndê yom ñatô

(Mat 18:6-7; Mak 9:42-48)

¹ Yisu sôm têtj inj ndê ñgacsêñomi, “Gêñ lêtôm-ñga oc sêmeñ sêhóc asê. Tigenj ñamalac asa nanj bu kôc gêtj lêtôm-ñga danj meñ, nanj oc tap Anötö ndê matôc sa. Oyaê.

² Oc ñayham bu dasô hoc atu danj pi inj kachu, ma tambaliñ inj sip gwêc ndi. Ma bocdinañ oc tòm dom bu inj êntôm aneñ lau saunj si danj bu kôm mêtê sac, ma tiñambu tap Anötö ndê matôc sa.

³ “Bocdinañ ayob daôm ñapep! Am nem asidôwa danj bu kôm sac, nanj goc hec yom inj. Ma inj bu nem dau kwi, goc suc inj ndê sac kwi.

⁴ Inj bu kôm sac têtj am tidim 7 têtj acsalô tigenj, magoc tiñambu kac ndê ñalôm kwi ma ndac am bu suc inj ndê sac kwi, nanj dec am suc inj ndê sac kwi manj.”

⁵ Ma lau aposel sêsôm têtj Pômdau, “Nem yac sa bu akêtj whiñ ñaŋga.”

⁶ Goc inj ô yom ma sôm, “Mac nem akêtj whiñ bu gêtj saunj andô nditôm soc ñamatu saunj danj, dec oc tòm bu mac asôm têtj a atu dindec bu, ‘Puc daôm sa, ma sa ndi lhac gwêc ñagaponj,’ ma a dau oc danja wambu mac.”

⁷ Ma Yisu sôm, “Akôc gauc pi ñgac akiñ nanj gic nom me yob domba, ma mbu têtj ñadau ndê andu têtj telha. Inj ndê ñadau oc sôm têtj inj bu, ‘Mweñ ñagahô, ndôc sic ma neñ gêtj,’ a?”

⁸ Mba, inj oc sôm, ‘Sôc ñakwê sakiñ-ñga sa, ma êmasañ gêtj bu waneñ, ma nem akiñ aö e aö waneñ

ti wanôm gêñ pacndê. Goc tiñambu am daôm neñ ti nôm gêñ.’

⁹ Ma ñadau oc nem danje ñgac akiñ dau bu in danga wambu in ndê yom, a? Mba!

¹⁰ Ma mac bocdinañ, têtñ ndoc mac akôm gêñ hon nañ Anötö gic atu mac, nañ asôm, ‘Yac lau akiñ ñambwa. Yac akôm gêñ nañ gic yac ñawaê en.’ ”

Yisu kôm lau 10 ti gêmbac leprasi ñayham sa

¹¹ Yisu kêsêlêñ hêganônñ malac Jerusalem gi, ma mbo señ nañ yêc gameñ Samaria ti Galili-nga ñabatiñ.

¹² In hôt asê malac dan, ma tap laungac 10 ti gêmbac leprasi sa yêc malac dau ñamakê. Nac sêlhac ahê,

¹³ ma sêta in ña awha atu bocdec bu, “Ñadau Yisu, tamwalô yac!”

¹⁴ Yisu tahê ñac ma sôm, “Andi, ma atôt daôm têtñ lau dabunsga.” Ma têtñ ndoc ñac sêlhô s i, nañ sêlic bu ñac si ñamlic ñawasi sa.

¹⁵ Nac si dan gêlic bu in ñayham sa su, dec gic hu kêpiñ Anötö ña awha atu, ma kac dau kwi ma mbu têtñ Yisu gi.

¹⁶ Nğac dau in ñgac gameñ Samaria-nga, ma in hu dau sip nom yêc Yisu gahi-nga, ma gêm danje in.

¹⁷ Ma Yisu sôm, “Bocke? Mac lau 10 hon ñamlic ñayham sa, me? Bocdinañ dec lau 9 sêmbo nde?”

¹⁸ Am ñgac Israel-nga dom, magoc am ñgac tigen dec mbu mweñ ma kêpiñ Anötö.”

¹⁹ Ma Yisu sôm têtñ in, “Tisa, ma lhö ndi. Am nem kêñ whiñ kôm am ñayham sa.”

Anötö ndê gôliñ ñapuc

20 Têñ béc dañ lau Palêsai sêndac Yisu pi ndoc bocke Anötö ndê gôlinj oc meñ sa tiawê yêc nom. Ma Yisu sôm, “Têñ ndoc Anötö ndê gôlinj meñ sa tiawê, nañ oc tòm dom bu mac alic gêñ dañ tu kêñ puc mac-ñga.

21 Ma oc tòm dom bu lau sêsôm, ‘Alic gêñ dau kelec,’ me ‘Gêñ dau kêlê.’ Mba! Anötö ndê gôlinj meñ sa su, ma yêc mac ñalôm.”

*Yisu ndê béc mbu meñ-ñga
(Mat 24:37-44)*

22 Ma inj sôm têt inj ndê ñgac-sêñomi, “Têm oc meñ sa, nañ mac tamkwê bu alic Ñamalac ndê Atu mbu meñ ma mbo whin mac tiyham, magoc mac oc alic inj dom.

23 Lau oc sêñsau bu inj mbu meñ su, ma sêsôm inj mbo gameñ bocdê, me gameñ bocdec. Magoc aᅅgô ñac si yom dau dom, ma aᅅkuc ñac dom.

24 Bu têt ndoc Ñamalac ndê Atu mbu meñ, nañ inj oc hôc asê ñagahô gitôm sickac hep tigenj ma umbonj ñasawa sambuc ñawê sa.

25 Tigenj gêñ ñamata-ñga inj oc hôc ñandê atu ma lau têt dindec-ñga oc sêtec inj.

26 “Têm nañ Ñamalac ndê Atu oc mbu meñ, nañ lau oc sêmbo tòm sêmbo têt Noa ndê têt.

27 Têt ndoc dinañ lau señ gêñ ti sênôm gêñ, ma laᅅgac ti lauwhê sem dau e Noa sôc wañ gi. Goc bu atu suñ ma señ ñac hoñ su siᅅga.

28 Ma oc kainj tigenj tòm Lot ndê têt, nañ lau señ ti sênôm gêñ, semlhi gêñ ti sêkêñ gêñ bu lau semlhi, sêsô gêñ ñawhê ma sêkwê andu.

29 Magoc têtê bêt Lot hu malac Sodom siŋ, naŋ ya ti t̄solpa peŋ sip akêt undambê ma seŋ lau Sodom-ŋga hon su.

30 Ma lau oc sêmbo ŋalêt tigen dinan têtê bêt naŋ Ŋamalac ndê Atu mbu meŋ ma hoc dau asê.

31 Têtê bêt dinan, oc tôm dom bu lau naŋ sêndöc andu ŋasactô, naŋ sêsôc andu ŋalôm sêndi bu sêkôc gêt dan. Ma ŋalêt tigen, oc tôm dom bu lau naŋ sêmbo ôm, naŋ sêkac dau kwi bu sêkôc si gêt dan.

32 Gauc nem gêt naŋ hôt asê Lot ndê awhê!

33 Asa naŋ tac whiŋ bu sap gêt nom-ŋga dôn ŋapaŋ tu mbo tali-ŋga, naŋ oc niŋga. Magoc asa naŋ hu siŋ tu êŋkuc aô-ŋga, naŋ oc niŋga dom.

34 Aô wasôm têtê mac, têtê bêt naŋ Ŋamalac ndê Atu mbu meŋ, naŋ ŋamalac lu oc sêyêc andu dan, ma Anötö oc kôt inlu si dan, ma hu dan siŋ.

35-36 Ma awhê lu oc sêndê gêt sêmbo, ma Anötö oc kôt dan, ma hu dan siŋ.”

37 Yisu ndê ŋgacsêŋomi sêŋgô yom dau su, goc sêndac in, “Pômdau, gêt dinan oc hôt asê yêc nde?” Ma Yisu sôm, “Yac bu dalic macmpon sêŋgihi sêmbo, naŋ tanyalê bu gêt mbôp dan yêc.”

18

Yom gôlin pi lêŋ daten mbec-ŋga

1 Ma Yisu sôm yom gôlin dan têtê in ndê ŋgacsêŋomi, ma kêdôhôn ŋac bu sêten mbec tôm bêt hon, ma takwê bu sêtap ŋandô sa ma sêhu siŋ dom.

2 In sôm, “Ŋgac êmatôc yom-ŋga dan mbo malac atu dan. In töc Anötö dom, ma toc ŋamalac dan sa dom.

³ Ma awhê sawa dan ndöc malac dinañ, ma inñ têtñ ñgac êmatôc yom-ñga dau gi ñapañ, ma sôm, ‘Ñamalac dan kêtñ ñawapac têtñ aô. Nem aô sa ma êmatôc alu mba yom.’

⁴ Inñ ndac tidim daêsam magoc ñgac dau tec bu nem inñ sa e tinambu inñ sôm têtñ dau, ‘Aô gatôc Anötö dom, ma gatoc ñamalac sa dom,

⁵ tigenñ awhê sawa dindéc ndac aô ñapañ, ma bocdinañ aô wanem inñ sa ma wamatôc inñ ndê yom. Aô bu wakôm dom, dec inñ oc meñ ñapañ e kôm aô lic kam sa.’ ”

⁶ Ma Pômdau sôm têtñ ndê ñgac-sêñomi, “Ñgac êmatôc yom-ñga dau inñ ñgac gitêtñ dom, magoc inñ sôm bu nem awhê sawa dinañ sa.

⁷ Mac lau nañ Anötö kêyalinñ mac sa ati inñ ndê, nañ atenñ mbec têtñ inñ acsalô ti ôbwêc, mac gauc gêm sake? Anötö oc tec bu ñgô mac nem mbec ma nem mac sa, a?

⁸ Mba! Aô wasôm têtñ mac bu inñ oc nem mac sa ñagahô. Tigenñ, têtñ ndoc Ñamalac ndê Atu mbu meñ, nañ inñ oc tap lau ñatô sa, nañ sêsap si sêkêtñ whinñ inñ-ñga dôn sêmbo, me mba?”

Yom gôlinñ pi Palêsai ma ñgac kôc takis-ñga danñ

⁹ Yisu kêyalê bu lau ñatô nañ sêkêtñ danña inñ, nañ sêtoc dau sa bu lau gitêtñ ma sêpu lau ñatô. Bocdinañ inñ sôm yom gôlinñ danñ bocdec bu.

¹⁰ “Ñgac lu sêtêtñ lôm dabunñ si, bu sêtenñ mbec. Inñlu si danñ inñ Palêsai, ma ñgac danñ inñ ñgac kôc takis-ñga.

¹¹ Palêsai dau tisa kalhac, ma tenñ mbec tu dau-ñga bocdec bu, ‘Anötö, aô wanem danña am bu aô gatôm lau ñatô nañ lau sac, nañ dom. Aô gatôm

lau kaŋ dom, me lau naŋ sêkôm mêtê sac me mêtê mockaiŋ-ŋga dom. Ma yomandô, aö gatôm ŋgac kôc takis-ŋga dindê dom.

¹² Yêc wake hoŋ ŋalôm aö gahu gêŋ daneŋ-ŋga siŋ tidim lu tu gauc nem am-ŋga. Aö gawhê neŋ awa ti wapa hoŋ kôc gi toŋ amanlu, ma gakêŋ toŋ daŋ ti da têt am.’

¹³ Palêsai teŋ mbec bocdinaŋ, tigeŋ ŋgac kôc takis-ŋga kalhac ahê. In hóc tandô sa têt undambê dom, magoc wec ti ŋalôm ŋawapac ma teŋ mbec bocdec bu, ‘Anötö, tamwalô aö ŋgac sac dec.’ ”

¹⁴ Goc Yisu sôm, “Aö wasôm têt mac bu Anötö gêlic ŋgac kôc takis-ŋga dinaŋ ti ŋgac gitêt, ma Palêsai dinaŋ mba. Nahu bu asa naŋ po dau ndê waê sa, naŋ Anötö oc êŋgwiniŋ in, ma asa naŋ kêgwiniŋ dau, naŋ Anötö oc toc in sa.”

*Yisu gêm mbec balêkoc sauŋ
(Mat 19:13-15; Mak 10:13-16)*

¹⁵ Têt bêc daŋ lau sêkôc si balêkoc sauŋ sêtêt Yisu sêmeŋ, bu in kêŋ amba sac ŋac. In ndê ŋgac-sêŋomi sêlic e sêsôm dinda ti dambai.

¹⁶ Tigeŋ Yisu mbwêc ŋac sêmeŋ ma sôm, “Atec balêkoc dinaŋ sêtêt aö sêmeŋ, ma alhac ŋac ahuc dom. Bu Anötö ndê gôliŋ gic lau naŋ sêtôm balêkoc sauŋ-sauŋ dindec, naŋ ŋawaê.

¹⁷ Aö wasôm yom ŋandô têt mac, bu asa naŋ bu sôc Anötö ndê gôliŋ ŋapu nditôm balêkoc sauŋ daŋ dom, naŋ oc nditôm dom bu sôc ndi.”

*Ŋgac bata ti lêlôm
(Mat 19:16-22; Mak 10:17-22)*

18 Ma ngac bata Israel-nga dan ndac Yisu, “Kêdôhônwaga nayham, aö wakôm sake, dec tiñambu Anötö oc kôc aö sa wambo tanli yêc undambê?”

19 Ma Yisu sôm, “Tu sake-nga am sam aö bu nayham? Anötö tawasê in nayham.

20 Am kêyalê Moses ndê yomsu, ‘*Kôm gêñ mock-aiñ-nga dom. Ndic ñamalac ndu dom. Nem kan gêñ dom. Sôm yom tasan pi lau dom,*’ ma ‘*Toc damam lu dinam sa.*’”

21 Ma ngac dau sôm, “Aö kakuc yomsu hon dinan têt ndoc aö gambo balê ñapan e kwahic dec.”

22 Yisu ngô yom dinan ma sôm têt in, “Am pônnda gêñ tigen. Kêt am nem wapa hon têt lau sênemli, ma ndic sam ña-awa têt lau ñalôm sawa. Ma bocdinan am nem awa ñandô oc yêc undambê. Ma tiñambu mwen ma êmkuc aö.”

23 Magoc ngac dau ngô Yisu ndê yom e ñalôm ñawapac, ñahu bu in ngac ti wapa daêsam.

Puc pi awa ti wapa

(Mat 19:23-30; Mak 10:23-31)

24 Yisu tahê in ma sôm, “Lau ti lêtôm si awa ti wapa kalhac ñac ahuc e gitôm dom bu sêsôc Anötö ndê gôlin ñapu ñagahô.

25 Bôc atu dan gitôm kamel, oc tôm bu sôc so ñalasê ñagahô hóc gêlêc ngac ti lêtôm dan bu sôc Anötö ndê gôlin ñapu su.”

26 Lau nan sêngô yom dau sêsôm, “Bu bocdinan dec asa oc tôm bu tap Anötö ndê mwasiñ nem lau si-nga sa? Oc ñawapac atu!”

27 Magoc Yisu ô yom ma sôm, “Gêt nan ñamalac sêtôm dom bu sêkôm, nan Anötö gitôm bu kôm.”

28 Ma Pita sôm têtj inj, “Yac oc bocke? Yac ahu mba andu ti gêtj honj sinj tu aŋkuc am-ŋga.”

29 Ma Yisu sôm têtj inj, “Aô wasôm yom ŋandô têtj mac bu asa naŋ bu hu andu, me awhê, me asidôwai, me damba lu dinda, me balêkoc sinj tu êŋkuc aö-ŋga,

30 naŋ Anötö oc kêtj gêtj kainj dinaŋ daêsam têtj inj ô, têtj têtj inj mbo nom. Ma têtj têtj ŋambu-ŋga, Anötö oc kôc inj sa ma kêtj inj ndöc tali ŋapaŋ yêc undambê.”

*Yisu sôm tiyham bu inj oc mbac ndu
(Mat 20:17-19; Mak 10:32-34)*

31 Yisu kôc ŋgacsêŋomi 12 sa sêsa si sêmbo dau-ŋga, ma sôm têtj ŋac bu, “Kwahic dec yac bu dapi Jerusalem dandi, ma gêtj honj naŋ lau propet sêto pi ŋamalac ndê Atu, naŋ oc ŋandô sa.

32 Lau oc sêkêtj inj sip lau Rom-ŋga amba, ma ŋac oc sêsu inj susu, sêkôm inj ŋayom, sêhê gasôp pi inj, sêtap inj, ma sêndic inj ndu.

33 Magoc inj oc tisa tiyham têtj bêc titö-ŋga.”

34 Tigenj ŋac sêŋyalê yom dau ŋahu dom. ŋahu yêc sinj dau têtj ŋac, ma ŋac si gauc sa pi Yisu ndê yom dau dom.

*Yisu kôm ŋac tapec tandô po asê
(Mat 20:29-34; Mak 10:46-52)*

35 Yisu ma lau naŋ sêŋkuc inj sêŋsêlêŋ e sêsuŋ sa malac Jeriko. Ma yêc seŋ ŋamakê ŋac tapec danj ndöc ma teŋ gêtj.

36 ŋgac dau ŋgô bu lau daêsam sêŋsêlêŋ sêmbo seŋ, goc ndac gêtj dau ŋahu.

37 Ma lau sêsôm têtj inj bu Yisu Nasaret-ŋga kêsêlêŋ mbo seŋ meŋ.

38 Goc in mbwêc, “Yisu, †Dawid ndê Atu, tamwalô aö!”

39 Lau nan sênsêlêñ sêmun Yisu sêhec yom ngac tapec dau, ma sêsôm têt in bu nem dôñ. Magoc in mbwêc ti nanga, “Dawid ndê Atu, tamwalô aö!”

40 Yisu kwê dôñ kalhac, ma sôm têt lau bu sêkôc ngac dau sêtêt in sêmen. Ma têt ndoc in tigasuc Yisu, nan Yisu ndac in,

41 “Am tac whin bu aö wakôm sake têt am?” Ma in sôm, “Pômdau, aö tac whin bu tanôt nayaham sa.”

42 Goc Yisu sôm têt in, “Tanôm nayaham sa! Am nem kêñ whin kôm am nayaham sa.”

43 Ma ngahô en in tandô nayaham sa, ma in kêkuc Yisu ma kêpiñ Anötö. Ma lau hon nan sêlic gêt dinan, nan sêmpiñ Anötö bocdinan.

19

Yisu lu Sakias

1 Yisu sôc malac Jeriko gi, ma bu ênsêlêñ gacgen sa ndi.

2 Ma ngac dan mbo, nan sêsam in ndê ñaê bu Sakias. In ngac bata kôc takis-nga, ma in dau ndê mone daêsam.

3 In tac whin bu lic Yisu pi ñandô, magoc in gitôm dom, bu in ngac apê, ma lau daêsam sênghihi Yisu ahuc.

4 Tu dinan-nga in kêtî mun gi, ma pi a kin dan, bu lic Yisu nan kêsêlêñ mbo sen men.

5 Têt ndoc Yisu hôc asê a dinan ñapu, nan tatac ma sôm têt in, “Sakias, sip mwen ngahô! Acsalô dec aö wambo am nem andu wawhin am.”

6 Goc ngahô Sakias sip nom ma kôc Yisu sa ti atac nayaham, ma sêtêt in ndê andu si.

⁷ Magoc lau honj nanj sêlic gêñ dau sêtuçdiñ ma sêsôm, “Yisu bu ndic ñgac sac danj kêsî!”

⁸ Têñ ndoc sêmbo Sakias ndê andu, nanj ñgac dau tisa ma sôm têñ Yisu, “Pômdau lic! Kwahic dec aö wawhê anej wapa honj kôc ndi toñ lu, ma wakêñ toñ danj têñ lau ñalôm sawa. Ma lau nanj aö kasau ñac ma gakôc ñac si mone, nanj aö waô mone dau tidim hale têñ ñac.”

⁹ Dec Yisu sôm, “Acsalô lec Anötö ndê mwasiñ nem lau si-ñga meñ pi lau andu dindec-ñga. Bu ñgac dindec in Abraham ndê apanğac danj whiñ.

¹⁰ Ñamalac ndê Atu meñ bu êñsalê lau nanj siñga su, ma bu nem ñac si.”

Yom gôliñ pi mone gol
(Mat 25:14-30)

¹¹ Lau nanj sêñgô Yisu ndê yom dinan, nanj sêlic bu in suñ sa têñ Jerusalem, ma sêkêñ bata bu têñ ndoc in hôc asê, nanj Anötö ndê gôliñ oc meñ sa tiawê, ma Yisu oc ti lau Israel-ñga si kiñ. Bocdinan Yisu gic hu sôm yom gôliñ danj têñ ñac.

¹² In sôm, “Ñgac ti waê atu danj kêmasañ dau bu têñ gameñ baliñ danj ndi, bu yêc dindê kiñ atu oc kêñ ñaclai têñ in bu nem gôliñ lau yêc in dau ndê gameñ. Ma tiñambu in oc mbu meñ.

¹³ Boc-dinan in kêgalêm in ndê lau akiñ amanlu sa, ma kêñ mone gol danj nanj sêsam bu ‘maina’ têñ ñac tôm gi.* Ma in sôm têñ ñac, ‘Akôc mone dec sa, ma akôm gwelenj pi e nditôm aö wambu wamenj.’

---

* **19:13:** Maina tigenj gitôm †denarii 100, nanj gitôm ñaôli gwelenj bêc 100-ñga.

14 Magoc in ndê lau sêtec in, ma sêkêñ lau ahen-nga ñatô sêñkuc in bu sêsôm têñ kin atu bu, ‘Yac atec ñgac dec bu nem gôlin yac.’

15 Magoc kin atu ñgô ñac si yom dom ma kêñ ñaclai têñ ñgac dau bu nem gôlin lau, goc in mbu têñ in ndê gameñ gi. In hôc asê su, goc kêñ yom bu in ndê lau akin nan in kêñ mone têñ ñac, nan sêtêñ in sêndi. In bu lic ñac sêkôm gwelen bocke pi mone dau.

16 “Ñgac akin ñamata-nga meñ ma sôm, ‘Aneñ ñadau, aö gakôm gwelen pi am nem mone tigen, ma gatap mone amanlu tiyham sa.’

17 Ma ñadau sôm, ‘Aneñ ñgac akin, am kôm ñayham! Am yob gêñ sauñ dindéc ñapep, ma kwahic dec aö wakêñ am nem gôlin malac amanlu.’

18 “Ma ñgac tilu-nga meñ ma sôm, ‘Ñadau, aö gakôm gwelen pi am nem mone tigen, ma gatap mone amañdan tiyham sa.’

19 Ma ñadau sôm têñ in, ‘Kwahic dec aö wakêñ am nem gôlin malac amañdan.’

20 “Ma lau akin dau si dan meñ ma sôm, ‘Ñadau, am nem mone gol tigen kelec. Aö kapan si ñapep.

21 Aö gatöc am, bu am ñgac lêlê-nga dom. Am kêñ batam bu kôc gêñ ñandô yêc lau nan am kêñ gêñ têñ ñac dom. Ma am gic gêñ ñandô sa yêc gameñ nan am sô gêñ ñawhê dom.’

22 Goc ñadau sôm têñ in, ‘Am ñgac akin sac! Aö wamatôc am wanñkuc yom nan am daôm sôm. Am kêyalê bu aö ñgac lêlê-nga dom, ma bu aö gakêñ batan bu wakôc gêñ yêc lau nan aö gakêñ gêñ têñ ñac dom, ma bu wandic gêñ ñandô sa yêc gameñ nan gasô gêñ dom.’

23 Tu sake-nga am kôm gwelenj pi anenj mone dom? Oc tòm bu am kêñ anenj mone têtj lau sêyob mone-nga bu sêyob e aö wambu wamenj, dec oc tòm bu sêkêtj mone ñagec sac mone dau ñahô ma aö wakôc honj sa.'

24 "Ma inj sôm têtj lau nanj sêlhac sêmpinj, 'Akôc inj ndê mone tigenj dinanj su, ma akêtj têtj ñgac akinj nanj kôc mone amanju.'

25 Magoc ñac sêsôm, 'Ñadau, inj kôc mone amanju su!'

26 Goc ñadau sôm, 'Aö wasôm têtj mac bu asa nanj yob gêtj nanj aö gakêtj sip inj amba, nanj ñapep, nanj wakêtj gêtj ñatô tiyham têtj inj whinj. Tigenj asa nanj yob ndê gêtj ñapep dom, nanj aö wakôc inj ndê gêtj honj su.

27 Ma anjô! Anenj ñacyo nanj sêtec bu aö wanem gôlinj ñac, nanj akôc ñac sêmenj, ma andic ñac ndu yêc aö anjôn-nga.' "

Yisu hôc asê Jerusalem

(Mat 21:1-9; Mak 11:1-10; Jon 12:12-15)

28 Yisu sôm yom dinanj su, ma kêsêlêtj hêganônj Jerusalem gi, ma inj ndê sêñomi sêñkuc inj.

29 Inj kêsêlêtj gi e kêpinj malac lu nanj sêsam bu Betpagi ma Betani, malac lu nanj sêyêc Lôc Olib. Ma inj kêkinj ndê ñgacsêñom lu

30 ma sôm têtj inju, "Asôc malac dindê andi, ma amlu oc atap donki danj sa, nanj sêsô dônj kalhac. Inj donki ñatu wakuc, nanj ñamalac danj ndöc ñahô munj su dom. Anjapwêc su ma akôc sa amenj.

31 Ma lau bu sêndac amlu bu bocke ma amlu bu anjapwêc inj su, goc asôm têtj ñac bu, 'Pômdau tac whinj bu donki dindêc nem inj sa.' "

32 Boc-dinaŋ ɲac lu dinaŋ sêsoç malac dau si, ma sêtap doŋki dau sa tòm Yisu sôm.

33 Sêŋgapwêc doŋki sêmbo, ma ɲadaui sêndac inlu bu, “Amlu aŋgapwêc in tu sake-ɲga?”

34 Ma sêsoç, “Pômdu tac whiŋ bu doŋki dindec nem in sa.”

35 Inlu sêwê doŋki dau sêtêŋ Yisu si, ma sêkêŋ ɲac si ɲakwê awê-ɲga sac doŋki, ma sêkêŋ in pi gi ndöç ɲahô.

36 Yisu ndöç doŋki ma kêsêlêŋ gi, ma lau sêhê si ɲakwê yêc seŋ.

37 In kêsêlêŋ gi e hôc asê gameŋ naŋ seŋ sip akêŋ Lôc Olib, goc sêŋomi toŋ atu naŋ sêŋkuc in, naŋ sêmbwêc ti atac ɲayham atu, ma sêmpin Anötö pi gêŋ dalô naŋ sêlic.

38 Sêsoç, “Anötö nem mbec kiŋ naŋ meŋ gêm Pômdu aŋgô. Yom malô yêc undambê, ma Anötö ndê waê sa yêc lôlôc!”

39 Palêsai ɲatô sêmbo sêwhiŋ lau daêsam dinaŋ, ma sêsoç têŋ Yisu, “Kêdôhônwaga, hec yom am nem sêŋomi, bu ɲac si yom so.”

40 Ma Yisu sôm têŋ ɲac, “Aŋgô! Sêŋomi bu sênem dôŋ, goc hoc dindec oc sêmbwêc asê!”

41 Yisu kêsêlêŋ gi e hôc tandô sa pi malac atu Jerusalem, dec taŋ pi malac dau.

42 In sôm, “Tôm ɲasawa baliŋ su e meŋ têŋ acsalô lec aô tac whiŋ bu mac lau Jerusalem-ɲga aŋyalê lêŋ naŋ oc tòm bu kêŋ mac ambo ti atac malô. Tigeŋ mac nem ɲalôm ɲadandi ma kwahic dec lêŋ dau yêc siŋ dau têŋ mac.

43 Têm oc meŋ sa, naŋ nem ɲacyo oc sêŋgihi mac ahuc ma sêŋgili tunbôm ma sêsoç nem malac sêloc.

44 Nac oc sêndic mac ti nem balêkoc honj ndu, m a sêsej malac dindec su e hoc danj ndöc hoc danj njahô tiyham dom. Nac oc sêkôm bocdinañ, njahu bu Anötö têtj mac meñ bu nem mac sa, magoc mac anyalê dom.”

*Yisu soc lau su yêc lôm dabuñ
(Mat 21:12-17; Mak 11:15-17)*

45 Têtj ndoc Yisu hóc asê Jerusalem, nanj inj kêsêlêñ gi e sôc lôm dabuñ njabatêmdö gi. Ma inj soc lau nanj sêkêñ gêtj bu lau sênemlhi, nanj sêsa awê.

46 Inj sôm têtj nac, “Sêto Anötö ndê yom yêc bocdec bu, ‘*Aneñ andu gic waê bu lau sêteñ mbec sêmbô-nja*,’ magoc mac akôm Anötö ndê andu ti lau kañ si gamenj.”

47 Tôm bêc honj inj kêdôhônj lau mbo lôm dabuñ njabatêmdö. Ma dabuñsiga atu-tu ti lau †Skraib nanj sêndôhônj yomsu, ma lau bata Israel-nja sêñsalê lêtj bu sêndic inj ndu.

48 Magoc sêtap lêtj danj sa dom, bu lau honj atac whinj bu sêñgô inj ndê yom, ma sêsap inj dônj njapanj.

20

*Gêndac pi Yisu ndê ñaclai njahu
(Mat 21:23-27; Mak 11:27-33)*

1 Têtj têtj dinañ Yisu kêdôhônj lau, ma gêm mêtê pi njawaê njayham mbo lôm dabuñ. Ma dabuñsiga atu-tu ti lau Skraib ma lau bata Israel-nja sêtêtj inj si,

2 ma sêsôm, “Sôm têtj yac. Am kôc ñaclai yêc nde, bu kôm gêtj honj nanj am kôm? Asa kêtj têtj am?”

3 Ma inj sôm, “Gêtj ñamata-nja aö bu wakêtj gêndac danj têtj mac. Asôm têtj aö,

4 asa kênj n̄aclai t̄eŋ Jon dec iŋ k̄eku lau? Anötö kênj n̄aclai t̄eŋ iŋ, me mba?”

5 N̄ac sem yomgalôm t̄eŋ dau pi Yisu ndê ḡendac ma s̄êsôm, “Yac bu dasôm bu, ‘Anötö kênj n̄aclai t̄eŋ Jon,’ dec iŋ oc ndac yac, ‘Tu sake-n̄ga mac akênj whiŋ Jon dom?”

6 Magoc yac bu dasôm bu Jon k̄eku lau k̄ekuc n̄amalac nom-n̄ga si gauc n̄ambwa, dec lau honj oc s̄etuc yac n̄a hoc dambac ndu, bu n̄ac s̄elic Jon bu Anötö ndê propet danj.”

7 Bocdinaŋ s̄êsôm t̄eŋ Yisu bu s̄eŋyalê Jon ndê n̄aclai n̄ahu dom.

8 Ma Yisu sôm t̄eŋ n̄ac, “Ma bocdinaŋ aö wasôm aneŋ n̄aclai n̄ahu asê t̄eŋ mac dom.”

*Yom ḡolinj pi lau s̄eyob ôm wain-n̄ga
(Mat 21:33-46; Mak 12:1-12)*

9 Ma Yisu sôm yom ḡolinj danj t̄eŋ lau dau bocdec bu, “N̄gac danj sô ôm wain-n̄ga danj, ma kênj t̄eŋ lau n̄atô bu s̄eyob. Goc iŋ t̄eŋ gameŋ danj gi ma mbo n̄asawa baliŋ.

10 T̄eŋ ndoc s̄ehonj wain n̄andô sa-n̄ga, iŋ k̄ekinj n̄gac akiŋ danj t̄eŋ lau nanj s̄eyob iŋ ndê ôm, nanj gi, bu s̄ekênj wain n̄andô n̄atô t̄eŋ iŋ. Tigenj n̄ac sic iŋ, ma s̄ekênj iŋ kölhö amba sawa gi.

11 Goc n̄adau k̄ekinj n̄gac akiŋ danj tiyham, magoc n̄ac sic iŋ ma s̄ekôm mêtê sac t̄eŋ iŋ, ma s̄ekênj iŋ kölhö amba sawa gi.

12 Ma iŋ k̄ekinj n̄gac titö-n̄ga t̄eŋ n̄ac gi, magoc n̄ac sic iŋ basô, ma s̄emasuc iŋ sa awê gi.

13 Goc ôm wain-n̄ga n̄adau sôm, ‘Aö wakôm sake? Aö wanjkiŋ aneŋ balê, nanj aö atac whiŋ iŋ ndu andô. Mboe n̄ac oc s̄etoc iŋ sa.’

14 Tigen têtêm têtêm lau sêyob ôm-nga sêlic nâdau ndê atu kêsêlên men, nan sêsôm têtêm dandi, 'Nâdau ndê atungac dê oc wêkain ôm dindec. Dandic in ndu ma dakôc ôm dindec su ti yac nen.'

15 Ma sêmasuc in yêc ôm wain-nga, ma sic in ndu."

Ma Yisu ndac, "Mac gauc gêm bu ôm nâdau oc kôm sake têtêm nac?

16 In oc men ma ndic lau sêyob ôm-nga ndu, ma kên ndê ôm têtêm lau natô sêyob." Lau nan sêngô yom dinan sêsôm, "Mba! Bocdinan dom!"

17 Magoc Yisu tahê nac ma sôm, "Gauc nem yom nan sêto yêc bocdec bu, '*Hoc nan lau sêkwê andu-nga sêtec, nan kwahic ti hoc namata-nga yêc andu dau.*' Mac anjalê yom dau nahu, me mba?"

18 Lau hon nan sêtin gahi pi hoc dinan e sêpen, nan oc sêninga, ma hoc dau bu pen pi namalac dan, dec oc sec in popoc."

19 Lau Skraib ti dabunsga atu-tu sênyalê bu Yisu ndê yom gôlin dinan hêganôn nac, dec nac atac whin bu sêkôc in dông ngahô en. Magoc nac sêtöc lau nan sêmbo sêwhin in, dec sêkôm dom.

*Lau bu sêtim Yisu pi yom takis-nga
(Mat 22:15-22; Mak 12:13-17)*

20 Ma lau bata Israel-nga dinan tatin Yisu napep, ma sêkên lau natô bu sêtin in. Lau sêtin Yisu-nga dinan sênsau bu nac tac whin bu sêngô in ndê yom. Tigen sêkên dannga bu mboe sêngô in sôm yom so dan, dec nac oc sêkên in sip gôlinwaga Rom-nga ndê amba, bu êmatôc in.

21 Ma nac sêsôm têtêm in bu, "Kêdôhônwaga, yac anjalê bu am sôm yom ma kêdôhôn lau nalên gitên.

Am toc lau hon sa nalên tigen, ma kêdôhôn Anötö ndê lên tên lau kêkuc yom nandô.

²² Kwahic dec yac bu andac am bu in solop bu yac dakên takis tên Sisa, me mba?”

²³ Yisu kêyalê bu nac gauc gêm bu sêtim in, dec sôm tên nac,

²⁴ “Atôc mone silba dan tên aö.” Ma in ndac, “Asa ndê nagatu ti naê yêc mone dindec?”

²⁵ Ma nac sêsôm, “Sisa ndê.” Goc Yisu sôm tên nac, “Bocdinañ atoc Sisa sa na gên nañ gic in jawae, ma atoc Anötö sa na gên nañ gic in jawae.”

²⁶ Nalên dinañ nac sênsahê bu sêtim in bu sôm yom so dan yêc lau hon angô-nga, magoc sêtôm dom. Sêhêdaê tu in ndê yom ti gauc-nga, ma nac si yom mba bu sêsôm ô.

Lau Sadiusi bu sêtim Yisu pi yom datisa akên lau batê-nga

(Mat 22:23-33; Mak 12:18-27)

²⁷ Tên dinañ lau †Sadiusi natô sêtên Yisu si. Nac lau Israel-nga si ton dan, nañ sêkên whin bu lau batê oc sêtisa tiyham dom. Ma nac sêkên gêndac dan tên Yisu bocdec bu,

²⁸ “Kêdôhônwaga, Moses to yac neñ yomsu dan bocdec bu. Ngac dan bu ndê dôwa nem awê sa ma bu mbac ndu ma balêkoc mbasi, nañ ngac dau oc nem dôwa ndê awê sawa, ma kwê balêkoc asê tu dôwa-nga.

²⁹ Tên têm dan, asidôwai 7 sêmbo. Ngac namata-nga gêm awê sa, magoc in mbac ndu ma in ndê balêkoc mba.

30-31 Ma ngac tilu-nga gêm awhê sawa dau, tigen mbac ndu ma balêkoc mba. Nalêḡ tigen ngac titö-nga e tēḡ ngac ti-7-nga hoḡ sem awhê sawa dau magoc sêmbac ndu ma balêkoc mba.

32 Ma tiḡambu awhê dau mbac ndu.

33 Kwahic dec yac bu andac am bocdec bu. Lau batê bu sêtisa tôm lau ḡatô sêsôm, dec awhê dau oc ti asa ndê awhê? Bu asidôwai 7 dinaḡ hoḡ sem iḡ su tēḡ ndoc sêmbo tali.”

34 Ma Yisu ô yom ma sôm tēḡ ḡac, “Lau tēm dindec-nga sem dau,

35 tigen tēḡ tēm ḡambu-nga, lau naḡ Anötö oc lic bu lau gitēḡ ma uḡ ḡac sa bu sêndöc tali yêc undambê, naḡ oc sênem dau dom.

36 Ma oc tôm dom bu ḡac sêmbac ndu tiyham, bu ḡac oc sêmbo sêtôm aḡela. Lau naḡ Anötö uḡ sa sêndöc undambê, naḡ oc sêti iḡ ndê balêkoc.

37 Ma Moses dau tôc asê bu lau batê oc sêtisa. Gauc nem yom naḡ iḡ to pi ndoc iḡ gêlic ya golom sa a daḡ. Tēḡ ndoc dinaḡ iḡ sam Pômdu bu Abraham ndê Anötö, Aisak ndê Anötö, ma Jakob ndê Anötö.

38 Lau batê bu sêtisa dom, dec tu sake-nga Anötö sam dau bu lau tö dinaḡ si Anötö? Anötö iḡ lau batê si Anötö dom, iḡ lau tali si Anötö, bu lau hoḡ si ḡahu sêmbo tali-nga yêc Anötö.”

39 Lau †Skraib ḡatô sêḡgô Yisu ndê yom dau ma sêsôm, “Kêdôhôn-waga, am nem yom ḡayham!”

40 Ma tiḡambu lau sêtöc dau bu sêkêḡ gêndac tēḡ Yisu tiyham.

*Yisu kêsahê lau si gauc pi Mesaya
(Mat 22:41-46; Mak 12:35-37)*

⁴¹ Ma Yisu sôm têḡ ḡac, “Bocke ma lau sêsôm bu Mesaya iḡ Dawid ndê Atu?”

⁴² Dawid dau to yom yêc Buku Wê-ḡga bocdec bu, ‘Anötö sôm têḡ aneḡ Pômdau, “Am ndöc aö aman andô-ḡga,

⁴³ e nditôm aö wakêḡ nem ḡacyo sêsôc am gahim ḡapu.”’

⁴⁴ Bocdinaḡ Dawid dau sam Mesaya bu Pômdau, ma bocke dec lau sêsôm bu Mesaya iḡ Dawid ndê Atu?”

*Yisu ndê puc pi lau Skraib si métê sac
(Mat 23:1-7; Mak 12:38-40)*

⁴⁵ Ma yêc lau hoḡ dinaḡ si aḡḡô-ḡga, Yisu sôm têḡ iḡ ndê ḡgacsêḡomi,

⁴⁶ “Ayob daôm ḡapep bu aḡkuc lau Skraib si gêbôm dom. ḡac sêsôc ḡakwê balin ma sêḡsêlêḡ sêmbô malac lôm, bu ḡac atac whin bu lau sêtoc ḡac sa ma sêhê mwalêc ḡac. ḡac atac whin bu sêndöc mala ḡamata-ḡga yêc lôm wê-ḡga, ma lau tiwaê si mala têḡ ndoc sêneḡ mwasiḡ-ḡga.

⁴⁷ Yêc lau hoḡ aḡḡô-ḡga, sêteḡ mbec balin, magoc têḡ ndoc lau sêlic ḡac dom, naḡ sêḡsau lauwhê sawa bu sêḡgaho ḡac si andu su. Anötö oc êmatôc ḡac ma kêḡ ḡagêyô sac andô têḡ ḡac.”

21

*Awhê tuc danḡ kêḡ da danḡe
(Mak 12:41-44)*

¹ Yisu hôc tandô sa ma gêlic lau ti lêlôm sêkêḡ si da sip apa da-ḡga naḡ kalhac lôm dabuḡ ḡamakê.

² Ma iḡ gêlic awhê tuc ḡalôm sawa danḡ kêḡ awa saun lu gitôm wan toea lu sip apa da-ḡga.

³ Ma inj sôm, “Aö wasôm yomandô têtj mac, bu yêc Anötö anğô-ŋga awhê tuc ŋalôm sawa dindec kêŋ da hóc gélêc lau honj si da su.

⁴ Nahu bu lau ti lêlôm sêkêŋ si da, magoc ŋac si awa daêsam gacgenj yêc ŋac-ŋga. Tigenj awhê dindec inj awhê ŋalôm sawa, ma inj kêŋ inj ndê gêŋ honj ti da.”

*Yisu sôm yom pi lôm dabuŋ Jerusalem-ŋga
(Mat 24:1-2; Mak 13:1-2)*

⁵ Yisu ndê ŋgacsêŋomi ŋatô sêsôm yom pi hoc ŋayham-ŋayham ma gôlônj ŋayham nanj lau ŋatô sêkêŋ bu sêŋgôlônj lôm dabuŋ. Magoc Yisu sôm,

⁶ “Ndoc oc meŋ sa, nanj gêŋ ŋayham honj nanj kwahic dec mac alic yêc gameŋ dindec, nanj oc niŋga. Nacyo oc sêseŋ hoc honj su, ma hoc danj oc ndöc hoc danj ŋahô tiyham dom.”

*Gêŋ wapac têtj ŋambu-ŋga-ŋga
(Mat 24:3-14; 10:17-22; Mak 13:3-13)*

⁷ Ma Yisu ndê ŋgacsêŋomi sêndac inj, “Kêdôhônjwaga, ŋawapac nanj am sôm yom pi, nanj oc hóc asê Jerusalem têtj têtj bocke? Ma gêŋ sake oc kêŋ puc yac bu têtj dau meŋ kêpiŋj?”

⁸ Ma Yisu sôm, “Ayob daôm ŋapep bu lau sêŋsau mac dom. Lau daêsam oc sêmeŋ sênem aö anôŋ ma sêsôm, ‘Aö Mesaya dau,’ ma ‘Têtj dau meŋ kêpiŋj.’ Anjuc ŋac dom!

⁹ Ma têtj têtj mac anğô ŋawaê bu lau sic siŋj têtj dau, me lau sêli dau sa, nanj atöc daôm dom. Bu gêŋ honj dinanj gic waê bu meŋ sa muŋ, magoc têtj ŋambu-ŋga yêc dôŋ yêc.”

10 Ma Yisu gic tēku yom ma sôm, “Kiñ nom-nga oc sêkêñ kisa dau, ma lau akêñ gameñ dañ oc sêndic siñ tēñ lau akêñ gameñ dañ.

11 Tiyhō oc nem atu, ma tōbôm ti gēmbac atu-tu oc sêhōc asê gameñ ñatō. Lau oc sêlic gēñ dalō atu-tu yêc umboñ, ma gēñ atu-tu nañ oc kôm ñac sêtōc dau atu.

12 “Gēñ ñamata-nga, lau oc sêkêñ kisa mac, ma sêkōc mac dōñ. Tu mac akêñ whiñ aō-nga, dec lau oc sêmatōc mac yêc lôm wê-nga, ma sêkêñ mac andōc gapocwalō. Ma ñac oc sêkêñ mac alhac kiñ ti gôliñwaga aṅgô-nga bu sêmatōc mac.

13 Ndoc dinañ iñ mac nem tēm bu asôm yom asê pi aō.

14 Ahêgo daôm tu yom asôm-nga dom,

15 bu aō dauñ oc wanem mac sa, ma wakêñ yom ti gauc tēñ mac. Ma mac nem ñacyo oc sêtôm dom bu sêo mac nem yom me sêseñ mac nem yom.

16 Dinami ti damami, ma asidōwai ma silip nañ sêkêñ whiñ dom, nañ oc sêhoc mac nem lau ñatō asê, ma sêndic ñatō ndu.

17 Tu aō-nga dec lau hoñ oc sêtec mac.

18 Tigen Anötō oc yob mac e nem kêclaun ñandō dañ niñga dom.

19 Magoc alhac ñaṅga ma ahu aō siñ dom, ma Anötō oc kōc mac sa andōc tamli ñapañ yêc undambê.”

Nawapac gameñ Judia-nga

(Mat 24:15-28; Mak 13:14-23)

20 “Tēñ ndoc mac alic lau siñ-nga sēñgihi Jerusalem ahuc, nañ dec anyalê bu ñasawa saun ma ñac oc sêseñ malac atu dau su.

21 Têñ ndoc dinañ, mac lau nañ ambo gameñ Judia-nga nañ alhö ñagahô api gameñ lôc-nga andi. Lau nañ sêmbô Jerusalem, nañ sêhu malac dau sin, ma lau nañ sêmbô gameñ ñamakê-nga nañ sêsôc malac atu dau tiyham dom.

22 Yom hon nañ lau propet sêhoc asê gwanan pi ñagêyô nañ oc tap lau nom-nga sa, nañ oc ñandô sa têt têt dinañ.

23 Oyaê. Lauwhê nañ daê ma lauwhê nañ sêkên su têt balêkoc, nañ oc sêtap ñawapac atu sa têt têt dinañ. Ñawapac atu oc hôc asê nom, ma lau Israel-nga oc sêñsahê ñacyo si atac ñandê.

24 Lau gameñ apa-nga oc sêndic lau Israel-nga ñatô ndu ña bien baliñ, ma sêñgaho ñatô su ma sêwê ñac sêtêt lau apa si gameñ sêndi sêtôm lau gapocwalô-nga. Anötö kêmatin têt bu lau gameñ apa-nga sêñgwiniñ lau Jerusalem-nga, ma ñac oc sêkôm e têt dau pacndê.”

*Namalac ndê Atu ndê bêc mbu meñ-nga
(Mat 24:29-36; Mak 13:24-31)*

25 “Lau oc sêlic gêt dalô ac-nga ti ayô-nga ma tata-nga. Ma yêc nom, gwêc oc li dau sa atu, ma kôm lau si gauc êñsôn ma ñalôm ñawapac atu.

26 Gêt ti ñac lai nañ sêlhac umbon oc wiwic sa, ma tu dinañ-nga lau oc sêtôc dau e ñac tagôlô ma sêhêgo dau tu gêt bocke nañ oc hôc asê nom-nga.

27 Têñ ndoc dinañ lau oc sêlic Ñamalac ndê Atu mbu meñ ndöc dao ñahô ti ñac lai ma ñawasi atu.

28 Têñ ndoc gêt kain dinañ bu meñ sa, nañ atisa ma tamtac, bu mac nem ndoc bu atap Anötö ndê mwasin nem mac si-nga ña-ñandô sa, nañ meñ kêpin.”

29 Ma Yisu sôm yom gôliņ daņ bocdec, “Gauc nem a laņ ma a ŋatô.

30 Têņ ndoc mac alic ŋalaņ wakuc bu lêc, naņ mac aņyalê bu ndoc ac-ņga meņ kêpiņ.

31 Ma bocdinaņ têņ ndoc mac alic gêņ naņ aö gasôm yom pi, naņ hóc asê, dec aņyalê bu ndoc meņ kêpiņ bu Anötö ndê gôliņ meņ sa tiawê.

32 Yomandô! Lau têm dinaņ-ņga oc sêmbac ndu dom e gêņ hoņ dinaņ hóc asê.

33 Undambê ti nom oc niņga, tigeņ aneņ yom daņ oc niņga dom.”

Danem ali

34-35 Ma Yisu sôm, “Oc tôm dom bu ŋamalac daņ êņlêc bêc ŋambu-ņga dau. Bocdinaņ dec amasaņ daôm ŋapep ma anem ali. Ayob bu anôm gêņ êņiņ mac-ņga ma aneņ gêņ ŋawahô me apô sim daôm tu ŋawapac nom-ņga êņlêc dom, bu mboe gêņ dau oc hê nem gauc dôn têņ têm bêc ŋambu-ņga dau meņ sa. Bu bêc dau oc hóc asê mac ŋagahô, tôm bôc daņ sip akô sep eņ.

36 Anem ali ma ateņ mbec bu Anötö kêņ licwalô têņ mac bu ŋawapac hoņ naņ oc sêhóc asê, naņ ku mac dulu dom, ma bu mac oc atôm bu alhac ŋamalac ndê Atu aņgô-ņga ti mayam pac.”

37 Têņ ŋasawa dinaņ Yisu kêdôhôn lau mbo lôm dabuņ ŋabatêmdö têņ acsalô, ma iņ sa gi yêc Lóc Olib têņ ôbwêc.

38 Tôm bêc hoņ lau daêsam sêtêņ lôm dabuņ si têņ bêbêc ganduc, bu ŋac atac whiņ bu sêņgô Yisu ndê yom.

22

Judas sôm tidôḡ bu hoc Yisu asê (Mat 26:14-16; Mak 14:10-11)

¹ Lau Israel si †Mwasinḡ Bolom Yist Mba-ḡga nanḡ lau sêsam bu Mwasinḡ Pasowa-ḡga, nanḡ menḡ kêpinḡ.

² Ma dabunḡsiga atu-tu ti kêdôhônḡwaga yomsu-ḡga sênḡsalê lêḡ bu sêndic Yisu ndu gelec, ḡahu bu sêtoḡc lau.

³ Têḡ ndoc dinanḡ Sadaḡ sip Judas ndê ḡalôm. Inḡ ḡgac nanḡ sêsam bu Iskeriot, ma inḡ ḡgacsêḡḡomi 12 si danḡ.

⁴ Inḡ têtḡ dabunḡsiga atu-tu ti lau sinḡ-ḡga nanḡ sêyob lôm dabunḡ, nanḡ ḡi, ma ḡac sem yomgalôm pi lêḡ tu Judas hoc Yisu asê têtḡ ḡac-ḡga.

⁵ Goc ḡac atac ḡayham, ma sêsôm tidôḡ bu sênemlhi inḡ ḡa mone.

⁶ Judas ḡolôc ma kêsalê ndoc bocke nanḡ lau daêsam oc sêmbo sêwhinḡ Yisu dom, dec oc tôm bu inḡ hoc Yisu asê.

Yisu ndê ḡgacsêḡḡomi sêmasanḡ Mwasinḡ Pasowa-ḡga (Mat 26:17-19; Mak 14:12-16)

⁷ Mwasinḡ Bolom Yist Mba-ḡga ḡabêc nanḡ lau Israel sic domba Pasowa-ḡga ndu, nanḡ menḡ hôt asê.

⁸ Ma Yisu kêkinḡ Pita lu Jon ma sôm, “Amlu andi ma amasanḡ Mwasinḡ Pasowa-ḡga bu danenḡ.”

⁹ Ma sêndac inḡ, “Am tac whinḡ bu alu amasanḡ Pasowa yêc nde?”

¹⁰ Ma Yisu sôm têtḡ inḡlu, “Asôt Jerusalem andi, ma amlu oc atap ḡgac danḡ sa, nanḡ hôt bu lôḡ danḡ. Anḡkuc inḡ atêḡ inḡ ndê ḡadau ndê andu andi,

11 ma asôm têtj andu ñadau, ‘Alu mba kêdôhônwaga ndac am pi ñalôm ñaclêj-ñga, bu inj ti ndê ñgacsênjomi bu sênej Mwasinj Pasowa-ñga yêc am nem andu.’

12 Ma inj oc tôc ñalôm atu danj yêc andu dau ñahôn-ñga têtj amlu. Tebo ti gêtj honj tu yac danej Mwasinj Pasowa-ñga yêc ñalôm dinanj, goc amlu amasanj gêtj yêc ñalôm dinanj.”

13 Goc injlu sêsôc Jerusalem si ma sêtap gêtj honj sa gitôm Yisu sôm têtj injlu, ma sêmasanj mwasinj Pasowa-ñga.

*Yisu gic hu Mwasinj Dabuj
(Mat 26:26-29; Mak 14:22-26)*

14 Têtj ôbwêc dinanj, Yisu ndöc tebo whinj lau aposel bu sênej Mwasinj Pasowa-ñga.

15 Ma inj sôm têtj ñac, “Ñasawa sauñ aö oc wahôc ñandê atu, magoc aö atac whinj bu wanej Mwasinj Pasowa-ñga dindêc wawhinj mac munj.

16 Bu aö wasôm têtj mac, aö wanej Mwasinj Pasowa-ñga tiyham dom e Anötö ndê gôlinj meñ sa tiawê, ma Pasowa dau ña-ñandô meñ sa.”

17 Goc inj kôc laclhu wain-ñga danj, gêm danje ma sôm, “Akôc ma akêtj lom têtj daôm.

18 Aö wasôm têtj mac bu aö oc wanôm wain tiyham dom e Anötö ndê gôlinj meñ sa tiawê.”

19 Ma inj kôc bolom, gêm danje ma pô kôc, goc gic sam têtj ñac ma sôm, “Aö neñ ñandô dau dec, nanj gakêtj tu mac-ñga. Aneñ gêtj dindêc tu bu gauc nem aö-ñga.”

20 Ñac señ gêtj pacndê, goc ñalêtj tigenj inj kôc laclhu wain-ñga danj ma sôm, “Lacclhu dindêc ti

dôhôn pwac wakuc aneñ dac-nga, nañ wakêc sin tu mac-nga.

²¹ Tigen anğô! Ngac nañ bu hoc aö asê, nañ gêñ gêñ ndöc tebo whin aö.

²² Bu gêñ nañ oc hóc asê Ñamalac ndê Atu, nañ kêkuc lêñ nañ Anötö kêmasañ gwanañ su, tigen ngac nañ hoc aö asê, nañ oc tap ñagêyô atu sa. Oyaê!”

²³ Goc ñac hon sêndac dandi pi ñac si asa oc kôm gêñ dau.

Asa ti ngac ñamata-nga

(Mat 20:25-28; 19:28; Mak 10:42-45)

²⁴ Ma têtñ ndoc dinañ ngac-sêñomi sêsenñ dau bu ñac si asa ti ngac ñamata-nga.

²⁵ Goc Yisu sôm têtñ ñac, “Lau sambuc si kin sêtoc dau sa têtñ ñac si lau, ma lau nañ sem gôlinñ lau, nañ sêsam dau bu lau ñamata-nga.

²⁶ Magoc mac anğuc mêtê kainñ dinañ dom. Mac nem asa inñ ngac tiwaê, nañ êngwininñ dau ti ngac waêmba. Ma asa inñ ngac ñamata-nga, nañ ti ngac akinñ ñambwa.

²⁷ Mac gauc gêm bocke? Ngac nañ ndöc tebo, ma ngac nañ gêm akinñ inñ, nañ inlu si asa ti ngac ñamata-nga? Yêc ñamalac anğô-nga, ngac nañ ndöc tebo inñ ngac ñamata-nga. Tigen aö gambo gawhinñ mac gitôm ngac akinñ.

²⁸ “Ndoc bocke nañ ñawapac me kisa tap aö sa su, nañ mac ahu aö sinñ dom.

²⁹ Bocdinañ tinambu aö wakêñ mac anem gôlinñ lau, gitôm Damanñ kêñ ñaclai tu wanem gôlinñ-nga sip aö daunñ amanñ.

30 Ma mac oc aneñ ti anôm gêñ awhiñ aö yêc gameñ undambê-nga, ma mac oc andöc pônñ atu ma amatôc Israel si lau ñatoñ 12.”

*Yisu sôm bu Pita oc sêc iñ ahuc
(Mat 26:31-35; Mak 14:27-31)*

31 Ma Yisu gic têku yom ma sôm, “Saimon, Saimon, Sadanñ ndac bu êñsahê mac nem akêñ whiñ bu gêñ ñandô me mba, gitôm lau sêwhê wit ñapa ti ñandô kôc.

32 Tigeñ aö gateñ mbec tu am-nga Saimon, bu am oc hu nem kêñ whiñ siñ dom. Ma tiñambu têtêm am nem daôm kwi, nañ puc nem asidôwai dôñ.”

33 Dec Pita sôm, “Pômdau, tôm ñac sêkêñ hêclu dasôc gapocwalô, me sêndic hêclu ndu, aö wahu am siñ dom.”

34 Ma Yisu sôm, “Pita, aö wasôm têtêm am, ôbwêc dec am oc sêc aö ahuc tidim tö, ma tiñambu dalec oc tañ.”

Ngacsêñomi oc sêtap kisa sa

35 Goc Yisu ndac ñac, “Têtêm ndoc aö kakiñ mac asa a bu anem mêtê lau, nañ mac akôc talhi mone-nga, ti gata, ma atapa dom. Têtêm ndoc dinañ mac apônda daôm, me mba?” Ma ñac sêsôm, “Mba.”

36 Goc Yisu sôm, “Kwahic dec ma ndi, mac nem talhi mone-nga me gata bu yêc, nañ akôc sa. Ma mac nem bienñ baliñ bu mbasi, dec akêñ nem ñakwê awê-nga têtêm lau sênemlhi, goc akôc ña-awa ma anemlhi bienñ baliñ dan.

37 Bu sêto yom danñ yêc bocdec bu, ‘*Sêlic iñ gitôm lau sac si danñ.*’ Yom dau hêganônñ aö, ma gic waê bu ñandô sa. Yomandô, yom nañ sêto pi aö, nañ oc ñandô sa.”

³⁸ Ma ngacsêᵇᵇomi sêsôm, “Pômdau lic! Bienᵇᵇ balin lu dec sêyêc.” Ma Yisu sôm, “Gitôm.”

*Yisu tenᵇᵇ mbec yêc Lôc Olib
(Mat 26:36-46; Mak 14:32-42)*

³⁹ Yisu ti ndê ngacsêᵇᵇomi sêhu malac Jerusalem sinᵇᵇ, ma sêsa sêtenᵇᵇ Lôc Olib si. Têm daêsam su sêkac sa sêmbo gameᵇᵇ dinanᵇᵇ.

⁴⁰ Inᵇᵇ hôc asê ma sôm tenᵇᵇ ᵇᵇac, “Atenᵇᵇ mbec bu lêtôm tap mac sa dom.”

⁴¹ Goc inᵇᵇ hu ᵇᵇac sinᵇᵇ ma sa ᵇᵇasawa saunᵇᵇ gi, pônᵇᵇ haduc ma tenᵇᵇ mbec bocdec bu,

⁴² “Damanᵇᵇ, am bu tac whinᵇᵇ, dec kôc laclhu ᵇᵇawapac-ᵇᵇga dindec su yêc aô. Tigenᵇᵇ êmkuc anenᵇᵇ tac whinᵇᵇ dom, kôm tôm am daôm nem atac whinᵇᵇ bu kôm.”

⁴³ Ma aᵇᵇela undambê-ᵇᵇga danᵇᵇ hoc dau asê tenᵇᵇ inᵇᵇ, ma kôm inᵇᵇ licwalô sa.

⁴⁴ Yisu pô sim dau ᵇᵇandô, ma tenᵇᵇ mbec ᵇᵇanᵇᵇga, ma inᵇᵇ ndê wahenᵇᵇ kêc sip nom gitôm dac.

⁴⁵ Inᵇᵇ tenᵇᵇ mbec su, goc tisa ma mbu tenᵇᵇ inᵇᵇ ndê ngacsêᵇᵇomi gi, ma gêlic bu ᵇᵇac sêyêc bêc sêyêc. ᵇᵇac si ᵇᵇalôm ᵇᵇawapac kôm ᵇᵇac kwapac.

⁴⁶ Ma inᵇᵇ unᵇᵇ ᵇᵇac sa goc ndac ᵇᵇac, “Tu sake-ᵇᵇga mac ayêc bêc ayêc? Atisa mac atenᵇᵇ mbec bu lêtôm tap mac sa dom.”

*Sêkôc Yisu dônᵇᵇ
(Mat 26:47-56; Mak 14:43-52; Jon 18:1-11)*

⁴⁷ Yisu sôm yom dau mbo, ma ngacsêᵇᵇomi 12 si danᵇᵇ, nanᵇᵇ sêsam bu Judas, nanᵇᵇ hôc asê ma wê lau tonᵇᵇ atu sêwhinᵇᵇ inᵇᵇ. Inᵇᵇ kêsêlêᵇᵇ tenᵇᵇ Yisu bu ᵇᵇgutô inᵇᵇ,

⁴⁸ magoc Yisu ndac inᵇᵇ, “Judas, bocke? Am bu ᵇᵇgutô ᵇᵇamalac ndê Atu tu bu hoc inᵇᵇ asê, a?”

49 Lau nanj sêmbô sêwhiņ Yisu, nanj sêlic gêņ nanj bu hôc asê ma sêndac, “Pômdau, yac andic ñac ña bienj, a?”

50 Ma ñac si danj puc ndê bienj sa ma pa dabuņsiga ñamata-ņga ndê ñgac akiņ ndê danjgalaun andô-ņga su.

51 Magoc Yisu sôm, “Akôm bocdinaņ dom!” Ma iņ kêmasec ñgac dau ndê danjgalaun, ma kôm iņ ñayham sa.

52 Goc Yisu sôm têņ dabuņsiga atu-tu ti lau bata, ma lau siņ sêyob lôm dabuņ-ņga, nanj sêmeņ bu sêkôc iņ dôņ, “Bocke dec mac akôc bienj ti gêņ siņ-ņga ma asa ameneļ bu akôc aö dôņ gitôm ñgac kaņ danj?”

53 Tôm bêc hoņ aö gambo gawhiņ mac yêc lôm dabuņ ñagameņ, ma mac akôc aö dôņ dom. Tigeņ kwahic dec ti mac nem ndoc, ma ñaclai ñasec-ņga gêm gôliņ mac.”

Pita sêc Yisu ahuc

(*Mat 26:69-75; Mak 14:66-72; Jon 18:15-18, 25-27*)

54 Ñac sêkôc Yisu dôņ, ma sêwê iņ sêtêņ dabuņsiga ñamata-ņga ndê andu si. Ma Pita kêkuc ñac mbo ahê.

55 Yêc dabuņsiga dau ndê andu ñatuņlôm, lau ñatô sêkôm ya golom asê, goc sêndöc sêwhiņ dau ma sêņsulu. Ma Pita gi ndöc sic whiņ ñac.

56 Awhê akiņ danj gêlic Pita ndöc ya ñawê, goc tahê iņ ma sôm, “Iņ ñgac dindec iņ kêkuc Yisu whiņ.”

57 Tig eņ Pita pa dau ma sôm, “Awhê! Aö kayalê iņ dom!”

⁵⁸ Njasawa saun ma njamalac danj gêlic inj ma sôm, “Am lau nanj sênkuc inj, nanj si ngac danj!” Ma Pita ô yom ma sôm, “Am ngac, mba!”

⁵⁹ Acgatu njasawa danj mej gi su, ma njamalac danj tiyham sôm ti njanja, “Ngac dindec inj kêkuc Yisu whin! Yomandô! Bu inj ngac Galili-nga.”

⁶⁰ Magoc Pita sôm, “O ngac daôm! Aö kayalê yom nanj am sôm, nanj nahu dom!” Inj sôm yom dinanj mbo, ma mbac dalec tanj.

⁶¹ Ma Pômdau kac dau kwi ma tahê Pita, ma Pita gauc gêm yom nanj Pômdau sôm têt inj bocdec bu, “Öbwêc dindec am oc sêc aö ahuc tidim tö, ma tiñambu mbac dalec oc tanj.”

⁶² Goc inj sa awê gi, ma tanj dau ndu.

*Lau sinj-nga sêsu Yisu susu
(Mat 26:67-68; Mak 14:65)*

⁶³⁻⁶⁴ Lau sinj-nga nanj sêkôc Yisu dônj, nanj sic hu sêsu inj susu. Sêkic inj tandô ahuc na po, goc sêtap inj ma sêndac, “Am bu propet, dec sôm asê bu asa dec tap am?”

⁶⁵ Ma sêpu inj ti sêngwininj inj na yom sac daêsam.

*Lau bata Israel-nga sêmatôc Yisu
(Mat 26:63-68; Mak 14:61-65)*

⁶⁶ Têtj bêbêc ganduc lau bata Israel-nga, ma dabunjsiga atu-tu ti lau Skraib sêkac sa sêpitigenj, ma sêkêtj Yisu kalhac nac anjô-nga. Nac sêsôm têtj inj,

⁶⁷ “Am bu Mesaya dau, dec sôm têtj yac!” Ma Yisu sôm têtj nac, “Aö bu wasôm, dec mac oc akêtj whinj aö dom,

⁶⁸ ma aö bu wakêtj gêndac danj têtj mac, dec mac oc aö anej yom dom.

⁶⁹ Tigen, têtj kwahic dec ma ndi, Njamalac ndê Atu oc ndöc Anötö Nacilai Nadau ndê amba andô-nga.”

⁷⁰ Ma ñac honj sêsôm, “Bocdinañ, am sôm bu am Anötö ndê Atu, a?” Ma Yisu sôm, “Mac asôm solop bu aö dauñ dindéc.”

⁷¹ Goc sêsôm têtj dandi, “Yac dangô yom nañ inñ dau sôm su. Dapônda yom danñ tu tañgôlinñ pi inñ-nga dom.”

23

Pailot kêsu Yisu

(*Mat 27:11-26; Mak 15:2-15; Jon 18:29-19:16*)

¹ Goc lau honj dinañ sêtisa ma sêwê Yisu sêtêtj Pailot si.

² Ma ñac sêngôlinñ yom pi inñ, ma sêsôm, “Ngac dindéc gêli lau Israel-nga ñalôm sa. Inñ sôm bu lau sêkêtj takis têtj Sisa dom, ma inñ toc dau sa ma sam dau bu Mesaya, kiñ nañ lau Israel-nga sêkêtj bata.”

³ Goc Pailot ndac Yisu bocdec bu, “Am lau Israel-nga si kiñ, a?” Ma Yisu sôm, “Tôm nañ am daôm sôm.”

⁴ Dec Pailot sôm asê têtj dabuñsiga atu-tu ti lau honj, “Aö gatap ñgac dindéc ndê giso danñ sa dom, bu tamatôc inñ pi-nga.”

⁵ Tigen ñac sêsôm ti ñaŋga, “Inñ kêdôhônñ lau ma gêli ñac si ñalôm sa yêc gameñ Judia-nga honj. Inñ gic hu yêc gameñ Galili-nga ma kôm ñapañ e meñ têtj gameñ dindéc.”

Pailot kêkiñ Yisu têtj Herod Antipas

⁶ Têtj ndoc Pailot ngô yom dinañ, nañ inñ ndac ñac bu Yisu inñ ñgac Galili-nga, me mba.

⁷ Ma inñ tap sa bu inñ ñgac Galili-nga, dec kêkiñ inñ têtj Herod gi. Herod inñ ñgac nañ gêm gôlinñ gameñ

Galili-nga, ma in mbo malac Jerusalem tēn tēm dinaŋ.

⁸ Tēn tēm Herod gēlic Yisu, naŋ in tac ŋayham atu, bu ŋasawa baliŋ su in tac whiŋ bu lic in. In ŋgō ŋawaê pi Yisu su, ma kēn bata bu lic in kôm gēn dalô daŋ.

⁹ In kēn gēndac daêsam tēn Yisu, magoc Yisu ô yom dom.

¹⁰ Tēn dinaŋ dabuŋsiga atu-tu ti lau Skraib sētisa ma sēngōliŋ yom pi in ti ŋaŋga.

¹¹ Goc Herod ti lau siŋ-nga sêsu Yisu susu ma sēngwiniŋ in. Sêkēn in sôc ŋakwê baliŋ gitôm kiŋ sêsôc, ma sēŋkiŋ in mbu tēn Pailot gi.

¹² Muŋ-nga Herod lu Pailot sêkēn kisa dau, magoc acsalô dinaŋ inlu sêhê silip dandi.

Pailot bu êngapwêc Yisu

¹³ Pailot mbwêc dabuŋsiga atu-tu ti lau bata ma lau Israel-nga ŋatô sêpitigenŋ,

¹⁴ ma sôm tēn ŋac, “Mac akôc ŋac dau atēn aö amēn, ma asôm bu in gēli lau ŋalôm sa. Aö kasahê in yêc mac aŋôm-nga, ma gatap sa bu yom naŋ mac aŋgōliŋ pi in, naŋ ŋahu mba.

¹⁵ Ma Herod bocdinaŋ, bu in kēkiŋ in mbu tēn yac meŋ. Bocdinaŋ wasôm tēn mac bu ŋac dau kôm giso daŋ dom bu dandic in ndu.

¹⁶⁻¹⁷ Tu dinaŋ-nga aö wakēn aneŋ lau sêhi in ŋa sô, ma sêhu in siŋ lhö ndi.”

¹⁸ Magoc ŋac sêmbwêc atu sêwhiŋ dau bu, “Kôc in sa ma ndic in ndu! Ma hu Barabas siŋ tēn yac.”

¹⁹ Barabas in ŋac naŋ ndöc gapocwalô tēn ndoc dinaŋ, bu in kēgilí lau bu sêndic siŋ, ma in gic lau ŋatô ndu.

²⁰ Magoc Pailot tac whiņ bu êņgapwêc Yisu su, dec sôm yom ñaņga tiyham bu nem ñac si ñalôm kwi.

²¹ Magoc ñac sêmbwêc yom ñapaņ, “Ndic iņ pi a gicso dau! Ndic iņ pi a!”

²² Goc Pailot sôm têtņ ñac tidim tõe-ņga, “Tu sake-ņga? Iņ kôm giso bocke? Aõ gatap yom daņ sa pi iņ dom, bu dandic iņ ndu. Bocdinaņ aõ wakêtņ aneņ lau siņ-ņga sêndic iņ ñamlic ñandê, ma wahu iņ siņ.”

²³ Tigeņ ñac sêmbwêc hóc ahuc ñapaņ, bu sêndic iņ pi a gicso dau. Ma sêmbwêc yom dau e Pailot sóc ñapu.

²⁴ Iņ gôlóc ma sôm têtņ lau siņ-ņga bu sêkôm gitôm lau dau si yom.

²⁵ Barabas, ñgac siņsêlêc naņ ndóc gapocwalô tu iņ gic lau ndu-ņga, naņ sêņgapwêc iņ su tôm lau sêndac. Magoc Yisu, naņ sêtec, naņ Pailot kêkiņ iņ têtņ lau siņ-ņga bu sêndic iņ ndu.

Sic Yisu pi a gicso dau

(Mat 27:32-44; Mak 15:21-32; Jon 19:17-27)

²⁶ Ñac sêwê Yisu sêsa si, ma yêc seņ sêtap ñgac daņ ñaê Saimon sa. Iņ ñgac malac Sairin-ņga,* ma iņ kêsêlêņ mbo seņ akêņ gameņ ñamakê-ņga bu têtņ Jerusalem ndi. Lau siņ-ņga sêkóc Saimon ma sêkêņ iņ kêbalaņ a gicso dau kêkuc Yisu.

²⁷ Lau daêsam sêņkuc Yisu si, ma lauwhê ñatô sêwhiņ ñac, sêhu daņgibo asê pi iņ ma sêtaņ.

²⁸ Goc Yisu kac dau kwi ma sôm têtņ ñac, “Mac lauwhê Jerusalem-ņga, ataņ aõ dom! Tigeņ ataņ tu daôm-ņga, ma tu mac nem balêkoc-ņga.

---

* **23:26:** Sairin - malac daņ naņ yêc Not (North) Afrika.

29 Bu ndoc ηawapac-ηga oc meη sa, naη mac oc asôm bu inη gêη ηayham bu lauwhê ηatô ηac lauwhê gapoc ma sêkôc balêkoc me sêkêη su têη balêkoc dom.

30 Têη ndoc dinanη, lau oc tac whiη bu lôc danη tip meη ma êngatôc ηac si.

31 Gêη naη kwahic dec sêkôm têη aö, naη gitôm sêkêη ya gêη a batac. Bocdinanη ahêgo daôm pi gêη ηac oc sêkôm tiηambu-ηga, oc nditôm sêkêη ya neη a basô.”

32 Lau siη-ηga sêwê ηgac sac lu sêwhiη Yisu, bu sêndic inηlu ndu sêwhiη inη.

33 Nac sêsa si e sêhóc asê gameη naη sêsam bu Nakêcyha, ma yêc dinde ηac sic Yisu pi a gicso dau. Ma sic ηgac sac lu sêpi a gicso sêwhiη Yisu, danη kêgalêη andô-ηga, ma danη kêgalêη gasê-ηga.

34 Têη dinanη Yisu teη mbec ma sôm, “Damanη, suc aneη ηacyo si sac kwi, bu ηac sênyalê gêη naη sêkôm, naη dom.” Tiηambu lau siη-ηga sêpuc gapoc bu sêlic ηac si asa oc kôc Yisu ndê ηakwê.

35 Lau daêsam sêlhac ma tahê Yisu, ma lau bata Israel-ηga bocdinanη. Sêlhac ti sem tô inη ma sêsôm, “Inη gêm lau ηatô sa. Inη bu Mesaya naη Anötö kêyalinη sa, naη nem dau si maη.”

36 Ma lau siη-ηga sêtigasuc ma sêsu inη susu bocdinanη. Sêkêη wain ηamakic têη inη,

37 ma sêsôm, “Am bu lau Israel-ηga si kiη, naη goc nem daôm si.”

38 Nac sêto yom kalhac inη ndê a gicso dau ηahô, naη sôm, ‘Lau Israel-ηga si Kiη dindec.’

39 Nηac sac danη naη kêgalêη a gicso dau kêpiη Yisu, naη su inη susu ma sôm, “Am Mesaya dau, a? Bocdinanη dec nem daôm si, ma nem alu si awhiη!”

⁴⁰ Tigen ñgac sac tilu-nga hec yom in, ma ndac, “Am töc Anötö, me mba? Yac lau tö dakôc ñagêyô tigen.

⁴¹ Hêclu dakôc ñagêyô solop, bu hêclu dakôm sac. Magoc ñgac dindéc kôm giso dan dom.”

⁴² Goc in sôm têñ Yisu, “Yisu, têñ ndoc am ndöc nem pôn kin-nga, nan gauc nem aö.”

⁴³ Ma Yisu ô yom ma sôm têñ in, “Aö wasôm yomandô têñ am bu acsalô lec am oc ndöc †Paradais whin aö.”

Yisu mbac ndu

(Mat 27:45-56; Mak 15:33-39; Jon 19:28-30)

⁴⁴ Têñ ac kalhac lhu, ñasec gêm gameñ sambuc ahuc e acgatu gitôm 3 kilok telha-nga,

⁴⁵ bu ac gêm ganduc. Ma po baliñ nan kêgalên lôm dabun ñalôm, nan dau kic gi lu.

⁴⁶ Têñ ndoc dinañ Yisu mbwêc awha atu ma sôm, “Daman, aö gakên aneñ gatuñ sip am amam!” In sôm yom dinañ su, goc mbac ndu.

⁴⁷ Ñgac bata sin-nga gêlic gên hon dinañ, ma kêpin Anötö ma sôm, “Yomandô! Ñgac dindéc in ñgac gitên!”

⁴⁸ Ma lau daêsam nan sêkac sa su bu sêlic lau sin-nga sic Yisu pi a gicso dau, nan sêlic gên hon dinañ e kôm ñac si ñalôm ñawapac, dec sêndahin ñasu ma sêlhô si.

⁴⁹ Ma lau hon nan sênjalê Yisu, ma lauwhê nan sênkuc in akên gameñ Galili-nga, nan sêlhac ahê ma sêlic gên dinañ.

Josep kêñ Yisu ndê ñamlan yêc hoc ñasun

(Mat 27:57-61; Mak 15:42-47; Jon 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Ngac dan mbo, nan ndê ñaê Josep. In ndê malac Arimatiya yêc gameñ Judia-nga, ma in ñgac ñayham ma gitêñ nan kêñ bata Anötö ndê gôlin bu meñ sa tiawê. In lau †Sanedrin-nga si dan, tigen in ñalôm whin yom nan ñac sêkic pi Yisu bu sêndic in ndu, ti gêñ nan sêkôm têt in, nan dom.

⁵² Têt telha dinan in têt Pailot gi, ma ndac Yisu ndê ñamlan.

⁵³ Goc in kôc in su yêc a gicso dau, kêpan in ña po ñayham dan, ma kêñ in yêc sêhô dan. Lau sêlêñ sêhô dinan gwanan su yêc hoc dan ñalôm, ma sêkêñ ñgac batê dan yêc sêhô dau mun su dom.

⁵⁴⁻⁵⁵ Lauwhê nan mun-nga sêñsêlêñ sêwhin Yisu têt ndoc in meñ akêñ gameñ Galili-nga, nan sêñkuc Josep si, ma sêlic sêhô dinan ti gameñ nan Josep kêñ Yisu ndê ñamlan yêc nan. Tigen bêt dinan in lau Israel si bêt sêmasan dau tu sêlic om-nga, ma ndoc Sabat-nga meñ kêpin.

⁵⁶ Bocdinan lauwhê dinan sêmbu sêtêt si andu si, ma sêmasan bu ñamalu ti gêñ ñatô bu sênem oso Yisu. Ma têt bêt Sabat-nga, ñac sêñwhan dau tòm yomsu Sabat-nga sôm.

24

Yisu tisa

(Mat 28:1-10; Mak 16:1-13)

¹ Sabat meñ gi su, ma têt wake ñabêt ñamata-nga, goc lauwhê dinan sêti têt bêt bêt ganduc. Sêkôc gêt ñamalu nan sêmasan su, ma sêsa sêtêt sêhô dau si.

² Ma sêlic bu hoc atu nan Josep kêpi gi tin sê awha, nan ndöc ñamala dom.

³ Dec sêsoç si, magoc sêtap Pômdau Yisu ndê ñamlan sa dom.

⁴ Sêlhac ma sêhêdaê, ma ñgac lu ti ñakwê ñawasi atu, sêhoc dau asê ma sêlhac sêwhin ñac.

⁵ Dec lauwê sêtöc dau, ma sêwec anğô andô têt nom. Ma ñgac lu sêsoç têt ñac, “Tu sake-ñga mac anşalê in nan mbo tali, yêc lau batê si mala?”

⁶ In mbo lec dom, in tisa su. Gauc nem yom nan in soç têt mac mun su, têt têt in mbo gamen Galili-ñga.

⁷ In soç bu lau oc sêhoc Ñamalac ndê Atu asê ma sêkêt in sip lau sac si amba, ma ñac oc sêndic in pi a gicso dau, ma têt bêc titö-ñga in oc tisa tiyham.”

⁸ Goc lauwê dinan gauc gêm yom nan Yisu soç mun su.

⁹ Ma ñac sêhu sêhê dau sin ma sêmbu sêtêt Jerusalem si, ma sic min yom hon dinan têt ñgacsênomi 11, ma têt lau hon nan mun-ñga sêñkuc Yisu.

¹⁰ Lauwê dau si ñaê bocdec. Maria Magadala, Joana, ma Jems dinda Maria, ma lauwê ñatö sêwhin. Ñac sic min têt lau aposel,

¹¹ magoc aposel sêngô yom dau gitôm yom ñambwa, ma sêkêt whin dom.

¹² Goc Pita tisa ma kêt têt sêhê gi. In wec bu tôc gwaniñ sêhê ñalôm, dec in gêlic po ñambwa nan yêc. Goc in kölhö gi ma gauc gêm yom daêsam pi gêt hon dinan.

Yisu hoc dau asê têt ñgacsênom lu

¹³ Têt bêc tigen dinan ñgac-sênom lu sênsêlêt sêmbu sen bu sêtêt malac Emeyas sêndi. Sen akêt

Jerusalem têḡ Emeyas, naḡ ḡasawa gitôm kilometa 11.

¹⁴ Inḡu sem yomgalôm têḡ dandi, pi gêḡ hoḡ naḡ hóc asê têḡ têm dinaḡ.

¹⁵ Sêḡsêlêḡ ti sem yomgalôm sêḡbo, ma Yisu dau meḡ kêsêlêḡ whiḡ inḡu.

¹⁶ Tigeḡ Anötö kôm inḡu tandô ḡalêḡ kaiḡ daḡ sa, dec sêḡyalê inḡ dom.

¹⁷ Ma inḡ sôm têḡ inḡu, “Yom bocke dec amlu asôm têḡ daôm ma aḡsêlêḡ ambo seḡ?” Goc inḡu sêkwê dôḡ sêlhac, ma sêwec.

¹⁸ Ma inḡu si daḡ naḡ sêsam bu Kliopas ô yom ma sôm, “Naclêḡ hoḡ naḡ sêḡbo Jerusalem têḡ têm dindec, naḡ sêḡyalê gêḡ naḡ hóc asê. Bocke dec am kêyalê dom?”

¹⁹ Ma Yisu ndac, “Gêḡ sake?” Ma sêsôm têḡ inḡ, “Gêḡ naḡ hóc asê Yisu Nasaret-ḡga. ḡgac dau inḡ propet daḡ, ma inḡ kôm gêḡ ma sôm yom ti ḡaclai atu yêc Anötö ma ḡamalac hoḡ aḡgô-ḡga.

²⁰⁻²¹ Ma yac akêḡ batan su, bu mboe inḡ Mesaya naḡ Anötö oc êḡkiḡ bu êḡgaho lau Israel-ḡga su yêc lau Rom-ḡga amba. Tigeḡ yac mba dabuḡ-siga atu-tu ti lau bata Israel-ḡga sêkêḡ inḡ têḡ lau Rom-ḡga bu sêmatôc inḡ, ma ḡac sêkic yom bu inḡ mbac ndu, ma sic inḡ pi a gicso dau. Gêḡ hoḡ dinaḡ hóc asê inḡ, ma kwahic dec bêc tō giḡga su.

²² Ma bêbêc lec yac mba lauwhê ḡatô sêsôm yom naḡ kôm yac hoḡ asö. Têḡ bêbêc ganduc, ḡac sêtêḡ sêhó si,

²³ magoc sêtap inḡ ndê ḡamlan sa dom. Sêmbu sêmeḡ, ma sêsôm bu aḡela sêhoc dau asê têḡ ḡac, ma sêsôm têḡ ḡac bu Yisu mbo tali.

²⁴ Lau ḡatô naḡ sêḡbo sêwhiḡ yac, naḡ sêsa sêtêḡ

sêhō si, ma sêtap gêñ hon sa tōm lauwhê dau sêsôm, magoc sêlic Yisu dom.”

25 Goc Yisu sôm têtñ injlu, “O mac lau! Mac nem gauc sa dom. Lau propet sêhoc yom asê pi gêñ hon dinañ gwanañ su, magoc mac akêtñ whin gwalec!

26 Sêhoc yom asê ma sêsôm bu Mesaya gic waê bu hōc ñawapac hon dinañ, ma tinambu tap in ndê ñawasi sa.”

27 Ma Yisu whê injlu si gauc sa pi yom hon nañ Moses ti lau propet sêto hêganōñ in, e in whê Anötö ndê yom hon nañ sêto gwanañ pi in, nañ sa têtñ injlu.

28 Naç sêsun sa malac Emeyas, ma Yisu kôm bu hu injlu sin, ma êñsêlêtñ gacgeñ ndi.

29 Magoc sêteñ in ti ñanga, ma sêsôm, “Mbo whin alu, bu ac pacndê ma sauñ oc ôbwêc sa.”

30 Dec Yisu sōc malac dau gi, bu mbo whin injlu. Ma têtñ ndoc sêndōc sic bu sêneñ gêñ, nañ Yisu kōc bolom sa, gêm danje ma pô kōc, goc kêtñ têtñ injlu.

31 Ma injlu si tandô ñawa sa, dec sêñyalê in. Ma ñagahô eñ Yisu anğô mba.

32 Ma injlu sêsôm têtñ dandi, “Yomandô. Têtñ ndoc in sôm yom têtñ hêclu yêc señ, ma whê Anötö ndê yom nañ sêto yêc, nañ sa, dec kôm hêclu neñ ñalôm kac hêclu ñandô.”

33 Goc injlu sêtisa ñagahô, ma sêlhō sêmbu sêtêtñ Jerusalem si. Ma sêtap ñgacsêñomi 11 sa, ti lau ñatō nañ sêmbu sêwhin ñac.

34 Ma ñgacsêñomi sêsôm têtñ injlu, “Pômdau tisa yomandô, ma in hoc dau asê têtñ Saimon!”

35 Goc injlu sic miñ yom pi gêñ nañ hōc asê yêc señ, ma bu injlu sêñyalê Yisu têtñ ndoc in pô bolom kōc.

Yisu hoc dau asê têj sêjomi honj

³⁶ Sêsôm yom dinanj sêmbo, ma Yisu hoc dau asê ma kalhac ñac anjô-nga, ma sôm têj ñac, “Yom malô whin mac.”

³⁷ Ñac sêsô ti sêtôc dandi ñandô, bu ñac gauc gêm bu sêlic ñalau danj.

³⁸ Ma inj sôm têj ñac, “Tu sake-nga mac nem ñalôm ñawapac, ma gauc gêm yom daêsam?”

³⁹ Alic amanj ti gahinapa, bu aô danj dindec. Amasec aô, ma alic. Ñalau si ñamsôm ti ñakwa mbasi, magoc alic aô neñ.”

⁴⁰ Inj sôm yom dinanj, goc tôc amba ti gahiapa têj ñac.

⁴¹ Ñac atac ñayham babalec, magoc ñac gauc gêm yom daêsam, ma atac lu-lu bu gêñ nanj hôc asê, nanj gêñ ñandô, me mba. Goc inj ndac ñac, “Mac nem gêñ danen-nga ndôc?”

⁴² Ma sêkênj i tô danj nanj sêpec su, nanj têj inj.

⁴³ Ma inj kôc su, ma gêñ yêc ñac si anjô-nga.

⁴⁴ Goc inj sôm têj ñac, “Gauc nem bu aô gasôm yom têj mac munj su, pi gêñ nanj kwahic dec ñandô sa. Têj ndoc aô gambo gawhinj mac, nanj gawhê sa bu gêñ honj nanj sêto pi aô yêc Moses ma lau propet si bapia tilhunj, ma yêc Buku Wê-nga, nanj gic waê bu ñandô sa.”

⁴⁵ Ma inj whê ñac si gauc sa pi Anötö ndê yom honj nanj sêto yêc.

⁴⁶ Inj sôm têj ñac, “Sêto yom pi Mesaya bu inj oc hôc ñandê atu ma mbac ndu, ma têj béc titö-nga inj oc tisa ma mbo tali tiyham.

⁴⁷ Ma sêto bu lau oc sênem mêtê tu inj ndê ñaê-nga, ma sêsôm têj lau bu sêkac si ñalôm kwi, dec

Anötö oc suc ñac si sac kwi. Ñac oc sêndic hu sênem mêtê dau yêc malac Jerusalem, ma tiñambu mêtê dau oc sa têtê lau gameñ apa-ña hoñ.

⁴⁸ Gêñ hoñ dindec mac alic gatô su, dec oc ahoc yom ñandô asê pi gêñ dau awhiñ.

⁴⁹ Ma alic! Aö oc wakêñ gêñ nañ aneñ Damañ gic bata su, nañ têtê mac. Bocdinañ ambo malac dindec e Anötö kêtê iñ ndê ñaclai nem mac ahuc.”

Yisu pi undambê gi

⁵⁰ Tiñambu Yisu wê ñac sêsa sêtêñ gameñ nañ yêc kêpiñ malac Betani si. Yêc dinañ iñ hôc amba sa, ma gêm mbec ñac.

⁵¹ Ma têtê têtê iñ gêm mbec ñac mbo, nañ iñ hu ñac siñ, ma Anötö kôc iñ sa pi undambê gi.

⁵² Dec ñac sêpôn haduc ma sêmpin iñ. Ma sêlhö sêmbu sêtêñ Jerusalem si ti atac ñayham atu.

⁵³ Ma tôm bêt hoñ, sêkac sa sêmbu lôm dabun ñabatêmdö, ma sêhoc Anötö ndê waê asê.

CXXX

Anötö ndê Yom Lêṛsêṃ Wakuc
The New Testament in the Bukawa language of Papua
New Guinea

Nupela Testamen long tokples Bukawa long Niugini

copyright © 2000 Lutheran Bible Translators Australia

Language: Bukawa

Translation by: Lutheran Bible Translators Australia

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

545e5ca3-1e95-59e4-8380-93951e023cf7